

MREŽNA PRAVILA

TRANSPORTNOG SUSTAVA

Narodne novine br. 50/2018, 31/2019, 89/2019, 36/2020, 106/2021, 58/2022, 9/2024

NESLUŽBENI PROČIŠĆENI TEKST

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Mrežnim pravilima transportnog sustava (u daljnjem tekstu: Mrežna pravila) uređuje se opis transportnog sustava, razvoj transportnog sustava, pravila priključenja na transportni sustava, povezivanje transportnog sustava s ostalim dijelovima plinskog sustava, nadzor i upravljanje transportnim sustavom, pravila uravnoteženja transportnog sustava, održavanje transportnog sustava, usluge i proizvodi operatora transportnog sustava, ugovaranje kapaciteta na interkonekciji i ugovaranje kapaciteta na ulazima i izlazima u RH, trgovanje ugovorenim kapacitetom, korištenje kapaciteta transportnog sustava, mjerna pravila i pravila raspodjele količine plina, objava podataka i razmjena informacija, ograničenje i obustava isporuke plina, neovlaštena potrošnja plina, postupci upravljanja zagušenjima na interkonekciji, opći uvjeti korištenja usluge transporta plina i metodologija za predviđanje preuzimanja plina i raspodjelu utvrđene energije plina na izlazima iz transportnog sustava.

Članak 2.

(1) Ova Mrežna pravila obvezan je primjenjivati operator transportnog sustava, korisnik transportnog sustava, operator distribucijskog sustava, organizator zatvorenog distribucijskog sustava, operator sustava skladišta plina, operator terminala za UPP, proizvođač prirodnog plina, operator mjesta za opskrbu UPP-om i/ili SPP-om, krajnji kupac te voditelj bilančne skupine.

(2) Svako upućivanje na radne dane u ovim Mrežnim pravilima znači radne dane sukladno ovim Mrežnim pravilima, a svako upućivanje na vrijeme (sate) znači vrijeme prema vremenskoj zoni koja se primjenjuje na Zagreb, Republika Hrvatska.

Članak 3.

(1) Izrazi koji se koriste u ovim Mrežnim pravilima imaju značenja utvrđena zakonodavstvom Europske unije te zakonima Republike Hrvatske kojima se uređuje energija, regulacija energetske djelatnosti i tržište plina, kao i propisima donesenim na temelju tih zakona.

(2) Osim izraza iz stavka 1. ovog članka pojedini izrazi u ovim Mrežnim pravilima imaju sljedeća značenja:

1. akumulacija transportnog sustava - ukupna količina plina u transportnom sustavu koja se u realnom vremenu izračunava računalnim modelom mreže plinovoda (SIMONE) u volumenu i energiji pri standardnim referentnim uvjetima na temelju konfiguracije i geometrije plinovoda te aktualnih izmjerenih tlakova, protoka i parametara sastava plina na ulazima u transportni sustav

2. aukcija elektronička dražba (nadmetanje) koja se odvija na aukcijskoj internetskoj platformi u svrhu raspodjele kapaciteta transportnog sustava na interkonekcijama
3. aukcijska platforma - internetska platforma za ugovaranje kapaciteta koju operator transportnog sustava koristi u svrhu provođenja aukcija kapaciteta transportnog sustava na interkonekcijama
4. aukcijski kalendar - unaprijed definiran vremenski raspored aukcija za standardne usluge koje operator transportnog sustava nudi na interkonekciji, a koji objavljuje ENTSO-G na svojoj službenoj Internet stranici - www.entsog.eu
5. bilateralni sporazum na interkonekciji - sporazum o međudržavnim spojnim plinovodima između operatora transportnog sustava i operatora transportnog sustava susjedne države
6. dnevna promjena akumulacije transportnog sustava - razlika ukupne količine plina u transportnom sustavu na kraju plinskog dana i ukupne količine plina u transportnom sustavu na kraju prethodnog plinskog dana
7. dnevno odstupanje bilančne skupine - razlika između količine plina predane u transportni sustav i količine plina preuzete iz transportnog sustava na razini plinskog dana, utvrđena za svaku bilančnu skupinu uzevši u obzir prihvaćene transakcije na virtualnoj točki trgovanja, zaključena trgovanja proizvodima na trgovinskoj platformi i aktiviranu energiju uravnoteženja za uslugu uravnoteženja
8. donja ogrjevna vrijednost pri standardnim uvjetima - toplina koja se oslobađa pri izgaranju prirodnog plina sa zrakom, nakon čega se toplina kondenzacije vodene pare iz dimnih plinova ne iskorištava; izražava se u jedinici kWh/m³ kod temperature izgaranja 15 °C i kod temperature prirodnog plina 15°C
9. energetska suglasnost za priključenje na transportni sustav (dalje: energetska suglasnost) - isprava kojom se utvrđuju zajamčeni tehnički i tehnološki uvjeti priključenja na transportni sustav, a koju izdaje operator transportnog sustava na zahtjev investitora, odnosno vlasnika građevine koja se priključuje
10. gornja ogrjevna vrijednost plina pri normalnim uvjetima - sva toplina koja se oslobađa pri potpunom izgaranju prirodnog plina sa zrakom, nakon čega se dodatno iskorištava toplina kondenzacije vodene pare iz dimnih plinova; izražava se u jedinici kWh/m³ kod temperature izgaranja 25 °C i kod temperature prirodnog plina 0 °C
11. građenje priključka - nabava potrebnog materijala i opreme te strojarski, elektro, građevinski i ostali radovi koje u svrhu izvedbe priključka izvodi izvođač priključka
12. granice procijenjenog ukupnog odstupanja - pozitivna i negativna granica procijenjenog ukupnog odstupanja izvan kojih operator transportnog sustava poduzima radnje uravnoteženja
13. interkonekcija fizička ili virtualna točka na međudržavnom spojnom plinovodu s državama članicama Europske unije i trećim zemljama, koja je predmet ugovaranja usluge transporta plina

14. internetska stranica - internetska stranica operatora transportnog sustava (www.plinacro.hr)
15. investitor priključka - investitor ili vlasnik građevine koja se priključuje na transportni sustav,
16. izlaz iz transportnog sustava - fizička ili virtualna točka transportnog sustava koja je predmet ugovaranja usluge transporta za isporuku plina u transportni sustav susjedne zemlje, distribucijski sustav, sustav skladišta plina ili krajnjem kupcu
17. izlaz iz transportnog sustava u Republici Hrvatskoj (dalje: izlaz u RH) - izlaz iz transportnog sustava, izuzev interkonekcije
18. izvanredno stvaranje tehničkih uvjeta - skup radnji koje obuhvaćaju pripremu za gradnju i gradnju novih dijelova transportnog sustava koja nije planirana u planu razvoja transportnog sustava, kao i gradnja planirana planom razvoja transportnog sustava u vremenskom razdoblju koje ne odgovara investitoru priključka
19. izvedba priključka - niz radnji povezanih s izgradnjom priključka koje uključuju pripremno-završne radove i građenje priključka
20. izvođač priključka - pravna ili fizička osoba koja posjeduje sve potrebne dokaze stručne i tehničke sposobnosti za građenje priključka na transportni sustav
21. kalibracijski plin - plinska smjesa akreditirana od strane nadležnog tijela za akreditaciju prema normi »HRN EN ISO/IEC 17025«, koja se sastoji od osnovnog plina (metana) i primjesa, a koja se koristi za kalibraciju opreme za utvrđivanje kvalitete prirodnog plina
22. korisnik transportnog sustava - opskrbljivač plinom ili trgovac plinom koji sklapa ugovor o transportu plina i/ili ugovor o transportu plina na interkonekciji s operatorom transportnog sustava
23. krajnji kupac - krajnji kupac priključen na transportni sustav
24. mjerno-redukcijska stanica - nadzemni objekt transportnog sustava s priključcima na transportni sustav na kojem se obavlja priprema plina (filtriranje i predgrijavanje), redukcija tlaka i mjerenje količina za predaju plina korisnicima transportnog sustava pod ugovorenim uvjetima
25. mjesto uzorkovanja - lokacija uzorkovanja plina iz plinovoda, na kojoj je ugrađen mehanizam za uzorkovanje plina u svrhu utvrđivanja sastava i kvalitete plina
26. nadzor i upravljanje transportnim sustavom - postupci koje provodi operator transportnog sustava s ciljem održavanja pogonskih parametara transportnog sustava u granicama potrebnim za siguran i pouzdan transport plina
27. naknada za priključenje i povećanje priključnog kapaciteta - naknada za izgradnju priključka koju investitor priključka plaća operatoru transportnog sustava, a koja se obračunava i naplaćuje sukladno Metodologiji utvrđivanja naknade za priključenje na plinski distribucijski ili

transportni sustav i za povećanje priključnog kapaciteta, ovim Mrežnim pravilima, te ugovoru o priključenju na transportni sustav

28. nominacija najava količine prirodnog plina za bilančnu skupinu za naredni plinski dan koju korisnici transportnog sustava, odnosno članovi bilančne skupine, namjeravaju predati u transportni sustav i/ili preuzeti iz transportnog sustava

29. obračunsko mjerno mjesto - mjesto na transportnom sustavu s ugrađenim plinomjerom i drugom mjernom, regulacijskom i sigurnosnom opremom, na kojem se obavlja mjerenje obujma radi obračuna isporučenog plina

30. plinski čvor - nadzemni objekt transportnog sustava na kojem su povezana dva ili više plinovoda

31. plinski dan - razdoblje od 24 sata koje počinje u 6:00 sati i traje do 6:00 sati sljedećeg dana

32. posebni uvjeti - uvjeti za provedbu zahvata u prostoru, odnosno građenje, koje utvrđuje operator transportnog sustava kao javnopravno tijelo u smislu propisa kojima se uređuje gradnja i prostorno uređenje, na način propisan tim propisima, a u svrhu osiguranja sigurnosti transporta plinovodima u skladu s posebnim propisima kojima se uređuje siguran transport plinovodima i ovim Mrežnim pravilima, osim uvjeta priključenja, uvjeta koji se utvrđuju u postupku procjene utjecaja na okoliš, postupku ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš i u postupku ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu

33. postupak utvrđivanja interesa za ugovaranje novog kapaciteta transportnog sustava (dalje: Open Season) - postupak ugovaranja kapaciteta transportnog sustava, koji se sastoji od neobvezujuće faze u kojoj operator transportnog sustava prikuplja informacije o potencijalnom interesu za ugovaranje kapaciteta infrastrukture koju namjerava graditi te obvezujuće faze u kojoj operator transportnog sustava prikuplja obvezujuće ponude za ugovaranje kapaciteta

34. pravilo manjeg - pravilo koje se primjenjuje na interkonekciji u slučaju razlike u iznosima nominacija utvrđene u postupku uparivanja

35. predviđajuća strana - pravna osoba koja obavlja ulogu propisanu Uredbom BAL i Mrežnim pravilima transportnog sustava, a odlukom je određuje Agencija

36. prekidivi kapacitet - kapacitet transportnog sustava kojega operator transportnog sustava ima pravo ograničiti ili u potpunosti uskratiti korisniku transportnog sustava

37. prenositelj korisnik transportnog sustava koji prenosi svoj ugovoreni kapacitet ili pravo korištenja ugovorenog kapaciteta drugom opskrbljivaču ili trgovcu plinom sukladno odredbama ovih Mrežnih pravila

38. preostalo odstupanje za plinski dan D-1 - razlika između sume svih dnevnih odstupanja bilančnih skupina i količine plina koju je operator transportnog sustava iskoristio za radnje uravnoteženja u plinskom danu D-1

39. priključak sklop plinskih uređaja i instalacija, uključivo obračunsko mjerno mjesto, do mjesta razgraničenja koje je izvan objekta operatora transportnog sustava na granici katastarske čestice ili ograde, kojima se plinski uređaji i instalacije krajnjeg kupca, operatora

distribucijskog sustava, operatora sustava skladišta plina, operatora terminala za UPP ili proizvođača prirodnog plina, povezuju s transportnim sustavom

40. priključni kapacitet - najveći protok plina kojeg je moguće ostvariti na pojedinom priključku, a koji je određen uzimajući u obzir tehničke mogućnosti ugrađene opreme i transportnog sustava, izražen u kWh/h

41. pripremno-završni radovi za priključenje na transportni sustav - provjera usklađenosti građenja priključka s glavnim projektom, utvrđivanje da je uspješno izvršeno ispitivanje ispravnosti i nepropusnosti priključka, utvrđivanje da je izvršeno snimanje izvedenog stanja priključka, povezivanje na transportni sustav, punjenje priključka plinom, utvrđivanje da je uspješno izvršeno ispitivanje nepropusnosti priključka pod plinom i administrativni poslovi

42. procijenjena ukupna potrošnja plina - ukupna potrošnja plina u plinskom danu D koju procjenjuje operator transportnog sustava, uzimajući u obzir zadnje prihvaćene nominacije korištenja transportnog sustava za krajnje kupce priključene na transportni sustav, prognozu temperature okoline i povijesne podatke o isporuci plina u distribucijske sustave

43. procijenjeno ukupno odstupanje - odstupanje svih bilančnih skupina za kraj plinskog dana D utvrđeno temeljem preostalog odstupanja za plinski dan D-1 i procijenjenog odstupanja za plinski dan D

44. procijenjeno odstupanje za plinski dan D - odstupanje svih bilančnih skupina u plinskom danu D, utvrđeno temeljem prihvaćenih nominacija korištenja transportnog sustava, procijenjene ukupne potrošnje plina i poduzetih radnji uravnoteženja

45. proizvod na trgovinskoj platformi - proizvod kojim se trguje na trgovinskoj platformi operatora tržišta plina sukladno Pravilima o organizaciji tržišta plina

46. račun operativnog uravnoteženja - račun na kojem se bilježi razlika između raspodijeljenih i fizički izmjerenih količina plina

47. radni dan - svaki dan osim subote, nedjelje te blagdana i državnih praznika utvrđenih zakonom

48. radnja uravnoteženja - radnja koju je poduzeo operator transportnog sustava kako bi promijenio količinu plina na ulazu u transportni sustav i/ili na izlazu iz transportnog sustava, kupnjom ili prodajom proizvoda na trgovinskoj platformi i/ili aktiviranjem energije uravnoteženja za uslugu uravnoteženja

49. redovan pogon transportnog sustava - stanje u transportnom sustavu u kojem su u tehnološkom smislu osigurani preduvjeti za vođenje transportnog sustava

50. redovno stvaranje tehničkih uvjeta - skup radnji koje obuhvaćaju pripremu za gradnju novih i/ili rekonstrukciju postojećih dijelova transportnog sustava, kao i svaka gradnja i/ili rekonstrukcija transportnog sustava izvedena u svrhu stvaranja uvjeta za priključenje građevina na transportni sustav, odnosno povećanja priključnog kapaciteta već priključenih građevina

51. relevantno mjesto uzorkovanja za priključak - mjesto uzorkovanja kojemu je pridružen promatrani priključak i sa kojega se podaci o ogrjevnoj vrijednosti plina koriste u postupku izračuna isporučene energije plina na promatranom priključku
52. renominacija izmijenjena nominacija
53. sekundarno tržište kapaciteta - tržište kapaciteta na kojemu opskrbljivači i/ili trgovci plinom međusobno trguju ugovorenim kapacitetom transportnog sustava
54. slobodni kapacitet - dio tehničkog kapaciteta koji nije ugovoren
55. stalni kapacitet - kapacitet transportnog sustava kojeg operator transportnog sustava osigurava korisniku transportnog sustava u cjelokupnom ugovorenom iznosu za ugovoreno vrijeme
56. standardna kvaliteta plina - kvaliteta plina propisana Općim uvjetima opskrbe plinom
57. standardni kapacitetni proizvod - određeni iznos kapaciteta u određenom vremenskom razdoblju na određenom ulazu u transportni sustav ili izlazu iz transportnog sustava
58. stjecatelj opskrbljivač ili trgovac plinom na kojeg se prenosi ugovoreni kapacitet ili koji stječe pravo korištenja ugovorenog kapaciteta transportnog sustava sukladno odredbama ovih Mrežnih pravila
59. sustav upravljanja kapacitetima transportnog sustava (dalje: SUKAP) informacijski sustav za provođenje poslovnih procesa za tržište plina, kojim upravlja operator transportnog sustava, a kojim se koriste sudionici na tržištu plina u svrhu ugovaranja i korištenja usluge transporta plina, izvještavanja i drugih aktivnosti sukladno ovim Mrežnim pravilima i drugim propisima kojima se uređuje tržište plina.
60. sustav za daljinski nadzor, upravljanje i prikupljanje podataka - informacijski sustav koji omogućuje neprekidan uvid u tehnološke parametre transportnog sustava i izravno upravljanje objektima transportnog sustava primjenom odgovarajuće sklopovske i programske opreme vlastitog telekomunikacijskog podsustava
61. tehnički kapacitet - najveći stalni kapacitet transportnog sustava kojeg operator transportnog sustava može ponuditi korisnicima transportnog sustava, a uzimajući u obzir integritet i tehničke mogućnosti transportnog sustava
62. ugovoreni kapacitet - kapacitet izražen u energetskej jedinici po jedinici vremena, na koji korisnik transportnog sustava ima pravo u skladu s raspodijeljenim kapacitetom iz ugovora o transportu plina i/ili ugovora o transportu plina na interkonekciji
63. ugovorno zagušenje - situacija u kojoj je potražnja za stalnim kapacitetom veća od tehničkog kapaciteta
64. ulazna mjerna stanica - nadzemni objekt transportnog sustava na kojemu operator transportnog sustava preuzima plin u transportni sustav i na kojemu se obavlja priprema i mjerenje količine plina te parametara kvalitete plina.

65. ulaz u transportni sustav - fizička ili virtualna točka transportnog sustava koja je predmet ugovaranja usluge transporta za preuzimanje plina iz transportnog sustava susjedne zemlje, mreže proizvodnih plinovoda, sustav skladišta plina ili terminala za UPP
66. ulaz u transportni sustav u Republici Hrvatskoj (dalje: ulaz u RH) - ulaz u transportni sustav, izuzev interkonekcije
67. uparivanje proces usporedbe i potvrde iznosa nominiranih količina plina kojeg provode operatori povezanih transportnih sustava i/ili operator transportnog sustava i operator sustava skladišta plina
68. upravljanje zagušenjem - upravljanje kapacitetima transportnog sustava s ciljem optimalnog i maksimalnog korištenja tehničkog kapaciteta
69. Uredba 715/2009 - Uredba (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1775/2005, kako je posljednji put izmijenjena Odlukom komisije (EU) 2015/715 od 30. travnja 2015. o izmjeni Priloga I. Uredbi (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina
70. Uredba SOS - Uredba (EU) br. 2017/1938 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2017. o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 994/2010
71. Uredba BAL - Uredba Komisije (EU) br. 312/2014 od 26. ožujka 2014. o uspostavljanju mrežnih pravila o uravnoteženju plina transportnih mreža.
72. Uredba CAM - Uredba Komisije (EU) br. 2017/459 od 16. ožujka 2017. o uspostavljanju mrežnih pravila za mehanizme raspodjele kapaciteta u transportnim sustavima za plin i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 984/2013.
73. uvjeti priključenja - uvjeti za provedbu zahvata u prostoru, odnosno građenje, koje utvrđuje operator transportnog sustava kao javnopravno tijelo u smislu propisa kojima se uređuje gradnja i prostorno uređenje, na način propisan tim propisima i posebnim propisima kojima se uređuje tržište plina, u svrhu priključenja na plinski transportni sustav, a kojim uvjetima se određuje tehnička mogućnost i tehnički uvjeti priključenja zahvata u prostoru, odnosno građevine na plinski transportni sustav, uključujući tehnički kapacitet
74. zaštitni pojas - prostor širine 30 metara sa svake strane plinovoda, računajući od osi plinovoda, u kojem je zabranjeno graditi zgrade namijenjene stanovanju ili boravku ljudi.

II. OPIS TRANSPORTNOG SUSTAVA

Članak 4.

Transportni sustav čine:

- a) plinovodi različitog nazivnog promjera i radnog tlaka,
- b) ulazne mjerne stanice,
- c) mjerno-redukcijske stanice,

- d) plinski čvorovi,
- e) priključci,
- f) sustav za daljinski nadzor, upravljanje plinskom mrežom i prikupljanje podataka,
- g) dispečerski centar,
- h) tehnički sustavi nužni za siguran i pouzdan rad transportnog sustava,
- i) ostali tehnički objekti, oprema i uređaji.

Članak 5.

Operator transportnog sustava na internetskoj stranici objavljuje i ažurira opis transportnog sustava i kartu transportnog sustava.

Članak 6.

(1) Na fizičke ulaze u transportni sustav priključuju se:

- a) mreža proizvodnih plinovoda,
- b) transportni sustav susjednih zemalja,
- c) sustav skladišta plina,
- d) terminal za UPP,
- e) izravni plinovod.

(2) Na fizičke izlaze iz transportnog sustava priključuju se:

- a) građevine krajnjih kupaca,
- b) distribucijski sustavi,
- c) sustav skladišta plina,
- d) transportni sustavi susjednih zemalja,
- e) mjesto za opskrbu UPP-om i/ili SPP-om,
- f) izravni plinovod.

III. RAZVOJ TRANSPORTNOG SUSTAVA

Članak 7.

(1) Operator transportnog sustava odgovoran je za razvoj transportnog sustava.

(2) Razvoj transportnog sustava provodi se prema zadnjem odobrenom desetogodišnjem planu razvoja transportnog sustava.

(3) Prilikom izrade desetogodišnjeg plana razvoja, operator transportnog sustava uzima u obzir:

- a) opravdane potrebe za osiguranjem dugoročnih kapaciteta transportnog sustava,

- b) karakteristike protočnih i tlačnih radnih parametara transportnog sustava,
- c) podatke o ostvarenom i očekivanom korištenju transportnog sustava,
- d) podatke o sigurnosti i pouzdanosti rada transportnog sustava,
- e) ekonomske uvjete,
- f) druge relevantne podatke.

(4) Pri izradi plana razvoja transportnog sustava, operator transportnog sustava dužan je uzeti u obzir činjenice iz godišnjeg izvješća o pouzdanosti, sigurnosti i učinkovitosti transportnog sustava, kvaliteti plina, kvaliteti usluge, pouzdanosti isporuke plina, tehničkim karakteristikama sustava, korištenju kapaciteta transportnog sustava, održavanju opreme transportnog sustava te ispunjavanju ostalih zakonskih obveza, kao i informacije prikupljene u postupcima procjene tržišne potražnje, pri čemu vodi računa o:

- a) sigurnom i učinkovitom funkcioniranju međusobno povezanih sustava,
- b) investicijskim projektima inozemnih operatora transportnih sustava i drugih subjekata koji mogu imati utjecaja na rad i korištenje transportnog sustava,
- c) postojećim i planiranim međudržavnim spojnim plinovodima,
- d) mogućim novim proizvodnim poljima, odnosno novim točkama priključivanja na transportni sustav proizvođača plina,
- e) mogućem razvoju kapaciteta sustava skladišta plina, terminala za UPP, distribucijskog sustava, zatvorenog distribucijskog sustava;
- f) planovima otpreme plina s terminala za UPP i projekcijama godišnjih količina plina koje će se distribucijski sustavi i krajnji kupci preuzeti iz transportnog sustava,
- g) načelima upravljanja zagušenjima,
- h) sprječavanju pojave ugovornog zagušenja,
- i) regionalnim, nacionalnim i europskim ciljevima razvoja, uključujući međunarodne projekte od interesa za Republiku Hrvatsku.

(5) Pri izradi plana razvoja transportnog sustava operator transportnog sustava uzima u obzir potrebu dimenzioniranja kapaciteta na ulazima u transportni sustav sukladno Uredbi SOS i drugim propisima kojima se uređuje sigurnost opskrbe plinom, a kako bi se osigurala sigurna opskrba plinom svih kupaca i pouzdan transport.

(6) Pri izradi plana razvoja transportnog sustava, objekti koji su u zajedničkoj nadležnosti operatora transportnog sustava i operatora distribucijskog sustava ili operatora sustava skladišta plina ili operatora terminala za UPP, iskazuju se izdvojeno od ostalih objekata transportnog sustava i na njih se primjenjuju Mrežna pravila.

(7) Pri izradi plana razvoja transportnog sustava, objekti koji su u zajedničkoj nadležnosti operatora transportnog sustava i operatora transportnih sustava susjednih zemalja iskazuju se

izdvojeno od ostalih objekata transportnog sustava i na njih se primjenjuju međunarodni standardi i propisi.

(8) Pri izradi plana razvoja transportnog stava, operator transportnog sustava osigurava maksimalnu ponudu stalnog kapaciteta uz troškovno najučinkovitije mjere i na način kojim se neće narušiti tržište plina.

Članak 8.

(1) U svrhu provjere potencijalne tržišne potražnje za proširenim kapacitetom na interkonekciji, operator transportnog sustava provodi postupak za prošireni kapacitet u suradnji sa susjednim operatorima transportnog sustava.

(2) Operator transportnog sustava može provesti postupak za prošireni kapacitet i na interkonekciji s trećom zemljom, ako Agencija donese odluku o primjeni odredbi Uredbe CAM u odnosu na treću zemlju.

(3) U slučaju kad ne postoji odluka iz stavka 2. ovog članka, operator transportnog sustava radi provjere interesa tržišta za novim kapacitetom u odnosu na treću zemlju, provodi Open Season postupak.

(4) Neobvezujuća faza Open Season postupka ima za cilj provjeriti interes sudionika na tržištu plina u odnosu na:

a) potrebe za izgradnjom nove infrastrukture,

b) uvjete ugovaranja,

c) pravila raspodjele kapaciteta,

d) ekonomske i druge zahtjeve.

(5) Obvezujuća faza Open Season postupka ima za cilj provjeriti interes energetskih subjekata za ugovaranje novih kapaciteta, s obzirom na infrastrukturu koja se planira graditi.

Članak 9.

(1) Operator transportnog sustava na temelju odobrenog desetogodišnjeg plana razvoja transportnog sustava gradi nove objekte te rekonstruira, dograđuje i modernizira postojeće objekte transportnog sustava.

(2) Operator transportnog sustava iznimno od stavka 1. ovog članka može graditi nove objekte transportnog sustava na temelju pozitivnog ekonomskog testa u Open Season postupku ili u postupku za prošireni kapacitet i konačne investicijske odluke.

(3) Prilikom projektiranja, izgradnje, puštanja u rad i održavanja transportnog sustava, operator transportnog sustava može primijeniti interne smjernice i pravila koje sadrže barem minimalne zahtjeve određene propisima kojima se uređuju tehnički uvjeti za izgradnju, rad i održavanje plinovoda i ostalih objekata transportnog sustava.

(4) Operator transportnog sustava dužan je pravovremeno pokrenuti postupak radi ishođenja suglasnosti i dozvola za izgradnju planiranih objekata.

IV. PRIKLJUČENJE NA TRANSPORTNI SUSTAV

Članak 10.

članak brisan

Članak 11.

(1) Za priključenje na transportni sustav potrebne su sljedeće isprave:

- e) uvjeti priključenja, odnosno posebni uvjeti;
- f) energetska suglasnost;
- g) ugovor o priključenju.

(2) Isprave iz stavka 1. ovog članka izdaje operator transportnog sustava pod uvjetima i na način propisan propisima kojima se uređuje prostorno uređenje i gradnja i ovim Mrežnim pravilima.

Uvjeti priključenja i posebni uvjeti

Članak 12.

(1) Projektant podnosi zahtjev za utvrđivanje uvjeta priključenja odnosno posebnih uvjeta putem nadležnog upravnog tijela, odnosno ministarstva nadležnog za poslove graditeljstva i prostornog uređenja u skladu s propisima kojima se uređuje gradnja i prostorno uređenje.

(2) Iznimno od stavka 1. ovog članka, zahtjev za izdavanje uvjeta priključenja operatoru transportnog sustava podnosi nositelj energetske suglasnosti koji zahtijeva promjenu na postojećem priključku građevine priključene na transportni sustav.

(3) Zahtjev za utvrđivanje uvjeta priključenja sadrži najmanje podatke o:

- a) investitoru i/ili vlasniku građevine koja se planira priključiti na transportni sustav,
- b) vrsti građevine koja se priključuje na transportni sustav,
- c) položaju građevine, uključivo katastarsku česticu građevine koja se priključuje na transportni sustav,
- d) priključnom kapacitetu građevine koja se priključuje na transportni sustav izraženom u kWh/h,
- e) planiranom tlaku isporuke plina,
- f) planiranim preuzimanjima plina iz transportnog sustava ili planiranim količinama plina koje predaje u transportni sustav, za razdoblje od deset godina te naznačenim maksimalnim i minimalnim količinama preuzimanja plina iskazima u kWh/h i kWh/god za svaku godinu
- g) namjeni potrošnje plina
- h) planiranom terminu priključenja građevine.

(4) U slučaju iz stavka 2. ovog članka, podnositelj je uz zahtjev za izdavanje uvjeta priključenja dužan priložiti akt kojim je odobrena gradnja.

(5) Na temelju uvjeta priključenja ne može se priključiti građevina ili povećati priključni kapacitet građevine.

(6) Uz zahtjev za utvrđivanje posebnih uvjeta, podnositelj zahtjeva dužan je priložiti opis i grafički prikaz zahvata u prostoru i/ili elaborat koji je prema posebnom propisu uvjet za utvrđivanje posebnih uvjeta.

Članak 13.

(1) Uvjeti priključenja sadrže podatke o:

- a) investitoru ili vlasniku građevine,
- b) položaju građevine, uključivo katastarsku česticu građevine koja se priključuje na transportni sustav,
- c) mogućem mjestu priključenja i mogućem načinu izgradnje priključka,
- d) priključnom kapacitetu izraženom u kWh/h,
- e) uvjetima za građenje priključka,
- f) planiranoj godišnjoj potrošnji plina,
- g) obračunskom mjernom mjestu,
- h) roku priključenja građevine,
- i) uvjetima korištenja transportnog sustava,
- j) ekonomskim uvjetima,
- k) roku i uvjetima prestanka njihova važenja i
- l) uputi o pravnom lijeku.

(2) Uvjeti priključenja mogu sadržavati i:

- a) uvjete za lokaciju građevine,
- b) parametre transportnog sustava na mjestu priključenja,
- c) specifikaciju opreme koju je potrebno ugraditi ili obnoviti zbog izgradnje priključka,
- d) dozvoljene promjene tlaka u transportnom sustavu,
- e) podatke o mjernoj opremi,
- f) pristup signalima s obračunskog mjernog mjesta,
- g) program obveznih ispitivanja i
- h) ostale podatke vezane za priključenje građevine.

(3) Posebni uvjeti sadrže:

- a) opće i tehničke uvjete izvođenja radova u zaštitnom pojasu transportnog sustava,

b) situacijski prikaz s ucrtanim magistralnim plinovodima, instalacijama i objektima operatora transportnog sustava,

c) skice mogućih tehničkih rješenja križanja, paralelnog vođenja, minimalnih propisanih udaljenosti, posebnih mjera zaštite,

d) druge uvjete u skladu s posebnim propisima.

(4) Ako zbog izvođenja radova postoji mogućnost ograničenja ili obustave isporuke plina, operator transportnog sustava će istu navesti u posebnim uvjetima.

Članak 14.

(1) Uvjeti priključenja i posebni uvjeti u skladu s kojima je izrađen idejni projekt koji je sastavni dio lokacijske dozvole, prestaju važiti danom prestanka važenja lokacijske dozvole.

(2) Uvjeti priključenja i posebni uvjeti u skladu s kojima je izrađen glavni projekt koji je sastavni dio građevinske dozvole, prestaju važiti danom prestanka građevinske dozvole.

Članak 15.

(1) Podnositelj zahtjeva za utvrđivanje uvjeta priključenja ima pravo prigovora protiv utvrđenih uvjeta priključenja.

(2) Prigovor se podnosi operatoru transportnog sustava, u roku od 15 dana od zaprimanja uvjeta priključenja.

(3) Operator transportnog sustava dužan je o prigovoru odlučiti u roku od 15 dana od dana podnošenja prigovora.

(4) Protiv odluke operatora transportnog sustava iz stavka 3. ovog članka, projektant ima pravo podnijeti prigovor Agenciji u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište plina.

Članak 16.

(1) Operator transportnog sustav rješenjem će obustaviti postupak ako na temelju dostavljenog zahtjeva iz članka 12. nije moguće utvrditi uvjete priključenja u skladu s ovim Mrežnim pravilima i drugim propisima kojima se uređuje tržište plina ili ako nakon provjere tehničkih i tehnoloških pretpostavki priključenja na zahtijevanoj lokaciji utvrdi da ne postoji mogućnost priključenja na transportni sustav.

(2) Na rješenje o obustavi postupka utvrđivanja uvjeta priključenja projektant ima pravo podnijeti žalbu Agenciji u roku od 15 dana od dana dostave rješenja.

Predugovor o priključenju na transportni sustav

Članak 17.

Investitor ili vlasnik građevine koja se priključuje na transportni sustav ili operator transportnog sustava imaju pravo zatražiti sklapanje predugovora o priključenju na transportni sustav.

Energetska suglasnost za priključenje na transportni sustav

Članak 18.

(1) Investitor ili vlasnik građevine je dužan prije priključenja na transportni sustav od operatora transportnog sustava ishoditi energetska suglasnost.

(2) Obrazac zahtjeva za izdavanje energetske suglasnosti operator transportnog sustava objavljuje na internetskoj stranici.

(3) Investitor ili vlasnik građevine uz zahtjev iz stavka 2. ovog članka, u slučaju priključenja nove građevine na transportni sustav, dužan je priložiti akt kojim se odobrava gradnja sukladno propisima kojim se uređuje prostorno uređenje i gradnja.

(4) Investitor ili vlasnik građevine je uz zahtjev iz stavka 2. ovog članka u slučaju priključenja postojeće građevine na transportni sustav, dužan priložiti projektну dokumentaciju kojom dokazuje da su ispunjeni uvjeti za priključenje postojeće građevine na transportni sustav sukladno propisima kojima se uređuje prostorno uređenje i gradnja.

(5) U slučaju iz stavka 4. ovoga članka, operator transportnog sustava izdat će podnositelju zahtjeva energetsку suglasnost ako je glavni projekt i projektна dokumentacija usklađena s energetskim uvjetima i ako je investitor ili vlasnik građevine ishodio akt kojim se odobrava gradnja, odnosno ako su ispunjeni posebni uvjeti za priključenje postojeće građevine na transportni sustav prema propisima kojima se uređuje prostorno uređenje i gradnja.

Članak 19.

(1) Energetska suglasnost sadrži podatke o:

- a) investitoru ili vlasniku građevine,
- b) aktu kojim se dokazuje legalnost građevine prema propisima kojim se uređuje prostorno uređenje i gradnja,
- c) priključnom kapacitetu,
- d) tlačnim uvjetima na priključku,
- e) namjeni potrošnje plina,
- f) obračunskom mjernom mjestu i
- g) uputi o pravnom lijeku.

(2) Energetska suglasnost može sadržavati i:

- a) specifikaciju opreme koju je potrebno ugraditi ili obnoviti,
- b) podatke o mjernoj opremi,
- c) pristup signalima obračunskog mjernog mjesta,
- d) obvezu ispitivanja plinske instalacije,
- e) podatke vezane uz stvaranje tehničkih uvjeta u transportnom sustavu i
- f) ostale podatke vezane za priključenje.

Redovno i izvanredno stvaranje tehničkih uvjeta u transportnom sustavu

Članak 20.

(1) Operator transportnog sustava poduzima potrebne radnje kako bi osigurao stvaranje tehničkih uvjeta u transportnom sustavu u svrhu priključenja na transportni sustav ili povećanja priključnog kapaciteta na postojećem priključku.

(2) Stvaranje tehničkih uvjeta u transportnom sustavu operator transportnog sustava osigurava u redovnom ili izvanrednom postupku.

(2) Trošak redovnog stvaranja tehničkih uvjeta u transportnom sustavu financira se iz naknade za korištenje transportnog sustava.

(3) Trošak izvanrednog stvaranja tehničkih uvjeta u transportnom sustavu financira se iz naknade za priključenje na transportni sustav.

Članak 21.

Redovno stvaranje tehničkih uvjeta u transportnom sustavu provodi se u skladu s planom razvoja transportnog sustava.

Članak 22.

(1) Izvanredno stvaranje tehničkih uvjeta u transportnom sustavu provodi se na zahtjev investitora priključka.

(2) U slučaju kada je potrebno izvanredno stvaranje tehničkih uvjeta u transportnom sustavu radi izgradnje novog priključka ili povećanja priključnog kapaciteta, operator transportnog sustava izrađuje elaborat izvanrednog stvaranja tehničkih uvjeta u transportnom sustavu.

(3) Elaborat iz stavka 2. ovog članka sadrži najmanje:

a) tehničke detalje gradnje novih dijelova ili rekonstrukcije postojećih dijelova transportnog sustava,

b) usklađenost gradnje novih dijelova ili rekonstrukcije postojećih dijelova transportnog sustava s prostorno-planskom dokumentacijom,

c) popis odgovarajućih odobrenja koja je potrebno ishoditi u odnosu na propise kojima se regulira prostorno uređenje i gradnja,

d) procijenjeni trošak gradnje novih dijelova ili trošak rekonstrukcije postojećih dijelova transportnog sustava,

e) popis građevina koje se mogu priključiti na transportni sustav u slučaju gradnje novih dijelova ili rekonstrukcije postojećih dijelova transportnog sustava

f) popis građevina čiji su investitori priključka zainteresirani za financiranje novih dijelova transportnog sustava,

g) procijenjeni ukupni priključni kapacitet koji nastaje izvanrednim stvaranjem tehničkih uvjeta,

h) procijenjeni pojedinačni priključni kapacitet koji nastaje izvanrednim stvaranjem tehničkih uvjeta,

- i) ukupan predviđeni trošak izvanrednog stvaranja tehničkih uvjeta u transportnom sustavu,
- j) način raspodjele troška za izvanredno stvaranje tehničkih uvjeta.
- (4) Troškove izrade elaborata iz stavka 2. ovog članka snosi investitor priključka sukladno cjeniku nestandardnih usluga operatora transportnog sustava.
- (5) Iznimno od stavka 2. ovog članka, elaborat može izraditi pravna ili fizička osoba ovlaštena za projektiranje.
- (6) U slučaju iz stavka 5. ovog članka, operator transportnog sustava provjerit će i dati suglasnost na elaborat, ako je isti izrađen u skladu sa stavkom 3. ovog članka.
- (7) Operator transportnog sustava i investitor priključka sklopiti će ugovor kojim uređuju međusobna prava i obveze u odnosu na izvanredno stvaranje tehničkih uvjeta u transportnom sustavu uzimajući u obzir činjenice iz elaborata izvanrednog stvaranja tehničkih uvjeta u transportnom sustavu.
- (8) Način raspodjele razlike između procijenjenog troška gradnje novih dijelova ili rekonstrukcije postojećih dijelova transportnog sustava i stvarnog troška gradnje novih dijelova ili rekonstrukcije postojećih dijelova transportnog sustava bitan je sastojak ugovora iz stavka 7. ovog članka.

Važenje i produženje roka važenja energetske suglasnosti

Članak 23.

- (1) Energetska suglasnost prestaje važiti ako nositelj energetske suglasnosti u roku tri godine od ishoda energetske suglasnosti ne sklopi ugovor o priključenju na transportni sustav s operatorom transportnog sustava.
- (2) Osim u slučaju iz stavka 1. ovog članka, energetska suglasnost prestaje važiti temeljem obavijesti nositelja energetske suglasnosti o trajnom prestanku korištenja predmetnog priključka.
- (3) Operator transportnog sustava može na zahtjev nositelja energetske suglasnosti produžiti važenje energetske suglasnosti za najviše dvije godine, no samo u slučaju ako je zahtjev podnesen prije isteka roka važenja energetske suglasnosti.
- (4) Troškovi ishoda energetske suglasnosti naplaćuju se sukladno cjeniku nestandardnih usluga operatora transportnog sustava.

Članak 24.

- (1) Podnositelj zahtjeva iz članka 18. stavka 1. i članka 23. stavka 3. kojem je odbijen zahtjev za izdavanje energetske suglasnosti ili je nezadovoljan uvjetima iz izdane energetske suglasnosti, ima pravo podnijeti žalbu Agenciji.
- (2) Žalba iz stavka 1. ovog članka podnosi se u roku od 15 dana od dana primitka rješenja kojim se odbija zahtjev za izdavanje ili produženje energetske suglasnosti ili rješenja kojim se izdaje energetska suglasnost.

Zahtjev za priključenje na transportni sustav

Članak 25.

Zahtjev za priključenje podnosi investitor priključka, a sadrži sljedeće:

- a) naziv, adresu i kontakt podatke investitora priključka,
- b) podatke o građevini koja se priključuje na transportni sustav, a koji uključuju lokaciju građevine i broj energetske suglasnosti te uporabnu dozvolu građevine,
- c) ako se zahtjev odnosi na privremeno priključenje građevine koja se priključuje na transportni sustav, investitor je dužan dostaviti pisanu izjavu investitora priključka ili vlasnika građevine, nadzornog inženjera i izvođača priključka o preuzimanju odgovornosti tijekom privremenog stavljanja priključaka u funkciju,
- d) potvrdu da su ispunjeni tehnički preduvjeti za fizičko priključenje novoizgrađenog objekta na transportni sustav,
- e) naziv, adresu i kontakt podatke izvođača priključka u slučaju da građenje priključka ne obavlja operator transportnog sustava,
- f) ime, prezime i kontakt podatke odgovorne osobe izvođača priključka koja vodi građenje, odnosno pojedine radove na gradnji priključka, u slučaju da građenje priključka ne obavlja operator transportnog sustava,
- g) podatke o predviđenom početku i završetku radova na izgradnji priključka u slučaju da građenje priključka ne obavlja operator transportnog sustava i
- h) ostale podatke vezane za priključenje građevine.

Ugovor o priključenju na transportni sustav

Članak 26.

- (1) Ugovor o priključenju na transportni sustav sklapaju operator transportnog sustava i operator distribucijskog sustava, operator mjesta za opskrbu UPP-om ili SPP-om, organizator zatvorenog distribucijskog sustava ili operator sustava skladišta plina ili proizvođač prirodnog plina ili operator terminala za UPP, ili krajnji kupac u postupku priključenja na transportni sustav i u postupku povećanja priključnog kapaciteta.
- (2) Ugovorom o priključenju na transportni sustav uređuju se uvjeti priključenja na transportni sustav, izgradnje priključka, financijske i druge obveze ugovornih strana.
- (3) Ugovor o priključenju na transportni sustav sadrži najmanje podatke o:
  - a) ugovornim stranama,
  - b) energetske suglasnosti i ostaloj tehničkoj dokumentaciji,
  - c) tehničkim uvjetima priključenja opreme i stvaranju tehničkih uvjeta u transportnom sustavu,
  - d) tehničke podatke o izgradnji priključka s navedenim mjestom ulaza ili izlaza iz transportnog sustava,

- e) iznos naknade za priključenje,
- f) način plaćanja,
- g) rok izgradnje priključka,
- h) vrijeme i mjesto priključenja.

(4) U rok izgradnje iz stavka 3. točke g) ovog članka ne računaju se zastoji u aktivnostima na koje operator transportnog sustava nije mogao utjecati (suglasnosti tijela uprave, ishođenje lokacijskih i građevnih dozvola, rješavanje imovinsko-pravnih odnosa građenje priključka od strane izvođača priključka kojega je odabrao investitor ili vlasnik građevine, događaji na gradilištu i slično), o čemu operator transportnog sustava pravodobno izvještava drugu ugovornu stranu.

(5) Dinamika plaćanja naknade za priključenje za izgradnju priključka na transportni sustav utvrđuje se ugovorom o priključenju na transportni sustav.

(6) Operator transportnog sustava objavljuje na internetskoj stranici obrazac ugovora o priključenju na transportni sustav.

Izgradnja priključka i povećanje priključnog kapaciteta

Članak 27.

(1) Izgradnja priključka predstavlja skup radnji poduzetih u svrhu osiguranja uvjeta za priključenje građevine na transportni sustav.

(2) Izgradnja priključka uključuje stvaranje tehničkih uvjeta u transportnom sustava i izvedbu priključka.

Članak 28.

(1) Izvedba priključka provodi se u skladu s energetsom suglasnošću, ugovorom o priključenju na transportni sustav, Mrežnim pravilima, Metodologijom utvrđivanja naknade za priključenje na plinski distribucijski ili transportni sustav i za povećanje priključnog kapaciteta, i drugim propisima kojima se uređuje energija, regulacija energetske djelatnosti, tržište plina, prostorno uređenje i gradnja.

(2) Pripremno-završne radove za priključenje na transportni sustav uvijek izvodi operator transportnog sustava.

(3) Trošak radova iz stavka 2. ovog članka snosi investitor priključka, sukladno Metodologiji utvrđivanja naknade za priključenje na plinski distribucijski ili transportni sustav i za povećanje priključnog kapaciteta.

(4) Građenje priključka izvodi izvođač priključka kojeg odabire investitor priključka, a u slučaju ako investitor priključka ne izabere izvođača ili je ugovoreno drugačije, izvođača priključka izabire operator transportnog sustava.

(5) Izvođač priključka dužan je operatoru transportnog sustava dokazati da posjeduje stručna i tehnička znanja, kadrovsku osposobljenost, tehničku opremljenost, kvalifikacije i potrebna stručna ovlaštenja za izvođenje radova na gradnji priključka.

(6) Operator transportnog sustava će dokaze iz stavka 5. ovog članka provjeriti uzimajući u obzir opseg i složenost poslova opisanih u elaboratu izvedbe priključka.

(7) Operator transportnog sustava ima pravo tijekom i nakon građenja priključka provjeriti usklađenost građenja priključka s glavnim projektom kojim se daje tehničko rješenje priključka.

(8) Povećanje priključnog kapaciteta provodi se u slučaju kada je priključni kapacitet građevine veći od tehničkog kapaciteta postojećeg priključka.

(9) U slučaju povećanja priključnog kapaciteta, trošak izgradnje elemenata priključka, osim montaže i demontaže plinomjera i druge mjerne, regulacijske i sigurnosne opreme snosi investitor priključka sukladno Metodologiji utvrđivanja naknade za priključenje na plinski distribucijski ili transportni sustav i za povećanje priključnog kapaciteta,

(10) U slučaju iz stavka 9. ovoga članka trošak montaže i demontaže plinomjera i druge mjerne, regulacijske i sigurnosne opreme snosi investitor priključka prema cjeniku nestandardnih usluga operatora transportnog sustava.

Članak 29.

(1) Operator transportnog sustava dužan je priključiti građevinu sukladno sklopljenom ugovoru o priključenju na transportni sustav, ako su ispunjeni svi uvjeti iz ugovora.

(2) Operator transportnog sustava dužan je priključak održavati o svom trošku.

(3) Vlasnik građevine iz stavka 1. ovog članka dužan je provoditi zakonom i drugim propisima te najboljom tehničkom praksom predviđena ispitivanja i preglede građevine, kako bi osigurao redovan rad, sigurnost i ispravnost građevine priključene na transportni sustav.

(4) Operator transportnog sustava ne odgovara za štetu nastalu zbog neispravnosti na građevini iz stavka 1. ovog članka.

(5) Vlasnik građevine krajnjeg kupca dužan je o mjerama iz stavka 3. ovog članka obavijestiti operatora transportnog sustava najkasnije do 1. listopada svake godine.

(6) U slučaju kada vlasnik građevine krajnjeg kupca radi ispunjenja obveza iz stavka 3. ovog članka ugovori treću osobu, dužan je o tome bez odgađanja obavijestiti operatora transportnog sustava.

Članak 30.

(1) Operator transportnog sustava dužan je privremeno priključiti građevinu koja se priključuje na transportni sustav za potrebe ispitivanja plinskih uređaja i instalacija i pokusnog rada ako je pokusni rad predviđen glavnim projektom, a temeljem pisanog zahtjeva investitora priključka i pisane izjave investitora priključka, nadzornog inženjera i izvođača priključka o preuzimanju odgovornosti tijekom privremenog stavljanja priključka u funkciju.

(2) Operator transportnog sustava dužan je temeljem ugovora o priključenju na transportni sustav staviti u funkciju priključak građevine na transportni sustav ako je investitor priključka ispunio sve financijske i druge obveze iz ugovora o priključenju na transportni sustav i ishodio uporabnu dozvolu za građevinu koja se priključuje na transportni sustav.

(3) Operator transportnog sustava stavit će priključak u funkciju nakon što je za predmetni priključak, opskrbljivač plinom sklopio ugovor o transportu plina, a u slučaju da su ispunjeni svi uvjeti iz ugovora o priključenju.

(4) Operator transportnog sustava će početi pružati uslugu transporta plina s danom početka korištenja kapaciteta transportnog sustava iz sklopljenog ugovora o transportu plina, ako su ispunjeni uvjeti iz stavka 3. ovog članka.

(5) Operator transportnog sustava dužan je u roku od najmanje tri dana prije dana stavljanja u funkciju priključka građevine, u pisanom obliku obavijestiti investitora priključka i njegovog opskrbljivača plinom, koji je prethodno ugovorio kapacitet na navedenom priključku, o danu i satu stavljanja u funkciju priključka građevine.

V. POVEZIVANJE TRANSPORTNOG SUSTAVA S OSTALIM DIJELOVIMA PLINSKOG SUSTAVA

Članak 31.

(1) Povezivanjem transportnog sustava s ostalim dijelovima plinskog sustava, ostvaruju se preduvjeti za sigurnu i pouzdanu opskrbu plinom.

(2) Radi osiguranja tehnički ispravnog, sigurnog, pouzdanog i učinkovitog rada međusobno povezanih transportnih sustava susjednih zemalja, operatori predmetnih transportnih sustava sklapaju bilateralni sporazum kojim se uređuju uvjeti rada međusobno povezanih transportnih sustava susjednih zemalja, kao i međusobna suradnja te postupci upravljanja, komunikacije i razmjene podataka operatora predmetnih transportnih sustava.

(3) Radi osiguranja tehnički ispravnog, sigurnog, pouzdanog i učinkovitog rada međusobno povezanih sustava, operator transportnog sustava sklapa ugovor s operatorom distribucijskog sustava, organizatorom zatvorenog distribucijskog sustava, operatorom sustava skladišta plina, operatorom terminala za UPP, operator mjesta za opskrbu UPP-om i/ili SPP-om, kojim se uređuje sljedeće:

- a) tehnički opis priključka i pripadna dokumentacija,
- b) pravila održavanja povezanih sustava,
- c) pravila pristupanja mjernim signalima,
- d) postupanje u izvanrednim situacijama,
- e) razmjenu informacija te
- f) kontakti za komunikaciju operatora povezanih sustava

(4) Ako operator distribucijskog sustava ili organizator zatvorenog distribucijskog sustava ili operator sustava skladišta ili operator terminala za UPP ili operator mjesta za opskrbu UPP-om i/ili SPP-om, ili proizvođač prirodnog plina ili krajnji kupac zatraži pristup mjernom signalu koji nije raspoloživ, dodatno opremanje priključka u tu svrhu smatra se nestandardnom uslugom.

(5) Operator transportnog sustava objavljuje na internetskoj stranici obrazac ugovora iz stavka 3. ovog članka kojeg sklapa s operatorom distribucijskog sustava.

Skupni izlaz iz transportnog sustava

Članak 32.

(1) Ako su transportni sustav i pojedini distribucijski sustavi povezani preko više izlaza iz transportnog sustava i ako tako priključeni dijelovi distribucijskog sustava predstavljaju jednu hidrauličku cjelinu, operator transportnog sustava, može s operatorom distribucijskog sustava posebnim sporazumom definirati uvođenje skupnog izlaza iz transportnog sustava koji se sastoji od predmetnih izlaza.

(2) Operator transportnog sustava i operator distribucijskog sustava dužni su sporazum iz stavka 1. ovog članka sklopiti najkasnije 15 dana prije početka roka za podnošenje zahtjeva za rezervaciju kapaciteta za godišnji standardni kapacitetni proizvod.

(3) Obrazac sporazuma o uvođenju skupnog izlaza iz transportnog sustava, operator transportnog sustava objavljuje na internetskoj stranici.

(4) Sporazum iz stavka 3. sadrži najmanje podatke o:

- a) ugovornim stranama,
- b) izlazima iz transportnog sustava uključenim u skupni izlaz,
- c) početku primjene,
- d) kapacitetu skupnog izlaza, izražen u kWh/h,
- e) određivanje režima rada izlaza iz transportnog sustava koji čine skupni izlaz.

(5) Skupni izlaz koristi se u postupcima rezervacije kapaciteta transportnog sustava, nominacije korištenja kapaciteta, raspodjele količina plina izmjerenih na pojedinim izlazima iz transportnog sustava i izvještavanja.

VI. NADZOR I UPRAVLJANJE TRANSPORTNIM SUSTAVOM

Članak 33.

(1) Operator transportnog sustava kontinuirano nadzire rad transportnog sustava kako bi osigurao pouzdan i siguran transport plina, učinkovito i pouzdano upravljanje transportnim sustavom, uravnoteženje transportnog sustava te ispunjenje ugovornih obaveza pri propisanim uvjetima tlaka i kvalitete plina.

(2) Nadzor rada transportnog sustava i upravljanje transportnim sustavom obavlja se neprekidno iz dispečerskog centra operatora transportnog sustava, kao i sustavnim operativnim nadzorom transportnog sustava, lokalnim upravljanjem tehnološkim objektima, odgovarajućom i pravovremenom pripremom transportnog sustava za posebne uvjete rada, analizama uvjeta u sustavu, predviđanjem promjena akumulacije transportnog sustava, pravovremenim prosljeđivanjem informacija o stanju transportnog sustava, stanju opreme elemenata sustava, fizičkim nadzorom tehnoloških objekata, sustavnim preventivnim i korektivnim održavanjem istih.

Članak 34.

Za nadzor i upravljanje transportnog sustava, operator transportnog sustava koristi mjerne, informacijske i telekomunikacijske sustave koji mu omogućavaju sljedeće:

- a) stalan nadzor nad tehnološkim parametrima i upravljanje ključnim objektima transportnog sustava u realnom vremenu,
- b) uočavanje poremećaja u tehnološkom procesu transporta plina i neravnoteže transportnog sustava,
- c) izradu hidrauličkih proračuna i simulacija stanja transportnog sustava, utvrđivanje količine plina u transportnom sustavu te promjenu operativne akumulacije,
- d) mjerenje, evidentiranje i centralizirano prikupljanje podataka o ostvarenom protoku plina na ulazima u transportni sustav i na izlazima iz transportnog sustava,
- e) komunikacijsku povezanost s upravljačkim/dispečerskim centrima operatora povezanih sustava radi razmjene procesnih podataka,
- f) razmjenu podataka i operativnu komunikaciju s voditeljem bilančne skupine i operatorom tržišta plina,
- g) operativnu komunikaciju s korisnikom transportnog sustava,
- h) operativnu komunikaciju s operatorom distribucijskog sustava ili organizatorom zatvorenog distribucijskog sustava ili operatorom sustava skladišta plina ili operatorom terminala za UPP ili proizvođačem prirodnog plina ili krajnjim kupcem, izvještavanje o ostvarenom korištenju transportnog sustava i energije uravnoteženja.

Pravila za korištenje operativne zalihe

Članak 35.

(1) Ako operator transportnog sustava posjeduje operativnu zalihu, koristi je u svrhu optimalnog upravljanja tehnološkim procesom transporta plina koje uključuje sljedeće:

- a) usklađivanje ukupnog stanja akumulacije transportnog sustava s trenutnim opterećenjem i režimom rada transportnog sustava ovisno o intenzitetu korištenja pojedinih ulaza i izlaza transportnog sustava,
- b) privremene korekcije ukupnog stanja akumulacije transportnog sustava u svrhu pripreme transportnog sustava za radove na transportnom sustavu, sustavu skladišta plina, postrojenjima i mreži proizvodnih plinovoda proizvođača prirodnog plina, sustavu mreže operatora UPP, transportnom sustavu susjednih zemalja, a koje mogu imati utjecaja na rad transportnog sustava,
- c) privremene korekcije ukupnog stanja akumulacije transportnog sustava nastale uslijed gubitaka i razlike u mjerenju,
- d) privremenu nadoknadu smanjenja ukupnog stanja akumulacije transportnog sustava uslijed oštećenja i obavljanja radova na sanacijama plinovoda,
- e) druge potrebe korekcija stanja akumulacije transportnog sustava.

(2) Rezervaciju i korištenje kapaciteta sustava skladišta za potrebe održavanja i korištenja operativne zalihe, operator transportnog sustava obavlja sukladno odredbama Pravila korištenja sustava skladišta plina.

Tlak transportnog sustava

Članak 36.

(1) Za fizičke ulaze u transportni sustav unutar granica Republike Hrvatske nazivnog tlaka 75 bar najniži ulazni tlak iznosi 70 bar, a za fizičke ulaze u transportni sustav nazivnog tlaka 50 bar najniži ulazni tlak iznosi 45 bar, pri čemu najviši ulazni tlak ne može biti veći od nazivnog tlaka.

(2) Tlak pri kojem korisnik transportnog sustava predaje plin u transportni sustav može biti na pojedinom fizičkom ulazu u transportni sustav niži od vrijednosti propisanih u stavku 1. ovog članka, pod uvjetom da to ne utječe na rad transportnog sustava i ispunjavanje ugovornih obveza operatora transportnog sustava i drugih korisnika transportnog sustava.

(3) Operator transportnog sustava ima pravo odbiti ili ograničiti prihvrat plina kojeg korisnik transportnog sustava predaje u transportni sustav pri tlaku nižem od vrijednosti propisanih u stavku 1. ovog članka, o čemu prethodno obavještava korisnika transportnog sustava.

(4) Operator transportnog sustava objavljuje vrijednosti tlaka za pojedine fizičke ulaze u transportni sustav na internetskoj stranici.

Članak 37.

(1) Za fizičke izlaze iz transportnog sustava unutar granica Republike Hrvatske najniži izlazni tlak iznosi 3 bar.

(2) Vrijednost tlaka za fizički izlaz iz transportnog sustava definirana je u energetskejskoj suglasnosti.

(3) Operator transportnog sustava objavljuje vrijednosti tlaka za fizičke izlaze iz transportnog sustava na internetskoj stranici.

(4) Privremena promjena izlaznog tlaka na pojedinom fizičkom izlazu iz transportnog sustava moguća je na zahtjev operatora distribucijskog sustava, organizatora zatvorenog distribucijskog sustava ili krajnjeg kupca.

(5) Usluga iz stavka 4. ovog članka smatra se nestandardnom uslugom i naplaćuje se prema cjeniku nestandardnih usluga operatora transportnog sustava.

(6) Zahtjev za privremenu promjenu izlaznog tlaka dostavlja se operatoru transportnog sustava najkasnije pet radnih dana prije dana od kojega se traži izmjena izlaznog tlaka na određenom fizičkom izlazu iz transportnog sustava.

(7) Zahtjev iz stavka 6. ovog članka mora sadržavati najmanje podatke o podnositelju zahtjeva, fizičkom izlazu iz transportnog sustava za koji se traži izmjena tlaka, danu početka, trajanju i razlozima privremene promjene izlaznog tlaka.

(8) Osnovanost zahtjeva iz stavka 6. ovog članka ocjenjuje operator transportnog sustava uzimajući u obzir mogući utjecaj promjene izlaznog tlaka na sigurnost i pouzdanost

transportnog sustava te na ispunjenje ugovornih obveza operatora transportnog sustava i drugih korisnika transportnog sustava.

(9) Operator transportnog sustava obavezan je u roku od dva radna dana od dana zaprimanja zahtjeva iz stavka 6. ovog članka obavijestiti podnositelja zahtjeva o osnovanosti zahtjeva.

Članak 38.

Vrijednost tlaka za interkonekciju definirana je bilateralnim sporazumom za interkonekciju, a vrijednosti tlaka za sve ostale fizičke ulaze u transportni sustav definirana je u energetskej suglasnosti.

Kvaliteta plina u transportnom sustavu

Članak 39.

(1) Korisnik transportnog sustava koji je ugovorio kapacitete na ulazu u transportni sustav na interkonekciji dužan je osigurati da plin koji na interkonekciji ulazi u transportni sustav bude standardne kvalitete.

(2) Proizvođač prirodnog plina, operator sustava skladišta plina i operator terminala za UPP dužan je osigurati da plin koji predaje u transportni sustav bude standardne kvalitete.

(3) Operator terminala za UPP dužan je dva dana prije početka pretovara UPP-a dostaviti operatoru transportnog sustava specifikaciju kvalitete plina koji će predavati u transportni sustav.

(4) Proizvođač plina i operator sustava skladišta plina dužni su operatora transportnog sustava obavijestiti o svakoj očekivanoj promjeni gornje ogrjevne vrijednosti od 5 % ili više u odnosu na gornju ogrjevnju vrijednost plina koji predaju u transportni sustav u vrijeme saznanja o okolnosti koja može utjecati na promjenu gornje ogrjevne vrijednosti. Obavijest mora biti dostavljena najkasnije pet radnih dana prije očekivane promjene gornje ogrjevne vrijednosti, a u slučaju nastupa nepredvidivih okolnosti odmah po saznanju navedenog.

(5) Operator transportnog sustava dužan je elektroničkom poštom, bez odgode, obavijestiti krajnje kupce, operatora distribucijskog sustava i organizatora zatvorenog distribucijskog sustava o okolnostima iz stavka 4. ovog članka. Obavijest mora sadržavati procijenjeni iznos ogrjevne vrijednosti.

(6) Operator transportnog sustava dužan je elektroničkom poštom, bez odgode, obavijestiti krajnje kupce, operatora distribucijskog sustava i organizatora zatvorenog distribucijskog sustava, ako gornja ogrjevna vrijednost iz specifikacije kvalitete plina iz stavka 3. odstupa 5 % ili više od gornje ogrjevne vrijednosti iz prethodno dostavljene specifikacije plina

Članak 40.

(1) Ako operator transportnog sustava utvrdi da se na pojedinom ulazu u transportni sustav predaje plin koji nije standardne kvalitete, korisnik transportnog sustava, koji je ugovorio kapacitete na tom ulazu, proizvođač prirodnog plina, operator sustava skladišta plina ili operator terminala za UPP dužan je na poziv operatora transportnog sustava bez odlaganja poduzeti mjere kojima će, u najkraćem roku, osigurati predaju plina standardne kvalitete ili obustaviti predaju plina u transportni sustav te o poduzetim i planiranim mjerama redovno obavještavati operatora transportnog sustava.

(2) U slučaju da korisnik transportnog sustava, proizvođač prirodnog plina, operator sustava skladišta plina ili operator terminala za UPP ne postupi u skladu sa stavkom 1. ovog članka, operator transportnog sustava ima pravo obustaviti preuzimanje plina u transportni sustav.

(3) Operator transportnog sustava dužan je elektroničkom poštom, bez odgode, obavijestiti krajnje kupce, operatora distribucijskog sustava i organizatora zatvorenog distribucijskog sustava o okolnostima iz stavka 1. ovog članka. Obavijest mora sadržavati podatak o parametrima kvalitete plina koji odstupaju od propisanih vrijednosti te informaciju o očekivanom trajanju odstupanja u kvaliteti plina.

(4) Korisnik transportnog sustava, proizvođač prirodnog plina, operator sustava skladišta plina ili operator terminala za UPP koji je u transportni sustav predao plin izvan standardne kvalitete dužan je nadoknaditi sve troškove i štetu nastalu operatoru transportnog sustava, operatoru sustava skladišta plina, operatoru distribucijskog sustava, organizatoru zatvorenog distribucijskog sustava, korisniku transportnog sustava i krajnjem kupcu priključenom na transportni ili distribucijski sustav, kao posljedicu predaje plina izvan standardne kvalitete.

(5) Operator transportnog sustava će na zahtjev operatora distribucijskog sustava, organizatora zatvorenog distribucijskog sustava, operatora sustava skladišta plina, korisnika transportnog sustava ili krajnjeg kupca priključenog na transportni ili distribucijski sustav koji je pretrpio štetu zbog plina izvan standardne kvalitete, obavijestiti dotičnog o korisniku transportnog sustava, proizvođaču prirodnog plina, operatoru sustava skladišta plina i/ili operatoru terminala za UPP koji je u transportni sustav predao plin izvan standardne kvalitete.

Članak 41.

(1) U slučaju pojave tekućih tehnoloških nečistoća u transportnom sustavu, operator transportnog sustava će, ako je to moguće, iste izdvojiti iz transportnog sustava korištenjem ugrađenih uređaja za izdvajanje tekućih tehnoloških nečistoća.

(2) Korisnik transportnog sustava za kojeg se utvrdi da je u transportni sustav predao tekuću tehnološku nečistoću obvezan je izdvojenu tekuću tehnološku nečistoću, na prvi poziv operatora transportnog sustava, a najkasnije u roku od 48 sati od poziva operatora transportnog sustava, o vlastitom trošku ukloniti i zbrinuti.

(3) Uklanjanje tekućih tehnoloških nečistoća iz uređaja za izdvajanje tekućih tehnoloških nečistoća iz stavka 2. ovog članka provodi se uz obvezni nadzor operatora transportnog sustava.

(4) Nadzor iz stavka 3. ovog članka obračunava se kao nestandardna usluga sukladno cjeniku nestandardnih usluga operatora transportnog sustava

(5) U slučaju da korisnik transportnog sustava ne postupi sukladno stavku 2. ovog članka, tekuću tehnološku nečistoću uklonit će i zbrinuti operator transportnog sustava na zakonom propisan način.

(6) Operator transportnog sustava će korisniku transportnog sustava, za kojeg se utvrdi odgovornost, obračunati troškove uklanjanja i zbrinjavanja, kao nestandardnu uslugu sukladno cjeniku nestandardnih usluga operatora transportnog sustava.

Praćenje kvalitete plina u transportnom sustavu

Članak 42.

(1) Operator transportnog sustava prati kvalitetu plina u transportnom sustavu s ciljem sprečavanja pojave plina koji nije standardne kvalitete, radi utvrđivanja ogrjevne vrijednosti plina za izračun energije plina te radi informiranja o kvaliteti plina u transportnom sustavu.

(2) Operator transportnog sustava prati kvalitetu plina vlastitim sustavom za praćenje kvalitete plina, koji omogućuje evidentiranje i centralno prikupljanje podataka o kvaliteti prirodnog plina sa svih mjesta uzorkovanja, bez obzira na vlasništvo opreme za mjerenje parametara kvalitete plina, učestalost uzorkovanja i laboratorijskih analiza plina.

(3) Operator transportnog sustava svakog trećeg radnog dana nakon isteka polumjesečnog razdoblja na internetskoj stranici objavljuje za sva mjesta uzorkovanja srednje dnevne vrijednosti utvrđenih parametara kvalitete plina za predmetno razdoblje.

(4) Operator transportnog sustava svakog radnog dana na internetskoj stranici objavljuje privremene podatke o srednjoj dnevnoj gornjoj ogrjevnoj vrijednosti za prethodni plinski dan za svaki izlaz iz transportnog sustava koji nije dio skupnog izlaza te količinski ponderiranu srednju dnevnu gornju ogrjevnu vrijednost za svaki skupni izlaz iz transportnog sustava.

(5) Operator transportnog sustava svakog trećeg radnog dana nakon isteka polumjesečnog razdoblja, na internetskoj stranici objavljuje privremene podatke o količinski ponderiranoj srednjoj gornjoj ogrjevnoj vrijednosti za polumjesečno razdoblje, za svaki izlaz iz transportnog sustava koji nije dio skupnog izlaza te količinski ponderiranu srednju dnevnu gornju ogrjevnu vrijednost za svaki skupni izlaz iz transportnog sustava.

(6) Operator transportnog sustava svakog trećeg radnog dana u mjesecu za prethodni mjesec, za svaki izlaz iz transportnog sustava koji nije dio skupnog izlaza, na internetskoj stranici objavljuje konačne podatke o:

a) srednjoj dnevnoj gornjoj ogrjevnoj vrijednosti koja je korištena za izračun isporučene energije plina, za svaki plinski dan prethodnog mjeseca,

b) količinski ponderiranoj srednjoj gornjoj ogrjevnoj vrijednosti za razdoblje od prvog do petnaestog dana u mjesecu,

c) količinski ponderiranoj srednjoj gornjoj ogrjevnoj vrijednosti za razdoblje od šesnaestog do posljednjeg dana u mjesecu,

d) količinski ponderiranoj srednjoj gornjoj ogrjevnoj vrijednosti za razdoblje cijelog prethodnog mjeseca.

(7) Operator transportnog sustava svakog trećeg radnog dana u mjesecu, za prethodni mjesec, za svaki skupni izlaz iz transportnog sustava, na internet stranici objavljuje konačne podatke o:

a) količinski ponderiranoj srednjoj gornjoj ogrjevnoj vrijednosti za svaki plinski dan prethodnog mjeseca,

b) količinski ponderiranoj srednjoj gornjoj ogrjevnoj vrijednosti za razdoblje od prvog do petnaestog dana u mjesecu,

c) količinski ponderiranoj srednjoj gornjoj ogrjevnoj vrijednosti za razdoblje od šesnaestog do posljednjeg dana u mjesecu,

d) količinski ponderiranoj srednjoj gornjoj ogrjevnoj vrijednosti za razdoblje cijelog prethodnog mjeseca.

(8) Količinski ponderirana srednja gornja ogrjevna vrijednost za skupni izlaz iz transportnog sustava izračunava se dijeljenjem ukupne količine isporučene energije plina sa ukupnim obujmom plina isporučenim na svim fizičkim izlazima iz transportnog sustava koji čine skupni izlaz u promatranom vremenskom periodu.

Upravljanje i postupci u izvanrednim situacijama i kriznom stanju

Članak 43.

(1) Izvanrednom situacijom smatra se svaki tehnički poremećaj na transportnom sustavu čije posljedice izravno ugrožavaju sigurnost i život ljudi, imovine i okoline, uzrokuju ograničenje korištenja kapaciteta transportnog sustava te ugrožavaju opskrbu plinom.

(2) Osim tehničkog poremećaja na transportnom sustavu iz stavka 1. ovog članka izvanrednom situacijom smatra se i neravnoteža transportnog sustava, preostala nakon provedbe mjera iz članka 44., a koja uzrokuje ograničenje korištenja kapaciteta transportnog sustava te ugrožava sigurnost opskrbe plinom.

(3) U slučaju izvanredne situacije na transportnom sustavu iz stavka 1. ovog članka operator transportnog sustava bez odlaganja poduzima sljedeće mjere kojima osigurava održavanje opstojnosti transportnog sustava i umanjuje utjecaj poremećaja na mogućnost korištenja kapaciteta transportnog sustava i sigurnost opskrbe plinom:

- a) obavještava nadležne javne službe i tijela,
- b) uklanjanja uzroke opasnosti za sigurnost ljudi i imovine,
- c) preusmjerava tokove transporta plinovodima koji nisu zahvaćeni poremećajem,
- d) iskorištava raspoloživu operativnu akumulaciju plinovoda i operativnu zalihu.

(4) Ako izvanredna situacija iz stavka 1. i 2. ovog članka ima za posljedicu prekid transporta plina, ograničenje korištenja kapaciteta transportnog sustava ili ugrožava sigurnost opskrbe plinom, operator transportnog sustava hitno obavještava o poremećaju, njegovim posljedicama i očekivanom trajanju, operatora distribucijskog sustava, organizatora zatvorenog distribucijskog sustava, operatora sustava skladišta plina, operatora terminala za UPP, operatora mjesta za opskrbu UPP-om i/ili SPP-om, proizvođača prirodnog plina, krajnjeg kupca, voditelja bilančne skupine i korisnika transportnog sustava na kojeg događaj ima utjecaja, kako bi proveli vlastite sigurnosne mjere, mjere uravnoteženja te prema potrebi dostavili renominaciju transporta.

(5) Hitno obavještavanje korisnika u slučaju iz stavka 4. ovog članka provodi se sukladno člancima 133., 134., i 135. ovih Mrežnih pravila.

(6) U slučaju proglašenja kriznog stanja, operator transportnog sustava upravlja transportnim sustavom i poduzima mjere koje utvrđuje tijelo nadležno za sigurnost opskrbe plinom, u skladu s Uredbom SOS, zakonom kojim se uređuje tržište plina, planovima prevencije i intervencije te drugim propisima kojima se uređuje sigurnost opskrbe plinom.

(7) Operator transportnog sustava i korisnik transportnog sustava, operator distribucijskog sustava, organizator zatvorenog distribucijskog sustava, operator mjesta za opskrbu UPP-om

i/ili SPP-om, operator sustava skladišta, operator terminala za UPP, krajnji kupac i proizvođač plina u slučaju kriznog stanja postupaju u skladu s odredbama Plana za krizna stanja operatora transportnog sustava.

VII. URAVNOTEŽENJE

Članak 44.

(1) Operator transportnog sustava provodi uravnoteženje transportnog sustava na razini plinskog dana, sukladno odredbama Uredbe BAL i Pravilima o organizaciji tržišta plina.

(2) Pravila uravnoteženja ne primjenjuju se u slučaju provedbe mjera sigurnosti opskrbe koje se ne temelje na tržišnim principima u cilju otklanjanja kriznog stanja, a sukladno Odluci o donošenju Plana intervencija o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom Republike Hrvatske i Uredbe SOS.

Zona uravnoteženja

Članak 45.

(1) Zona uravnoteženja je transportni sustav.

(2) Zona uravnoteženja obuhvaća sve ulaze u transportni sustav i sve izlaze iz transportnog sustava uključivo i virtualnu točku trgovanja.

Odgovornost za uravnoteženje

Članak 46.

Voditelj bilančne skupine primarno je odgovoran za uravnoteženje portfelja bilančne skupine koju organizira i vodi kako bi operator transportnog sustava poduzimao što manje radnji uravnoteženja.

Pružanje informacija za uravnoteženje

Članak 47.

(1) Operator transportnog sustava tijekom plinskog dana D svakih sat vremena, u razdoblju od 9:30 do 22:30 sati, utvrđuje i objavljuje na internetskoj stranici procijenjeno ukupno odstupanje.

(2) Operator transportnog sustava objavljuje na internetskoj stranici, tijekom plinskog dana D, svakih sat vremena, u razdoblju od 9:30 do 22:30 sati, podatke o količini plina izmjerenoj u proteklim satima u plinskom danu D, iskazano zbirno za izlaze iz transportnog sustava prema distribucijskim sustavima.

(3) Operator transportnog sustava u plinskom danu D omogućava voditelju bilančne skupine pristup podacima o ostvarenim protocima na ulazima u transportni sustav i na izlazima iz transportnog sustava za pripadnu bilančnu skupinu, za protekle sate plinskog dana D, sukladno članku 114.

(4) Operator transportnog sustava će poduzeti sve potrebne radnje kako bi osigurao što veću raspoloživost i točnost podatka u trenutku objave. Podaci iz stavka 1., 2. i 3. ovog članka isključivo su informativnog karaktera te operator transportnog sustava ne može dati jamstvo za točnost i potpunost objavljenih podataka.

Predviđanje preuzimanja plina

Članak 47.a

(1) Operator transportnog sustava, kao predviđajuća strana, izrađuje predviđanja preuzimanja plina u skladu s Uredbom BAL, primjenom Metodologije za predviđanje preuzimanja plina iz Priloga II. ovih Mrežnih pravila.

(2) U plinskom danu D-1, najkasnije do 12:00 sati, operator transportnog sustava, kao predviđajuća strana, omogućava svim korisnicima transportnog sustava i voditeljima bilančnih skupina pristup rezultatima predviđanja njihovih preuzimanja plina za plinski dan D.

(3) U plinskom danu D, operator transportnog sustava, kao predviđajuća strana, omogućava korisnicima transportnog sustava i voditeljima bilančnih skupina pristup ažuriranim predviđanjima njihovih preuzimanja plina za plinski dan D, dva puta u sljedećim rokovima:

a) prvo ažuriranje najkasnije do 13:00 sati i

b) drugo ažuriranje najkasnije do 17:00 sati.

(4) Ažuriranje predviđanja preuzimanja plina unutar plinskog dana D provodi se prema postupku opisanom u članku 4. Metodologije iz Priloga II. ovih Mrežnih pravila, uzimajući u obzir ažuriranu prognozu prosječne dnevne temperature za plinski dan D.

(5) Pružanje informacija o predviđanju preuzimanja plina ne smatra se pružanjem bilo kakvog specifičnog jamstva osim jamstva u pogledu dostupnosti tih informacija u obliku i na način predviđen ovim Mrežnim pravilima i Metodologijom iz Priloga II. ovih Mrežnih pravila.

Radnje uravnoteženja

Članak 48.

(1) Operator transportnog sustava utvrđuje granice procijenjenog ukupnog odstupanja uzimajući u obzir tehničke karakteristike i fizička ograničenja transportnog sustava.

(2) Operator transportnog sustava objavljuje na internetskoj stranici granice procijenjenog ukupnog odstupanja.

(3) U slučaju promjene granica procijenjenog ukupnog odstupanja, operator transportnog sustava će na internetskoj stranici objaviti nove iznose granica procijenjenog ukupnog odstupanja i o promjeni obavijestiti voditelje bilančnih skupina najmanje 24 sata prije početka plinskog dana na koji se promjena odnosi.

Članak 49.

(1) U slučaju da je iznos procijenjenog ukupnog odstupanja izvan objavljenih granica procijenjenog ukupnog odstupanja, operator transportnog sustava poduzima radnje uravnoteženja sukladno odredbama Uredbe BAL i Pravila o organizaciji tržišta plina.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovog članka operator transportnog sustava poduzima sljedeće radnje uravnoteženja:

a) koristi raspoložive proizvode na trgovinskoj platformi operatora tržišta plina kao pozitivnu ili kao negativnu energiju uravnoteženja,

b) koristi energiju uravnoteženja za uslugu uravnoteženja.

(3) U slučaju kada je procijenjeno ukupno odstupanje izvan granica procijenjenog ukupnog odstupanja, operator transportnog sustava poduzima radnju uravnoteženja u iznosu količina plina koje će procijenjeno ukupno odstupanje smanjiti do iznosa unutar granica procijenjenog ukupnog odstupanja, pri čemu u jednom plinskom danu, ovisno o procijenjenom ukupnom odstupanju, može koristiti i pozitivnu i negativnu energiju uravnoteženja.

Članak 50.

(1) Operator transportnog sustava može poduzimati radnje uravnoteženja četiri puta tijekom plinskog dana D u unaprijed određenim terminima, javno objavljenim na internetskoj stranici.

(2) Radnje uravnoteženja u plinskom danu D-1 za plinski dan D, kao i prvi termin za provedbu radnje uravnoteženja u plinskom danu D, operator transportnog sustava koristit će samo iznimno ako odstupanje bilančnih skupina ugrožava rad transportnog sustava.

(3) U slučaju promjene termina iz stavka 1. ovog članka, operator transportnog sustava o tome će neposredno obavijestiti voditelje bilančnih skupina, operatora sustava skladišta, operatora terminala za UPP i operatora tržišta plina najmanje dva dana prije početka plinskog dana na koji se promjena odnosi.

(4) Operator transportnog sustava ima pravo poduzeti radnje uravnoteženja i izvan objavljenih termina u slučaju izvanredne situacije na transportnom sustavu, na postrojenju i mreži proizvodnih plinovoda proizvođača prirodnog plina, na sustavu skladišta plina, na transportnom sustavu susjednog operatora transportnog sustava, na postrojenju krajnjeg kupca, na sustavu operatora distribucijskog sustava kao, na sustavu operatora terminala za UPP te kad je nakon zadnjeg termina za provedbu radnji uravnoteženja procijenjeno ukupno odstupanje izvan objavljenih granica procijenjenog ukupnog odstupanja.

(5) U slučaju iz stavka 4. ovog članka operator transportnog sustava u najkraćem roku obavještava voditelje bilančnih skupina, operatora tržišta plina i operatora sustava skladišta plina.

(6) U slučaju provedbe radnji uravnoteženja izvan objavljenih termina u plinskom danu D operator transportnog sustava koristi proizvod iz članka 49. stavka 2. točke a) ovih Mrežnih pravila, kojeg ponuditelj energije uravnoteženja namjerava osigurati na sustavu skladišta plina, ponuditelj je dužan o istome obavijestiti operatora transportnog sustava nakon provedenog trgovanja.

(7) U slučaju provedbe radnji uravnoteženja izvan objavljenih termina u plinskom danu D operator transportnog sustava koristi uslugu uravnoteženja iz članka 49. stavka 2. točke b) ovih Mrežnih pravila, koju pružatelj usluge uravnoteženja namjerava osigurati na sustavu skladišta plina, pružatelj usluge uravnoteženja je dužan o istome obavijestiti operatora transportnog sustava nakon aktiviranja usluge uravnoteženja.

(8) Obavijest iz stavka 6. i 7. ovog članka dostavlja se putem elektroničke pošte na adresu koju odredi i javno objavi operator transportnog sustava.

Članak 51.

- (1) Operator transportnog sustava će prilikom poduzimanja radnji uravnoteženja dati prednost proizvodima na trgovinskoj platformi, ali u slučajevima kada je to ekonomski opravdano, prednost će dati energiji uravnoteženja za uslugu uravnoteženja.
- (2) Operator transportnog sustava pri poduzimanju radnji uravnoteženja uzima u obzir samo one ponude proizvoda na trgovinskoj platformi, koje su objavljene do početka određenog termina u kojem poduzima radnju uravnoteženja.
- (3) Ako na trgovinskoj platformi operatora tržišta plina nema odgovarajućih proizvoda, operator transportnog sustava prije aktiviranja usluge uravnoteženja objavljuje informaciju o potrebnom iznosu energije uravnoteženja. Rok za predaju ponuda za proizvode na trgovinskoj platformi je 15 minuta od objave operatora transportnog sustava.
- (4) U slučaju negativnog predznaka procijenjenog ukupnog odstupanja prednost imaju proizvodi na trgovinskoj platformi, za tip ponude s obzirom na prodaju, s nižom jediničnom cijenom.
- (5) U slučaju pozitivnog predznaka procijenjenog ukupnog odstupanja prednost imaju proizvodi na trgovinskoj platformi za tip ponude s obzirom na kupnju, s višom jediničnom cijenom.
- (6) Operator transportnog sustava može odstupiti od pravila iz stavka 4. i 5. ovog članka te može iskoristiti cjenovno nepovoljniji lokacijski proizvodi na trgovinskoj platformi u slučaju kada je za uravnoteženje transportnog sustava nužna promjena protoka plina na određenom lokalnom dijelu transportnog sustava ili kada je ponuđena količina plina cjenovno povoljnijeg proizvoda na trgovinskoj platformi veća od količine plina potrebne za uravnoteženje transportnog sustava.
- (7) Ako su na trgovinskoj platformi operatora tržišta plina dostupne dvije ili više ponuda po istoj jediničnoj cijeni, prednost ima ponuda s većom količinom plina.
- (8) Ako su na trgovinskoj platformi operatora tržišta plina dostupne dvije ili više ponuda po istoj jediničnoj cijeni i s istom količinom plina, prednost ima ponuda koja je zaprimljena ranije.
- (9) Ako poduzete radnje uravnoteženja nisu dostatne, operator transportnog sustava o tome bez odlaganja obavještava voditelje bilančnih skupina, nakon čega su voditelji bilančnih skupina dužni u najkraćem mogućem roku uravnotežiti portfelj bilančne skupine koju organiziraju i vode te o poduzetim mjerama i rokovima provedbe istih bez odlaganja obavijestiti operatora transportnog sustava.
- (10) Ako poduzete mjere iz stavka 9. ovog članka nisu provedene ili nisu dostatne te je i dalje ugrožen redovan pogon transportnog sustava i sigurnost opskrbe plinom, operator transportnog sustava o tome bez odlaganja obavještava ministarstvo nadležno za energetiku.

Postupak ugovaranja usluge uravnoteženja

Članak 52.

- (1) Operator transportnog sustava provodi postupak nabave energije uravnoteženja za potrebe usluge uravnoteženja, sukladno Uredbi BAL i u skladu sa zakonima kojima se uređuje postupak nabave.
- (2) Operator transportnog sustava objavit će poziv za nabavu energije uravnoteženja za potrebe uravnoteženja transportnog sustava putem javnog glasila i na internetskoj stranici.
- (3) Ponuditelj u postupku iz stavka 1. ovog članka, dužan je dostaviti ponudu koja mora sadržavati ponudu za pozitivnu energiju uravnoteženja i negativu energiju uravnoteženja.
- (4) Za pozitivnu energiju uravnoteženja odabrat će se ponuda s najmanjim postotnim iznosom uvećanja od marginalne kupovne cijene koju utvrđuje operator tržišta plina za prethodni plinski dan i objavljuje na internetskoj stranici, a za negativnu energiju uravnoteženja odabrat će se ponuda s najmanjim postotnim iznosom smanjenja od marginalne prodajne cijene koju utvrđuje operator tržišta plina za prethodni plinski dan i objavljuje na internetskoj stranici.
- (5) Postotni iznos uvećanja pozitivne energije uravnoteženja i postotni iznos smanjenja cijene negativne energije uravnoteženja iz stavka 4. ovog članka, nepromjenjivi su za cijelo ugovorno razdoblje.
- (6) Pružatelj usluge uravnoteženja mora biti voditelj bilančne skupine upisan u registar bilančnih skupina kojeg vodi operator tržišta plina, sukladno odredbama Pravila o organizaciji tržišta plina.
- (7) Pružatelj usluge uravnoteženja mora za potrebe isporuke pozitivne energije uravnoteženja, odnosno preuzimanja negativne energije uravnoteženja pravovremeno osigurati stalne kapaciteta transportnog sustava.
- (8) Pružatelj usluge uravnoteženja mora za isporuku energije uravnoteženja osigurati kvalitetu i sastav plina sukladno Općim uvjetima opskrbe plinom.
- (9) Pružatelj usluge uravnoteženja obvezan je isporučiti pozitivnu energiju uravnoteženja u iznosu koji operator transportnog sustava odredi u postupku iz stavka 1. ovog članka.
- (10) Raspoloživa satna količina za pozitivnu energiju uravnoteženja bit će određena u postupku iz stavka 1. ovog članka, a vrijeme odziva od poziva operatora transportnog sustava do početka aktiviranja pozitivne energije uravnoteženja mora biti u roku dva puna sata.
- (11) Pružatelj usluge uravnoteženja obvezan je preuzeti negativnu energiju uravnoteženja u iznosu koji operator transportnog sustava utvrdi u postupku iz stavka 1. ovoga članka.
- (12) Raspoloživa satna količina za negativnu energiju uravnoteženja bit će određena u postupku iz stavka 1. ovoga članka, a vrijeme odziva od poziva operatora transportnog sustava do početka aktiviranja pozitivne energije uravnoteženja mora biti u roku dva puna sata.
- (13) Iznimno, vrijeme odziva navedeno u stavku 10. i 12. ovoga članka može biti i duže, ali ne duže od pet sati, uz suglasnost operatora transportnog sustava i uz uvjet da pružatelj usluge uravnoteženja u preostalom vremenskom razdoblju do kraja plinskog dana isporuči pozitivnu

energiju uravnoteženja, odnosno preuzme negativnu energiju uravnoteženja u iznosu iz naloga koji mu je dostavio operator transportnog sustava.

Članak 53.

(1) Operator transportnog sustava i odabrani pružatelj usluge uravnoteženja sklapaju ugovor o kupnji pozitivne energije uravnoteženja i/ili ugovor o prodaji negativne energije uravnoteženja najduže za razdoblje od godinu dana.

(2) Ugovori iz stavka 1. ovog članka sastavni su dio postupka nabave iz članku 52.

(3) Pružatelj usluge uravnoteženja s kojim operator transportnog sustava ima sklopljen ugovor o kupnji pozitivne energije uravnoteženja i pružatelj usluge uravnoteženja s kojim operator transportnog sustava ima sklopljen ugovor o prodaji negativne energije uravnoteženja, dužan je nakon sklapanja ugovora iz stavka 1. ovog članka, sklopiti s operatorom tržišta plina ugovor o reguliranju međusobnih odnosa koji se odnose na obračun energije uravnoteženja za uslugu uravnoteženja, a sukladno uvjetima iz postupka iz članka 52. stavka 1. i prihvaćene ponude.

(4) Pružatelj usluge uravnoteženja s kojim operator transportnog sustava ima sklopljen ugovor o kupnji pozitivne energije uravnoteženja obavezan je ispostaviti račun operatoru tržišta plina za pozitivnu energiju uravnoteženja koju je aktivirao operator transportnog sustava, a operator tržišta će ispostaviti račun odabranom pružatelju usluge uravnoteženja s kojim operator transportnog sustava ima sklopljen ugovor o prodaji negativne energije uravnoteženja za negativnu energiju uravnoteženja koju je aktivirao operator transportnog sustava.

(5) Plaćanje za aktiviranu pozitivnu energiju uravnoteženja provodi se izravno između operatora tržišta plina i odabranog pružatelja usluge uravnoteženja s kojim operator transportnog sustava ima sklopljen ugovor o kupnji pozitivne energije uravnoteženja, a prema izvještajima operatora transportnog sustava i ugovornim uvjetima iz ugovora iz stavka 1. i stavka 3. ovog članka

(6) Plaćanje za aktiviranu negativnu energiju uravnoteženja provodi se izravno između operatora tržišta plina i pružatelja usluge uravnoteženja s kojim operator transportnog sustava ima sklopljen ugovor o prodaji negativne energije uravnoteženja i ugovornim uvjetima iz ugovora iz stavka 1. i stavka 3. ovog članka.

Aktiviranje usluge uravnoteženja

Članak 54.

(1) Operator transportnog sustava aktivira uslugu uravnoteženja u slučaju kad na trgovinskoj platformi nema dovoljno proizvoda i/ili kada je usluga uravnoteženja cjenovno povoljnija od proizvoda na trgovinskoj platformi.

(2) Operator transportnog sustava daje nalog za aktiviranje usluge uravnoteženja pružatelju pozitivne energije uravnoteženja, odnosno odabranom pružatelju negativne energije uravnoteženja.

(3) Nalog za aktiviranje usluge uravnoteženja sadrži ukupnu količinu energije uravnoteženja, iskazano u satnim količinama plina i odnosi se na razdoblje od dva puna sata od izdavanja naloga do kraja plinskog dana.

(4) Iznimno, rok naveden u stavku 3. ovoga članka može biti i duži, ali isključivo uz suglasnost operatora transportnog sustava i uz uvjet da pružatelj energije uravnoteženja u preostalom vremenskom razdoblju do kraja plinskog dana isporuči, odnosno preuzme količinu energije uravnoteženja iz naloga koji mu je dostavio operator transportnog sustava.

(5) Pružatelj usluge uravnoteženja dužan je postupiti po nalogu iz stavka 2. ovog članka i odmah dostaviti na odobrenje operativni plan izvršenja naloga operatoru transportnog sustava te odgovarajuću renominaciju korištenja transportnog sustava.

(7) Aktiviranje usluge uravnoteženja ne odgađa obvezu odabranog pružatelja energije uravnoteženja da uravnoteži bilančnu skupinu koju organizira i vodi.

(8) Količina energije uravnoteženja iz naloga iz stavka 2. ovog članka, smatrat će se realiziranom i bit će predmet obračuna između operatora tržišta plina i odabranog pružatelja pozitivne energije uravnoteženja odnosno između operatora tržišta plina i odabranog pružatelja negativne energije uravnoteženja ako operator transportnog sustava utvrdi da je pružatelj usluge uravnoteženja realizirao odobreni operativni plan izvršenja naloga.

VIII. ODRŽAVANJE TRANSPORTNOG SUSTAVA

Članak 55.

(1) Operator transportnog sustava održava transportni sustav kako bi osigurao redovan rad transportnog sustava pri najvećoj mogućoj razini sigurnosti, pouzdanosti, raspoloživosti i učinkovitosti transportnog sustava.

(2) Operator transportnog sustava radi ispunjavanja obveze iz stavka 1. ovog članka provodi zakonom i drugim propisima predviđena ispitivanja i preglede, osigurava sigurnost transportnog sustava, nadzire aktivnosti treće strane u zaštitnom pojasu i aktivnosti na objektima koji su u funkciji pouzdanog i sigurnog rada transportnog sustava.

(3) Održavanje transportnog sustava obavlja se sustavno, planskim izvođenjem radova redovitog održavanja transportnog sustava, odnosno njegovih dijelova te otklanjanjem kvarova ili nedostataka.

(4) Pod kvarovima ili nedostacima iz stavka 3. ovog članka podrazumijevaju se oštećenja, propuštanja, kvarovi mjerne i ostale opreme te sve druge okolnosti koje za posljedicu imaju ili bi mogle imati ograničenje korištenja kapaciteta transportnog sustava, ugrozu života i zdravlja ljudi ili nastanak materijalne štete na imovini, nastanak većih ili novih kvarova ili nedostataka, kao i onečišćenje okoliša.

Planirani i neplanirani radovi održavanja

Članak 56.

(1) Operator transportnog sustava provoditi planirane i neplanirane radove održavanja transportnog sustava.

(2) Planirani radovi održavanja transportnog sustavu koji nemaju utjecaja na transport plina, odnosno na korištenje ugovorenog kapaciteta transportnog sustava mogu se odvijati u bilo koje vrijeme, bez prethodne najave.

(3) Planirani radovi održavanja transportnog sustava koji uzrokuju prekid transporta plina ili mogu imati utjecaja na korištenje ugovorenog kapaciteta transportnog sustava moraju biti unaprijed najavljeni.

(4) Operator transportnog sustava mora poduzeti sve tehničke radnje kako bi se prekid transporta plina ili ograničenje korištenja ugovorenog kapaciteta transportnog sustava svelo na najmanju moguću mjeru.

(5) Neplanirani radovi održavanja koji uzrokuju prekid transporta plina ili ograničenje korištenja ugovorenog kapaciteta mogu se odvijati samo ako se radi o kvarovima ili nedostacima koji mogu imati za posljedicu opasnost za život i zdravlje ljudi, nastanak materijalne štete, onečišćenje okoliša.

Ograničenje ili obustava isporuke plina zbog planiranih radova održavanja

Članak 57.

(1) Operator transportnog sustava na internetskoj stranici, prije početka svake kalendarske godine, objavljuje planove radova održavanja i/ili rekonstrukcije transportnog sustava, koji bi za posljedicu mogli imati ograničenje ili obustavu isporuke plina.

(2) Plan radova na transportnom sustavu sadrži najmanje naziv ulaza u transportni sustav i/ili naziv izlaza iz transportnog sustava na koji se ograničenje ili obustava isporuke plina odnosi te mjesec u kojem se radovi planiraju obaviti.

(3) Operator transportnog sustava dužan je najkasnije 42 dana prije planiranih radova, na internetskoj stranici, objaviti točan datum izvođenja planiranih radova i trajanje ograničenja ili obustave isporuke plina.

(4) Operator transportnog sustava je dužan pisanim putem, najkasnije 30 dana prije izvođenja radova obavijestiti korisnika transportnog sustava, operatora distribucijskog sustava, organizatora zatvorenog distribucijskog sustava, operatora mjesta za opskrbu UPP-om ili SPP-om, operatora sustava skladišta, operatora terminala za UPP, proizvođača prirodnog plina i/ili krajnjeg kupca, a na kojeg planirani radovi mogu imati utjecaj.

(5) Operator transportnog sustava će subjektima iz stavka 4. ovog članka na koje planirani radovi mogu imati utjecaj, najkasnije 48 sati prije početka izvođenja radova dostaviti konačnu obavijest o izvođenju planiranih radova.

(7) U slučaju kada je ograničenje ili obustava isporuke plina trajala u skladu s rokovima iz objave iz stavka 3. ovog članka ili je produžena iz razloga koje operator transportnog sustava nije mogao predvidjeti i/ili spriječiti, operator transportnog sustava nije dužan korisniku transportnog sustava, operatoru mjesta za opskrbu UPP-om ili SPP-om, operatoru distribucijskog sustava, organizatoru zatvorenog distribucijskog sustava, operatoru sustava skladišta, operatoru terminala za UPP, krajnjem kupcu ili proizvođaču prirodnog plina nadoknaditi eventualne štete ili troškove nastale kao posljedica ograničenja ili obustave isporuke plina.

Članak 58.

(1) Operator distribucijskog sustava, operator sustava skladišta, organizator zatvorenog distribucijskog sustava, operator terminala za UPP, proizvođač prirodnog plina i krajnji kupac može zahtijevati od operatora transportnog sustava privremeno odvajanje od transportnog sustava radi izvođenja planiranih radova održavanja, rekonstrukcije ili razvoja povezanog plinskog sustava, građevina ili postrojenja.

(2) Zahtjev za privremeno odvajanje od transportnog sustava, iz stavka 1. ovog članka, organizator zatvorenog distribucijskog sustava dužan je dostaviti operatoru transportnog sustava u pisanom obliku, najmanje četiri radna dana prije zahtijevanog termina prekida te o istome istovremeno obavijestiti korisnike transportnog sustava na koje se prekid odnosi.

(3) Privremeno odvajanje od transportnog sustava iz stavka 1. ovog članka je nestandardna usluga operatora transportnog sustava, te se naplaćuje prema cjeniku nestandardnih usluga operatora transportnog sustava.

(4) Operator transportnog sustava nije odgovoran za štetu i posljedice koje krajnji kupac, operator distribucijskog sustava, organizator zatvorenog distribucijskog sustava, operator sustava skladišta, operator terminala za UPP, i korisnik transportnog sustava može imati uslijed prekida transporta plina temeljem zahtjeva iz stavka 1. ovog članka.

Izvođenje radova u zaštitnoj zoni transportnog sustava

Članak 59.

(1) Investitor je dužan operatoru transportnog sustava dostaviti prijedlog datuma početka i očekivanog trajanja radova u zaštitnoj zoni transportnog sustava najkasnije 60 dana prije planiranog početka izvođenja radova.

(2) Operator transportnog sustava će usuglasiti rokove izvođenja radova u zaštitnoj zoni transportnog sustava s investitorom te korisnikom transportnog sustava, krajnjim kupcem, operatorom distribucijskog sustava, organizatorom zatvorenog distribucijskog sustava, operatorom sustava skladišta plina, operatorom terminala za UPP i/ili proizvođačem prirodnog plina ako bi planirani radovi mogu imati utjecaj na njihovo pružanje usluga.

(3) Operator transportnog sustava objavljuje rokove izvođenja radova na internetskoj stranici.

(4) U slučaju kada radova u zaštitnoj zoni transportnog sustava uzrokuju smetnje u radu transportnog sustava, investitor snosi troškove uklanjanja smetnji te odgovara za svaku štetu nastalu operatoru transportnog sustava, korisniku transportnog sustava, operatoru distribucijskog sustava, organizatoru zatvorenog distribucijskog sustava, operatoru sustava skladišta plina, operatoru terminala za UPP, proizvođaču prirodnog plina i/ili krajnjem kupcu zbog izvođenja radova.

(5) Operator transportnog sustava ne odgovara za štetu uslijed ograničenja ili obustave isporuke plina zbog izvođenja radova u zaštitnoj zoni transportnog sustava.

(6) Investitor i osoba koju je investitor ovlastio za izvođenje radova u zaštitnoj zoni transportnog sustava, solidarno odgovaraju za svaku štetu koja nastane operatoru

transportnog sustava ili trećoj osobi zbog ograničenja ili obustave isporuke plina uslijed izvođenja radova.

(7) U slučaju kada investitor ima namjeru izvoditi radove na postojećim građevinama i/ili objektima koji se nalaze u zaštitnom pojasu transportnog sustava, a kada sukladno posebnim propisima nije dužan ishoditi posebne uvjete, prije izvođenja radova dužan je od operatora transportnog sustava ishoditi suglasnost za izvođenje radova u zaštitnom pojasu transportnog sustava.

(8) Operator transportnog sustava može dozvoliti podnositelju izvođenje radova iz stavka 16. ovog članka, samo ako podnositelj dokaže da posjeduje stručna znanja, kvalifikacije i ovlaštenja za izvođenja radova ili da je u tu svrhu ugovorio odgovarajućeg izvođača radova za odobrenu vrstu radova.

(9) Prilikom izvođenja radova u zaštitnom pojasu transportnog sustava operator transportnog sustava provodi nadzor nad izvođenjem radova.

(10) Nadzor nad izvođenjem radova u zaštitnom pojasu transportnog sustava naplaćuje se sukladno cjeniku nestandardnih usluga operatora transportnog sustava

Nabava plina za potrebe operatora transportnog sustava

Članak 60.

(1) Operator transportnog sustava osigurava u transportnom sustavu količine plina dovoljne za obavljanje svoje osnovne djelatnosti, vlastitu potrošnju, pogonsku potrošnju tehnoloških objekata, nadoknadu gubitaka plina u transportnom sustavu prilikom izvođenja radova na sustavu, nadoknadu pogonskih gubitaka i operativnu zalihu.

(2) Operator transportnog sustava, na tržišnim principima, uz definiranje dinamike i mjesta isporuke, kupuje plin za potrebe iz stavka 1. ovog članka.

(3) Natječaj za nabavu plina iz stavka 1. ovog članka operator transportnog sustava objavljuje na internetskoj stranici i najmanje u jednom javnom glasilu.

(4) Osnovni kriterij za odabir najpovoljnijeg opskrbljivača plinom je najniža cijena plina.

(5) Na temelju odluke o izboru najpovoljnijeg opskrbljivača plinom, operator transportnog sustava i izabrani opskrbljivač plinom sklapaju ugovor o opskrbi plinom.

(6) U slučaju nezadovoljstva postupanjem operatora transportnog sustava u postupku nabave plina iz stavka 2. ovog članka, opskrbljivač ima pravo izjaviti prigovor Agenciji.

IX. USLUGE I PROIZVODI OPERATORA TRANSPORTNOG SUSTAVA

Usluge operatora transportnog sustava

Članak 61.

(1) Operator transportnog sustava pruža:

a) uslugu transporta plina

b) uslugu priključenja na transportni sustav i povećanja priključnog kapaciteta

c) nestandardne usluge.

(2) Operator transportnog sustava pruža uslugu transporta plina na temelju ugovora o transportu plina i/ili ugovora o transportu plina na interkonekciji, koji je sklopio s opskrbljivačem ili trgovcem plinom, pod uvjetima i na način propisan ovim Mrežnim pravilima i uredbama Europske unije.

(3) Operator transportnog sustava pruža uslugu priključenja na transportni sustav ili povećanja priključnog kapaciteta na način propisan ovim Mrežnim pravilima i sukladno Metodologiji utvrđivanja naknade za priključenje na plinski distribucijski ili transportni sustav i za povećanje priključnog kapaciteta.

(4) Operator transportnog sustava pruža nestandardne usluge prema cjeniku nestandardnih usluga operatora transportnog sustava objavljenom na internetskoj stranici.

Standardni kapacitetni proizvodi na ulazima i izlazima u RH

Članak 62.

(1) Operator transportnog sustava nudi kapacitet na svim ulazima i izlazima u RH kao:

a) godišnji standardni kapacitetni proizvodi - određeni iznos kapaciteta za sve plinske dane u određenoj plinskoj godini (počevši od 1. listopada)

b) tromjesečni standardni kapacitetni proizvod - određeni iznos kapaciteta za sve plinske dane u određenom tromjesečju (počevši od 1. listopada, 1. siječnja, 1. travnja ili 1. srpnja)

c) mjesečni standardni kapacitetni proizvod - određeni iznos kapaciteta za sve plinske dane u određenom mjesecu (počevši od 1. dana svakog mjeseca)

d) dnevni standardni kapacitetni proizvod - određeni iznos kapaciteta za jedan plinski dan

e) unutarnevni standardni kapacitetni proizvod – određeni iznos kapaciteta za određeno razdoblje unutar jednog plinskog dana (počevši od određenog sata unutar plinskog dana do kraja tog plinskog dana)

(2) Standardni kapacitetni proizvod iz stavka 1. ovoga članka iskazuje se u jedinici energije pri gornjoj ogrjevnoj vrijednosti plina iskazanoj pri normalnim uvjetima.

Članak 63.

(1) Operator transportnog sustava nudi kapacitet na interkonekciji kao:

a) godišnji standardni kapacitetni proizvod - određeni iznos kapaciteta za sve plinske dane u određenoj plinskoj godini (počevši od 1. listopada)

b) tromjesečni standardni kapacitetni proizvod - određeni iznos kapaciteta za sve plinske dane u određenom tromjesečju (počevši od 1. listopada, 1. siječnja, 1. travnja ili 1. srpnja)

c) mjesečni standardni kapacitetni proizvod - određeni iznos kapaciteta za sve plinske dane u određenom mjesecu (počevši od 1. dana svakog mjeseca)

d) dnevni standardni kapacitetni proizvod - određeni iznos kapaciteta za jedan plinski dan

e) unutar dnevnih standardnih kapacitetnih proizvoda - određeni iznos kapaciteta za određeno razdoblje unutar jednog plinskog dana (počevši od određenog sata unutar plinskog dana do kraja tog plinskog dana)

(2) Standardni kapacitetni proizvod na interkonekciji iskazuje se u jedinici energije pri gornjoj ogrjevnoj vrijednosti plina pri normalnim uvjetima.

(3) Operator transportnog sustava utvrđuje s operatorom transportnog sustava susjedne države tehnički kapacitet pojedine interkonekcije, sukladno zahtjevima iz Uredbe CAM, uzimajući u obzir cjelovitost, sigurnost i učinkovit rad transportnog sustava.

(4) Tehnički kapacitet iz stavka 3. ovog članka, operator transportnog sustava može nuditi kao spojeni kapacitet i/ili nespojeni kapacitet na pojedinoj interkonekciji.

(5) Operatori transportnog sustava susjednih država zajednički utvrđuju iznos slobodnog kapaciteta, u skladu s Uredbom CAM, koji nude kao spojeni kapacitet sukladno stavku 1. ovoga članka.

(6) U slučaju kad nakon spajanja sukladno stavku 5. ovoga članka preostane slobodnog kapaciteta, operator transportnog sustava nudi takav slobodan kapacitet kao nespojeni kapacitet sukladno stavku 1. ovoga članka.

(7) Operator transportnog sustava prošireni kapacitet nudi kao godišnji standardni kapacitetni proizvod spojenog kapaciteta.

Stalni i prekidivi kapacitet

Članak 64.

(1) Operator transportnog sustava nudi standardne kapacitetne proizvode za stalni i prekidivi kapacitet.

(2) Operator transportnog sustava može ponuditi standardni kapacitetni proizvod za prekidivi kapacitet samo na ulazima u transportni sustav i izlazima iz transportnog sustava na kojima nema slobodnog stalnog kapaciteta ili na kojima tehnički uvjeti transportnog sustava ne omogućuju ponudu stalnog kapaciteta.

(3) Proizvod iz stavka 2. ovoga članka može se ponuditi najviše do iznosa tehničkog kapaciteta na pojedinom ulazu u transportni sustav, odnosno na pojedinom izlazu iz transportnog sustava.

(4) Operator transportnog sustava na internetskoj stranici svakodnevno objavljuje podatke o slobodnom stalnom i prekidivom kapacitetu na pojedinom ulazu u transportni sustav i pojedinom izlazu iz transportnog sustava, kao i njihova ograničenja.

X. UGOVARANJE KAPACITETA NA INTERKONEKCIJI

Sklapanje ugovora o transportu plina na interkonekciji

Članak 65.

(1) Opskrbljivač plinom ili trgovac plinom koji želi koristiti uslugu transporta plina na interkonekciji dužan je sklopiti ugovor o transportu plina na interkonekciji s operatorom transportnog sustava.

(2) Opskrbljivač plinom ili trgovac plinom iz stavka 1. ovog članka, dužan je najkasnije 10 dana prije dana početka aukcije na kojoj želi sudjelovati, putem SUKAP-a dostaviti zahtjev za sklapanje ugovora o transportu plina na interkonekciji operatoru transportnog sustava.

(3) Zahtjev iz stavka 2. ovog članka sadrži najmanje:

- a) naziv i adresu opskrbljivača ili trgovca plinom
- b) kontakt podatke opskrbljivača ili trgovca plinom
- c) razdoblje trajanja ugovora, u skladu sa stavkom 8. ovog članka.

(4) Operator transportnog sustava dužan je u roku od dva radna dana od zaprimanja zahtjeva iz stavka 2. ovog članka putem SUKAP-a, izraditi ugovor o transportu plina na interkonekciji te isti dostaviti opskrbljivaču plinom ili trgovcu plinom na potpis.

(5) Ugovor iz stavka 4. ovoga članka sadrži najmanje:

- a) naziv i adresu ugovornih strana
- b) datum i mjesto sklapanja ugovora
- c) razdoblje trajanja ugovora
- d) podatke o kontaktima za razmjenu obavijesti i drugih priopćenja te za operativnu komunikaciju između ugovornih strana

(6) Opći uvjeti korištenja usluge transporta plina iz Priloga I. ovih Mrežnih pravila, sastavni su dio ugovora o transportu plina na interkonekciji.

(7) Ugovor iz stavka 4. ovoga članka sklapa se na određeno vrijeme, a najdulje na razdoblje od 15 godina, pri čemu početak ugovornog razdoblja ne može biti ranije od pet radnih dana nakon podnošenja zahtjeva, a završetak ugovornog razdoblja mora biti zadnji dan plinske godine.

(8) Korisnik transportnog sustava dužan je operatoru transportnog sustava dostaviti potpisani ugovor o transportu plina na interkonekciji najkasnije pet radnih dana prije početka aukcije na kojoj želi sudjelovati.

(9) Ugovor iz stavka 4. ovog članka smatra se sklopljenim danom njegova potpisa od strane ovlaštenog predstavnika operatora transportnog sustava i ovlaštenog predstavnika korisnika transportnog sustava.

(10) Korisnik transportnog sustava može za vrijeme trajanja sklopljenog ugovora o transportu plina na interkonekciji podnijeti zahtjev za sklapanje novog ugovora o transportu plina na interkonekciji samo za razdoblje nakon prestanka postojećeg ugovora.

(11) Obrazac ugovora iz stavka 4. ovoga članka, operator transportnog sustava objavljuje na internetskoj stranici.

Pristup aukciji

Članak 66.

(1) Korisnik transportnog sustava koji želi sudjelovati na aukciji mora se prethodno registrirati na aukcijskoj platformi te osigurati sve tehničke preduvjete za neometan pristup aukcijskoj platformi i aukcijama.

(2) Operator transportnog sustava će korisniku transportnog sustava odobriti pristup pojedinoj aukciji, pod uvjetom:

1. da je dostavio operatoru transportnog sustava potpisani ugovor o transportu plina na interkonekciji, u skladu sa člankom 65. ovih Mrežnih pravila,
2. da je dostavio operatoru transportnog sustava aukcijsko jamstvo, odnosno sredstvo osiguranja plaćanja, u skladu s Općim uvjetima korištenja usluge transporta plina i
3. da se prethodno registrirao na aukcijskoj platformi i osigurao sve tehničke preduvjete za neometan pristup aukcijskoj platformi i aukciji.

(3) Operator transportnog sustava ima pravo opozvati odobreni pristup aukciji ako su u međuvremenu nastupile okolnosti koje onemogućavaju sudjelovanje na aukciji, a osobito ako:

1. je ugovor o transportu plina na interkonekciji u međuvremenu raskinut ili prestao važiti,
2. korisnik transportnog sustava nije dostavio aukcijsko jamstvo, odnosno sredstvo osiguranja plaćanja u skladu s Općim uvjetima korištenja usluge transporta plina, ili
3. su nastupile okolnosti zbog kojih više nisu osigurani tehnički uvjeti za pristup aukcijskoj platformi i aukciji.

(4) Opoziv iz stavka 3. ovoga članka traje sve dok korisnik transportnog sustava ne ukloni razlog temeljem kojeg mu je opozvan pristup aukcijama, odnosno dok se ne otklone okolnosti koje sprječavaju neometan pristup aukcijskoj platformi i aukciji.

Ugovaranje kapaciteta na interkonekciji

Članak 67.

(1) Operator transportnog sustava provodi postupak ugovaranja kapaciteta na interkonekciji sukladno odredbama Uredbe CAM i ovih Mrežnih pravila.

(2) Ugovaranje kapaciteta iz stavka 1. ovoga članka, osim unutar dnevnog prekidivog kapaciteta, provodi se putem aukcija na aukcijskoj platformi koju određuje operator transportnog sustava.

(3) Unutardnevni prekidivi kapacitet ugovara se na način da se količina nominiranog plina iznad rezerviranog kapaciteta do najvećeg nominiranog, odnosno renominiranog iznosa pojedinog plinskog sata, dodjeljuje kao ugovoreni nespojeni prekidivi unutardnevni kapacitet za sve sate do kraja plinskoga dana koji su predmet nominacije odnosno renominacije (postupak veće nominacije)

(4) Ugovaranje proširenog kapaciteta provodi se putem aukcijskih platformi na aukciji za odgovarajuće razine ponude.

(5) Aukcije se provode sukladno aukcijskom kalendaru koji se objavljuje na internetskoj stranici ENTSOG-a i operatora transportnog sustava.

(6) Za vrijeme trajanja ugovora o transportu plina na interkonekciji, korisnik transportnog sustava kojemu je operator transportnog sustava odobrio pristup u skladu s člankom 66., može neograničeni broj puta sudjelovati na aukcijama.

(7) Korisnik transportnog sustava može ugovoriti kapacitet samo za razdoblje za koje je sklopljen ugovor o transportu plina na interkonekciji.

(8) Operator transportnog sustava za ugovoreni kapacitet dostavlja korisniku transportnog sustava obavijest o raspodijeli kapaciteta na interkonekciji koja čini sastavni dio ranije sklopljenog ugovora o transportu plina na interkonekciji.

(9) Operator transportnog sustava objavljuje obrazac obavijesti iz stavka 8. ovog članka na internetskoj stranici.

(10) Obavijest iz stavka 8. sadrži najmanje:

a) broj ugovora o transportu plina na interkonekciji

b) podatke o korisniku transportnog sustava

c) podatke o bilančnoj skupini

d) podatke o datumu aukcije, oznaci aukcije i oznaci ponude na aukciji te aukcijskoj premiji, odnosno za postupak veće nominacije, oznaku nominacijske datoteke i broj zahtjeva za rezervacijom

e) podatke o interkonekciji

f) podatke o standardnom kapacitetnom proizvodu (vrsta, razdoblje za koje je ugovoren, iznos kapaciteta)

g) cijenu proizvoda.

(11) Izdavanjem obavijesti iz stavka 8. ovog članka, za korisnika transportnog sustava nastaje obveza plaćanja naknade za korištenje transportnog sustava i svih ostalih naknada eventualno povezanih sa standardnim kapacitetnim proizvodom naznačenim u obavijesti.

(12) Smanjenje nominirane količine plina u narednim renominacijama ne utječe na obvezu iz prethodnog stavka za kapacitet ugovoren u skladu sa stavkom 3. ovog članka.

(13) Ako je korisnik transportnog sustava ugovorio prekidivi kapacitet, operator transportnog sustava može prekinuti uslugu transporta radi ispunjenja ugovornih obveza prema korisnicima transportnog sustava koji su ugovorili stalni kapacitet i/ili obveza javne usluge, zbog uvjeta u transportnom sustavu, kvalitete plina, tlaka, vanjske temperature, održavanja transportnog sustava te zbog upravljanja zagušenjima.

XI. UGOVARANJE KAPACITETA NA ULAZIMA I IZLAZIMA U RH

Sklapanje ugovora o transportu plina

Članak 67.a

(1) Opskrbljivač plinom ili trgovac plinom koji želi koristiti uslugu transporta plina na ulazima i izlazima u RH dužan je sklopiti ugovor o transportu plina s operatorom transportnog sustava.

(2) Opskrbljivač plinom ili trgovac plinom iz stavka 1. ovog članka, dužan je najkasnije 10 dana prije roka za podnošenje zahtjeva za rezervaciju kapaciteta, putem SUKAP-a dostaviti zahtjev za sklapanje ugovora o transportu plina operatoru transportnog sustava.

(3) Zahtjev iz stavka 2. ovog članka sadrži najmanje:

a) naziv i adresu opskrbljivača ili trgovca plinom

b) kontakt podatke opskrbljivača ili trgovca plinom

c) razdoblje trajanja ugovora, u skladu sa stavkom 7. ovog članka.

(4) Operator transportnog sustava dužan je u roku od dva radna dana od zaprimanja zahtjeva iz stavka 2. ovog članka, putem SUKAP-a izraditi ugovor o transportu plina te isti dostaviti opskrbljivaču plinom ili trgovcu plinom na potpis.

(5) Ugovor iz stavka 4. ovog članka sadrži najmanje:

a) naziv i adresu ugovornih strana

b) datum i mjesto sklapanja ugovora

c) razdoblje trajanja ugovora

d) podatke o kontaktima za razmjenu obavijesti i drugih priopćenja te za operativnu komunikaciju između ugovornih strana.

(6) Opći uvjeti korištenja usluge transporta plina iz Priloga I. ovih Mrežnih pravila, sastavni su dio ugovora o transportu plina.

(7) Ugovor iz stavka 4. ovoga članka sklapa se na određeno vrijeme, a najdulje na razdoblje od 15 godina, pri čemu početak ugovornog razdoblja ne može biti ranije od pet radnih dana nakon podnošenja zahtjeva, a završetak ugovornog razdoblja mora biti zadnji dan plinske godine.

(8) Korisnik transportnog sustava dužan je operatoru transportnog sustava dostaviti potpisani ugovor o transportu plina najkasnije pet radnih dana prije predviđenog roka za podnošenje zahtjeva za rezervaciju kapaciteta transportnog sustava.

(9) Ugovor iz stavka 4. ovog članka smatra se sklopljenim danom njegova potpisa od strane ovlaštenog predstavnika operatora transportnog sustava i ovlaštenog predstavnika korisnika transportnog sustava.

(10) Korisnik transportnog sustava može za vrijeme trajanja sklopljenog ugovora o transportu plina podnijeti zahtjev za sklapanje novog ugovora o transportu plina samo za razdoblje nakon prestanka postojećeg ugovora.

(11) Obrazac ugovora iz stavka 4. ovoga članka, operator transportnog sustava objavljuje na internetskoj stranici.

Zahtjev za rezervaciju kapaciteta

Članak 68.

(1) Postupak ugovaranja kapaciteta na ulazu i izlazu u RH, provodi se temeljem zahtjeva za rezervaciju kapaciteta, koji se podnosi putem SUKAP-a.

(2) Zahtjev za rezervaciju kapaciteta podnosi voditelj bilančne skupine za opskrbljivače i trgovce plinom koji su članovi bilančne skupine koju organizira i vodi.

(3) Voditelj bilančne skupine dužan je na elektroničku adresu operatora transportnog sustava dostaviti obavijest o članovima bilančne skupine koju organizira i vodi, prije podnošenja zahtjeva za godišnju rezervaciju kapaciteta te u slučaju svake promjene u članstvu.

(4) Voditelj bilančne skupine može podnijeti zahtjev za rezervaciju kapaciteta samo za opskrbljivača ili trgovca plinom:

a) koji je član bilančne skupine koju voditelj bilančne skupine organizira i vodi,

b) za kojeg je operatoru transportnog sustava dostavio obavijest o pripadnosti bilančnoj skupini i

c) koji ima sklopljen važeći ugovor o transportu plina s operatorom transportnog sustava, za razdoblje za koje namjerava podnijeti zahtjev za rezervaciju.

(5) Voditelj bilančne skupine može podnijeti zahtjev za rezervaciju kapaciteta samo za razdoblje za koje je opskrbljivač ili trgovac plinom sklopio ugovor o transportu plina.

Članak 69.

(1) Zahtjev za rezervaciju kapaciteta podnosi se prema sljedećem rasporedu:

a) za godišnji standardni kapacitetni proizvod - najkasnije do kraja plinskog dana 1. srpnja tekuće godine za sljedeću plinsku godinu ili sljedeće plinske godine, unutar razdoblja od 15 plinskih godina;

b) za tromjesečni standardni kapacitetni proizvod - najkasnije do kraja 5. plinskog dana u rujnu, prosincu, ožujku i lipnju, za jedno ili više tromjesečja do kraja tekuće plinske godine;

c) za mjesečni standardni kapacitetni proizvod - najkasnije do kraja 20. plinskog dana u tekućem mjesecu za sljedeći mjesec ili sljedeće mjesece unutar tekućeg tromjesečja;

d) za dnevni standardni kapacitetni proizvod - najkasnije do 12:00 sati u tekućem danu za sljedeći plinski dan ili sljedeće plinske dane tekućeg mjeseca, a za plinski dan ili plinske dane sljedećeg mjeseca nakon provedene konačne raspodjele kapaciteta na mjesečnoj razini za sljedeći mjesec;

e) za unutardnevni standardni kapacitetni proizvod – četiri sata prije početka korištenja proizvoda, a iznimno za prvi proizvod nakon provedene konačne raspodjele kapaciteta na dnevnoj razini za sljedeći plinski dan;

(2) Zahtjev za rezervaciju kapaciteta sadrži najmanje:

- a) naziv bilančne skupine,
- b) naziv korisnika transportnog sustava,
- c) podatke o ulazu i/ili izlazu u RH na kojem se rezervira kapacitet,
- d) vrstu kapacitetnog proizvoda,
- e) iznos traženog kapaciteta za pojedini ulaz i/ili izlaz u RH i
- f) vremensko razdoblje za koje se podnosi zahtjev.

(3) Iznos zahtijevanog kapaciteta za pojedini ulaz i/ili izlaz u RH u zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka izražava se mjernoj jedinici kWh/d, zaokruženo na višekratnik broja 10.

(4) Neovisno o vrsti kapacitetnog proizvoda, iznos kapaciteta iz stavka 3. ovog članka ne može biti manji od 240 kWh/d osim za unutarnevni kapacitetni proizvod za koji iznos kapaciteta ne može biti manji od 10 kWh/h.

(5) Operator transportnog sustava ima pravo odbiti zahtjev za rezervaciju kapaciteta ako zahtjev nije podnesen u skladu s postupkom i na način propisan ovim Mrežnim pravilima.

(6) Nakon što je podnesen zahtjev za rezervaciju kapaciteta, korisnik transportnog sustava ne može od istoga odustati, osim u slučaju iz članka 71. stavka 7. ovih Mrežnih pravila.

(7) Operator transportnog sustava omogućava voditelju bilančne skupine pregled svih unesenih zahtjeva za rezervaciju iz ovog članka, a koji se odnose na bilančnu skupinu koju organizira i vodi.

Članak 70.

(1) Rezervacija kapaciteta na izlazu iz transportnog sustava koji je ujedno ulaz u sustav skladišta plina i na ulazu u transportni sustav koji je ujedno izlaz iz sustava skladišta plina, vezana je uz ugovoreni maksimalni kapacitet povlačenja odnosno maksimalni kapacitet utiskivanja iz sklopljenih ugovora o skladištenju plina.

(2) Voditelj bilančne skupine koji podnosi zahtjev za rezervaciju kapaciteta iz stavka 1. ovog članka, dostavlja operatoru transportnog sustava podatke o ugovorenim maksimalnim kapacitetima utiskivanja i/ili povlačenja za korisnika transportnog sustava za kojeg podnosi zahtjev za rezervaciju kapaciteta i za razdoblje za koje se podnosi zahtjev za rezervaciju kapaciteta.

(3) Voditelj bilančne skupine može podnijeti zahtjev za rezervaciju kapaciteta iz stavka 1. ovog članka neovisno o ciklusu i načinu rada sustava skladišta plina.

(4) Voditelj bilančne skupine koji želi rezervirati kapacitet na izlazu iz transportnog sustava koji je ujedno ulaz u sustav skladišta plina, dužan je rezervirati kapacitet za korisnika transportnog sustava najmanje u iznosu ukupnog ugovorenog maksimalnog kapaciteta utiskivanja iz svih ugovora o skladištenju plina koje je korisnik skladišnih kapaciteta sklopio s operatorom sustava skladišta plina.

(5) Voditelj bilančne skupine koji želi rezervirati kapacitet na ulazu u transportni sustav koji je ujedno izlaz iz sustava skladišta plina, dužan je rezervirati kapacitet za korisnika transportnog sustava najmanje u iznosu ukupnog ugovorenog maksimalnog kapaciteta povlačenja iz svih ugovora o skladištenju plina koje je korisnik skladišnih kapaciteta sklopio s operatorom sustava skladišta plina.

Raspodjela kapaciteta na ulazima i izlazima u RH

Članak 71.

(1) Operator transportnog sustava provodi raspodjelu kapaciteta zasebno za svaki pojedini ulaz i izlaz u RH na temelju kapaciteta zatraženog u zaprimljenim zahtjevima za rezervaciju kapaciteta i u skladu sa slobodnim kapacitetom pojedinog ulaza i izlaza u RH.

(2) Operator transportnog sustava prilikom raspodjele kapaciteta iz stavka 1. ovoga članka uzima u obzir samo one zahtjeve koji su:

1. pravovremeno podneseni;
2. ispunjeni sukladno članku 69.
3. podneseni za razdoblje obuhvaćeno važećim ugovorom o transportu plina.

(3) Ako je prilikom raspodjele kapaciteta iz stavka 1. ovog članka iznos slobodnog kapaciteta na pojedinom ulazu ili na pojedinom izlazu u RH, veći ili jednak ukupno zahtijevanom kapacitetu za predmetni ulaz ili izlaz u RH, operator transportnog sustava raspodjeljuje kapacitet pojedinom korisniku transportnog sustava sukladno zaprimljenom zahtjevu za rezervaciju kapaciteta.

(4) Ako je prilikom raspodjele kapaciteta iz stavka 1. ovog članka iznos slobodnog kapaciteta na pojedinom ulazu ili na pojedinom izlazu u RH, manji od ukupno zahtijevanog kapaciteta za predmetni ulaz ili izlaz u RH, operator transportnog sustava raspodjeljuje kapacitet pojedinom korisniku transportnog sustava plinom razmjerno udjelu njegovog zahtjeva u ukupno zahtijevanom kapacitetu.

(5) U slučaju iz stavka 4. ovoga članka, operator transportnog sustava preostali iznos do zahtijevanog kapaciteta iz zahtjeva za rezervaciju, raspodjeljuje kao prekidivi kapacitet.

(6) Operator transportnog sustava putem SUKAP-a obavještava voditelja bilančne skupine i korisnika transportnog sustava o prijedlogu raspodjele kapaciteta, prema sljedećem rasporedu:

- a) za godišnji standardni kapacitetni proizvod - najkasnije 15 radnih dana od proteka roka za podnošenje zahtjeva za rezervaciju godišnjeg standardnog kapacitetnog proizvoda;
- b) za tromjesečni standardni kapacitetni proizvod - najkasnije do 10. dana u mjesecu u kojem je podnesen zahtjev za rezervaciju tromjesečnog standardnog kapacitetnog proizvoda;
- c) za mjesečni standardni kapacitetni proizvod - najkasnije do 23. dana u mjesecu u kojem je podnesen zahtjev za rezervaciju mjesečnog standardnog kapacitetnog proizvoda.

(7) Korisnik transportnog sustava ima pravo, u roku dva radna dana od zaprimanja obavijesti iz stavka 6. ovog članka, obavijestiti operatora transportnog sustava i voditelja bilančne skupine da ne želi ugovoriti standardni kapacitetni proizvod za prekidivi kapacitet koji mu je raspodijeljen u predmetnoj obavijesti.

(8) Operator transportnog sustava provodi konačnu raspodjelu kapaciteta te korisniku transportnog sustava putem SUKAP-a dostavlja Obavijest o raspodjeli kapaciteta, prema sljedećem rasporedu:

a) za godišnji standardni kapacitetni proizvod - najkasnije do 1. kolovoza tekuće plinske godine;

b) za tromjesečni standardni kapacitetni proizvod - najkasnije do 14. dana u mjesecu u kojem je podnesen zahtjev za rezervaciju tromjesečnog proizvoda;

c) za mjesečni standardni kapacitetni proizvod - najkasnije do 27. dana tekućeg mjeseca;

d) za dnevni standardni kapacitetni proizvod - najkasnije do 13:00 sati tekućeg plinskog dana.

e) za unutar-dnevni standardni kapacitetni proizvod – najkasnije tri sata prije korištenja proizvoda

(9) Operator transportnog sustava objavljuje obrazac Obavijesti iz stavka 8. ovog članka na internetskim stranicama.

(10) Obavijest iz stavka 8. ovog članka sadrži najmanje:

a) broj ugovora o transportu plina

b) podatke o korisniku transportnog sustava

c) podatke o bilančnoj skupini kojoj pripada korisnik transportnog sustava i voditelju bilančne skupine

d) podatke o ulazu i/ili izlazu u RH

e) podatke o standardnom kapacitetnom proizvodu (vrsta, razdoblje za koje je ugovoren, iznos kapaciteta)

f) cijenu standardnog kapacitetnog proizvoda.

(11) Obavijest iz stavka 8. ovog članka je sastavni dio ugovora o transportu plina.

(12) Dostavom obavijesti iz stavka 8. ovog članka, za korisnika transportnog sustava nastaje obveza plaćanja naknade za korištenje transportnog sustava i svih ostalih naknada eventualno povezanih s kapacitetnim proizvodom naznačenim u obavijesti.

(13) Nakon provedene konačne raspodjele kapaciteta, operator transportnog sustava čini dostupnima putem SUKAP sustava sljedeće podatke:

a) korisniku transportnog sustava - podatke o svim kapacitetima koji su mu raspodijeljeni

b) voditelju bilančne skupine - podatke o raspodijeljenim kapacitetima za bilančnu skupinu koju organizira i vodi i to za pojedinog korisnika transportnog sustava, koji je član te bilančne skupine, na pojedinom ulazu i/ili izlazu

c) operatoru distribucijskog sustava - podatke o raspodijeljenim kapacitetima na izlazu iz transportnog sustava koji je ujedno ulaz u distribucijski sustav, i to ukupno za pojedinu bilančnu skupinu te za pojedinog korisnika transportnog sustava člana te bilančne skupine

d) operatoru tržišta plina i Agenciji - podatke o ugovorenim kapacitetnim proizvodima za svaku bilančnu skupinu i za korisnike transportnog sustava, koji su članovi pojedine bilančne skupine.

Ugovor o transportu plina

Članak 72.

članak brisan

Korištenje usluge transporta plina bez ugovorenog kapaciteta

Članak 73.

(1) Opskrbljivač plinom je dužan ugovoriti kapacitet transportnog sustava na svakom izlazu iz transportnog sustava na kojem isporučuje plin za obračunska mjerna mjesta krajnjih kupca na transportnom sustavu i/ili distribucijskom sustavu, koje opskrbljuje u pojedinoj bilančnoj skupini. Kapacitet transportnog sustava na izlazu iz transportnog sustava koji je ujedno ulaz u distribucijski sustav može ugovoriti i opskrbljivač ili trgovac plinom od kojeg pojedini opskrbljivač nabavlja plin za potrebe opskrbe obračunskih mjernih mjesta krajnjih kupca na distribucijskom sustavu koje opskrbljuje u pojedinoj bilančnoj skupini.

(2) U slučaju kada nije ugovoren kapacitet na izlazu u RH na koji je priključen krajnji kupac, operator transportnog sustava ima pravo zatvoriti predmetni izlaz uz prethodnu obavijest krajnjem kupcu.

(3) Uvjet za ponovno otvaranje predmetnog izlaza je ugovaranje kapaciteta na predmetnom izlazu, dostava nominacije i pisana obavijest krajnjeg kupca o spremnosti za prihvata plina s navedenim datumom i vremenom početka preuzimanja plina, koju je potrebno dostaviti najmanje 48 sati unaprijed.

(4) Ako se utvrdi da krajnji kupac preuzima plin na izlazu u RH za koji nije ugovoren kapacitet, operator transportnog sustava obustavit će isporuku plina na predmetnom priključku uz prethodnu obavijest.

(5) U slučaju iz stavka 4. ovog članka krajnji kupac dužan je operatoru transportnog sustava platiti naknadu za korištenje transportnog sustava bez ugovorenog kapaciteta i naknadu za preuzeti plin, u roku od osam dana od izdavanja računa.

(6) Iznos naknade za korištenje transportnog sustava iz stavka 5. ovog članka obračunava se prema tehničkom kapacitetu za predmetni izlaz iz transportnog sustava i cijeni za dnevni standardni kapacitetni proizvod.

(7) Iznos naknade za preuzeti plin iz stavka 5. ovog članka obračunava se prema količini plina izmjerenoj na predmetnom izlazu iz transportnog sustava za vrijeme trajanja bespravnog

korištenja kapaciteta transportnog sustava i marginalnoj kupovnoj cijeni koju utvrđuje operator tržišta plina za predmetni plinski dan i objavljuje na internetskoj stranici.

(8) Operator transportnog sustava uspostaviti će ponovnu isporuku plina, pod uvjetima iz stavka 3. ovog članka, nakon što krajnji kupac podmiri sva dospjela dugovanja.

(9) U slučaju kad na izlazu u RH koji je ujedno ulaz u distribucijski sustav, opskrbljivač koji opskrbljuje krajnjeg kupca na distribucijskom sustavu nije ugovorio kapacitet na predmetnom izlazu u određenoj bilančnoj skupini za razdoblje u kojem opskrbljuje krajnjeg kupca na distribucijskom sustavu, a to nije učinio ni opskrbljivač ili trgovac plinom od kojeg predmetni opskrbljivač nabavlja plin za potrebe opskrbe svojih krajnjih kupaca na distribucijskom sustavu, opskrbljivač plinom dužan je operatoru transportnog sustava platiti naknadu za korištenje transportnog sustava bez ugovorenog kapaciteta u roku od osam dana od izdavanja računa.

(10) U slučaju iz stavka 9. ovog članka, utvrđena količina plina raspodijelit će se bilančnoj skupini kojoj pripada opskrbljivač plinom krajnjeg kupca, u skladu s podacima iz registra obračunskih mjernih mjesta koji vodi operator tržišta plina, bez obzira što predmetni opskrbljivač, odnosno opskrbljivač ili trgovac plinom od kojeg predmetni opskrbljivač nabavlja plin za potrebe opskrbe svojih krajnjih kupaca na distribucijskom sustavu, nema ugovoren kapacitet na izlazu iz transportnog sustava koji je ujedno ulaz u pripadni distribucijski sustav, u bilančnoj skupini navedenoj u registru obračunskih mjernih mjesta.

(11) U slučaju kada na ulazu u transportni sustav koji je ujedno izlaz iz sustava skladišta plina i na ulazu u transportni sustav koji je ujedno izlaz iz terminala za UPP trgovac ili opskrbljivač nije ugovorio kapacitet na predmetnom ulazu za pojedini plinski dan, a nominirao je korištenje kapaciteta kod operatora sustava skladišta odnosno operatora terminala za ukapljeni prirodni plin u određenoj bilančnoj skupini, dužan je operatoru transportnog sustava platiti naknadu za korištenje transportnog sustava bez ugovorenog kapaciteta u roku od osam dana od izdavanja računa.

(12) U slučaju iz stavka 11. ovog članka, utvrđena količina plina raspodijelit će se bilančnoj skupini kojoj pripada trgovac ili opskrbljivač plinom koji je korisnik sustava skladišta plina ili terminala za UPP u skladu s dostavljenom nominacijom koju dostavlja operator sustava skladišta ili operator terminala za UPP.

(13) Iznos naknade za korištenje transportnog sustava iz stavka 9. i stavka 11. ovog članka obračunava se kao umnožak kapaciteta transportnog sustava potrebnog za transport količine plina raspodijeljene opskrbljivaču i trgovcu u bilančnoj skupini iz stavka 9. i stavka 11. ovog članka, a koji ne može biti manji od 240 kWh/dan i cijene dnevnog kapacitetnog proizvoda na dan korištenja usluge transporta, uvećane za 200%, za svaki dan korištenja neugovorenog kapaciteta.

(14) Operator tržišta plina svakodnevno provjerava usklađenost podataka o raspodjeli kapaciteta transportnog sustava, koje dobiva u skladu s člankom 71. stavkom 13. ovih Mrežnih pravila, s podacima iz registra obračunskih mjernih mjesta o pripadnosti obračunskog mjernog mjesta pojedinom opskrbljivaču i korisniku transportnog sustava u pojedinoj bilančnoj skupini, na pojedinom izlazu iz transportnog sustava.

(15) U slučaju neusklađenosti, odnosno izostanka rezervacije kapaciteta transportnog sustava iz stavka 12. ovog članka, operator tržišta plina obavještava, u plinskom danu D-1, najkasnije 2 sata prije isteka roka za rezervaciju kapaciteta, voditelja bilančne skupine i opskrbljivača o izostanku rezervacije kapaciteta za plinski dan D na pojedinom izlazu iz transportnog sustava.

Zajamčena opskrba

Članak 74.

(1) U slučaju zajamčene opskrbe u smislu zakona kojim se uređuje tržište plina, postojeći opskrbljivač koji je ujedno i korisnik transportnog sustava (prenositelj), čije je kupce preuzeo zajamčeni opskrbljivač (primatelj), dužan je na zahtjev zajamčenog opskrbljivača, na njega prenijeti cijeli ili dio ugovora o transportu plina koji je sklopio s operatorom transportnog sustava.

(2) Predmet prijenosa iz stavka 1. mogu biti sva prava i obveze iz ugovora o transportu plina ili samo ona prava i obveze koja se odnose na kapacitet koji je prenositelj ugovorio na izlazima u RH koji su ujedno ulazi u distribucijske sustave, a ovisno o zahtjevu primatelja.

(3) Prijenos iz stavka 1. ovog članka korisnik transportnog sustava i zajamčeni opskrbljivač dužni su provesti putem SUKAP-a.

(4) Prijenosom iz stavka 1. ovog članka, zajamčeni opskrbljivač postaje ugovorna strana te preuzima ona prava i obveze iz ugovora o transportu plina koja se prenose.

(5) Zajamčeni opskrbljivač koji u skladu s ovim člankom prima cijeli ili dio ugovora o transportu plina, dužan je operatoru transportnog sustava dostaviti odgovarajuća sredstva osiguranja plaćanja za standardne kapacitetne proizvode koji su bili predmet prijenosa, u skladu s Općim uvjetima korištenja usluge transporta plina.

(6) Ugovor o prijenosu iz stavka 1. ovog članka stupa na snagu s danom koji je u obavijesti Agencije naznačen kao dan početka zajamčene opskrbe.

(7) Iznimno od stavka 6. ovog članka, ako Agencija ne dostavi obavijest o početku zajamčene opskrbe, ugovor o prijenosu stupa na snagu s danom kad su nastupile okolnosti iz zakona kojim se uređuje tržište plina, zbog kojih zajamčeni opskrbljivač preuzima krajnje kupce korisnika transportnog sustava.

(8) Sredstva osiguranja plaćanja iz stavka 5. ovog članka i obavijest iz stavka 6. ovog članka sastavni su dio ugovora o transportu plina koji se prenosi na zajamčenog opskrbljivača.

XII. TRGOVANJE UGOVORENIM KAPACITETOM

Trgovanje ugovorenim kapacitetom na sekundarnom tržištu

Članak 75.

(1) Korisnik transportnog sustava ima pravo, u skladu s Mrežnim pravilima i uredbama Europske unije, trgovati kapacitetom koji je ugovorio na temelju ugovora o transportu plina i/ili ugovora o transportu plina na interkonekciji, na sljedeći način:

a) prijenosom ugovorenog kapaciteta - na svim ulazima u transportni sustav i na svim izlazima iz transportnog sustava, i/ili

b) prijenosom prava korištenja ugovorenog kapaciteta - na svim ulazima u transportni sustav i na svim izlazima iz transportnog sustava, osim izlaza u RH.

(2) Predmet trgovanja iz stavka 1. ovog članka mogu biti samo prava i obveze koje korisnik transportnog sustava ima na temelju važećeg ugovora o transportu plina i/ili ugovora o transportu plina na interkonekciji i samo u dijelu u kojem se odnose na kapacitet koji je predmet trgovanja.

Odobrenje operatora transportnog sustava

Članak 76.

(1) Trgovanje ugovorenim kapacitetom smatra se dovršenim nakon što ga odobri operator transportnog sustava u skladu s Mrežnim pravilima.

(2) Iznimno od stavka 1. ovog članka, trgovanje spojenim kapacitetom smatra se dovršenim kad ga odobre operatori transportnog sustava s obje strane interkonekcije na kojoj se trguje.

(3) Prenositelj i/ili stjecatelj mogu odustati od trgovanja ugovorenim kapacitetom sve dok ga operator transportnog sustava ne odobri.

(4) Nakon što operator transportnog sustava odobri trgovanje ugovorenim kapacitetom, prenositelju i stjecatelju dostavlja obavijest o trgovanju ugovorenim kapacitetom koja postaje sastavni dio ugovora o transportu plina ili ugovora o transportu plina na interkonekciji.

(5) Operator transportnog sustava neće odobriti trgovanje ugovorenim kapacitetom u sljedećim slučajevima:

a) ako prenositelj nema sklopljen ugovor o transportu plina ili ugovor o transportu plina na interkonekciji, s operatorom transportnog sustava;

b) ako trgovanje nije provedeno u skladu s postupkom propisanim Mrežnim pravilima;

c) ako stjecatelj ugovorenog kapaciteta ne dostavi operatoru transportnog sustava sredstvo osiguranja plaćanja u skladu s člankom 79. Mrežnih pravila,

d) ako stjecatelj ugovorenog kapaciteta ima dospjelih, a nepodmirenih dugovanja prema operatoru transportnog sustava;

e) ako prenositelj prava korištenja ugovorenog kapaciteta, ima dospjelih, a nepodmirenih dugovanja prema operatoru transportnog sustava.

Prijenos ugovorenog kapaciteta

Članak 77.

(1) Prijenosom ugovorenog kapaciteta, prenositelj na stjecatelja prenosi, a stjecatelj preuzima, prava i obveze iz ugovora o transportu plina i/ili ugovora o transportu plina na interkonekciji, koja se odnose na kapacitet koji se prenosi.

(2) Prijenosom iz stavka 1. ovog članka stjecatelj postaje ugovorna strana ugovora o transportu plina ili ugovora o transportu plina na interkonekciji u odnosu na kapacitet koji je preuzeo, a prenositelj prestaje biti ugovorna strana u odnosu na predmetni kapacitet.

(3) Prenositelj ostaje ugovorna strana ugovora o transportu plina i/ili ugovora o transportu plina na interkonekciji u odnosu na sva druga prava i obveze korisnika transportnog sustava, koja nisu predmet prijenosa.

(4) Prijenos iz stavka 1. ovog članka ne utječe na ostala prava i obveze prenositelja i stjecatelja iz ugovora o transportu plina i/ili ugovora o transportu plina na interkonekciji sklopljenih s operatorom transportnog sustava.

(5) Raskid ili prestanak ugovora o transportu plina ili ugovora o transportu plina na interkonekciji sklopljenog između prenositelja i operatora transportnog sustava, ne utječe na valjanost prijenosa iz stavka 1. ovog članka, pod uvjetom da je prijenos ugovorenog kapaciteta proveden i dovršen u skladu s Mrežnim pravilima.

(6) Prije stjecanja ugovorenog kapaciteta u skladu s ovim člankom, stjecatelj je dužan dostaviti operatoru transportnog sustava sredstvo osiguranja plaćanja najkasnije dva radna dana prije početka razdoblja na koje se trgovanje odnosi.

(7) Za prijenos ugovorenog kapaciteta na ulazu i/ili izlazu u RH, stjecatelj je dužan dostaviti sredstvo osiguranja plaćanja u obliku i iznosu propisanom člancima 7. i 8. OU iz Priloga I. ovih Mrežnih pravila.

(8) Za prijenos ugovorenog kapaciteta na interkonekciji, stjecatelj je dužan dostaviti sredstvo osiguranja plaćanja u obliku i iznosu propisanom člancima 7. i 9. OU iz Priloga I. ovih Mrežnih pravila.

(9) Ako stjecatelj dostavlja sredstvo osiguranja plaćanja u obliku bankarske garancije, bankarska garancija mora vrijediti za cijelo razdoblje na koje se trgovanje odnosi te najmanje 60 dana nakon završetka tog razdoblja.

(10) Iznimno, umjesto dostavljanja novog sredstva osiguranja plaćanja, stjecatelj koji s operatorom transportnog sustava već ima sklopljen ugovor o transportu plina i/ili ugovor o transportu plina na interkonekciji, može pisanim putem od operatora transportnog sustava zatražiti da, kao sredstvo osiguranja plaćanja za prijenos ugovorenog kapaciteta, prihvati sredstvo već dostavljeno na temelju predmetnog ugovora o transportu plina i/ili ugovora o transportu plina na interkonekciji.

Operator transportnog sustava će prihvatiti zahtjev stjecatelja ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

a) predmetno sredstvo osiguranja plaćanja dostavljeno je u obliku novčanog depozita ili bankarske garancije i

b) iznos predmetnog sredstva osiguranja plaćanja dovoljan je za osiguranje plaćanja i kapaciteta koji je stjecatelj već ugovorio na primarnom tržištu i kapaciteta koji stječe trgovanjem na sekundarnom tržištu.

(11) Operator transportnog sustava može smanjiti traženi iznos sredstva osiguranja plaćanja ili stjecatelja osloboditi obveze dostavljanja sredstva osiguranja plaćanja, ako ocijeni da je iznos sredstva osiguranja plaćanja, koja je stjecatelj prethodno dostavio operatoru transportnog

sustava za potrebe ugovaranja kapaciteta na primarnom tržištu, dovoljan i za osiguranje plaćanja kapaciteta koji stječe trgovanjem na sekundarnom tržištu.

Prijenos prava korištenja ugovorenog kapaciteta

Članak 78.

- (1) Prijenosom prava korištenja ugovorenog kapaciteta, prenositelj na stjecatelja prenosi, a stjecatelj preuzima, pravo korištenja ugovorenog kapaciteta na koji se prijenos odnosi.
- (2) Prijenos iz stavka 1. ovog članka ne utječe na ugovorne odnose između prenositelja, odnosno stjecatelja i operatora transportnog sustava temeljem sklopljenih ugovora o transportu plina i/ili ugovora o transportu plina na interkonekciji.
- (3) Prenositelj i nadalje ostaje ugovorna strana te nositelj svih prava, (osim prava korištenja kapaciteta koje je predmet prijenosa), i obveza iz sklopljenog ugovora o transportu plina i/ili ugovora o transportu plina na interkonekciji.
- (4) U slučaju raskida ili prestanka ugovora o transportu plina ili ugovora o transportu plina na interkonekciji sklopljenog između prenositelja i operatora transportnog sustava, stjecatelj po sili zakona gubi pravo korištenja ugovorenog kapaciteta koje je bilo predmet prijenosa.

Trgovanje ugovorenim kapacitetom na ulazu i izlazu u RH

Članak 79.

- (1) Trgovanje ugovorenim kapacitetom na ulazu i/ili izlazu u RH provodi se putem SUKAP-a.
- (2) Sudionici trgovanja iz stavka 1. ovog članka odgovorni su za ispravnost podataka koje unose u SUKAP.
- (3) Trgovanje iz stavka 1. ovog članka pokreće prenositelj, najavom trgovanja putem SUKAP-a.
- (4) Stjecatelj može potvrditi najavljeno trgovanje u roku od dva radna dana od najave iz stavka 3. ovog članka a najkasnije 24 sata prije početka vremenskog razdoblja na koje se trgovanje odnosi. Ako stjecatelj ne potvrdi najavljeno trgovanje u navedenom roku, smatrat će se da je odustao od trgovanja.
- (5) Operator transportnog sustava odobrava trgovanje koje je potvrdio stjecatelj, najkasnije 18 sati prije početka vremenskog razdoblja na koje se trgovanje odnosi.

Trgovanje ugovorenim kapacitetom na interkonekciji

Članak 80.

- (1) Trgovanje ugovorenim kapacitetom na interkonekciji provodi se putem aukcijskih platformi.
- (2) Sudionici trgovanja iz stavka 1. ovog članka odgovorni su za ispravnost podataka koje unose na aukcijsku platformu.
- (3) Kapacitetom koji je ugovoren kao spojeni kapacitet može se trgovati na sekundarnom tržištu isključivo kao spojenim kapacitetom.
- (4) Trgovanje iz stavka 1. ovog članka može pokrenuti prenositelj ili stjecatelj.

(5) Prenositelj i stjecatelj dužni su potvrditi trgovanje iz stavka 1. ovog članka najkasnije 24 sata prije početka vremenskog razdoblja na koje se trgovanje odnosi.

XIII. KORIŠTENJE KAPACITETA TRANSPORTNOG SUSTAVA

Usklađivanje nominacija na interkonekciji

Članak 81.

(1) Voditelj bilančne skupine, čiji su članovi korisnici transportnog sustava koji imaju ugovoren kapacitet na interkonekciji, dužan je svakodnevno, radnim i neradnim danima, dostaviti operatoru transportnog sustava podatke o nominaciji količina plina koje će na pojedinoj interkonekciji predati u transportni sustav i/ili koje će na pojedinoj interkonekciji preuzeti iz transportnog sustava u narednom plinskom danu.

(2) Podaci iz stavka 1. ovog članka dostavljaju se razrađeno za svaki sat plinskog dana po parovima korisnika transportnog sustava na obje strane interkonekcije, a najviše do iznosa ukupno ugovorenog kapaciteta na interkonekciji za sljedeći plinski dan na predmetnoj interkonekciji.

(3) Voditelj bilančne skupine dostavlja podatke iz stavka 1. ovog članka zasebno za pojedinu interkonekciju prema pravilima za razmjenu podataka na pojedinoj interkonekciji, koja operator transportnog sustava objavljuje na internetskoj stranici.

(4) Operator transportnog sustava provodi postupak uparivanja nominacija s operatorom transportnog sustava susjedne zemlje, sukladno bilateralnom sporazumu na interkonekciji. Detaljniji opis postupka operator transportnog sustava objavljuje na internetskoj stranici te isti redovito ažurira, sukladno bilateralnom sporazumu na interkonekciji.

(5) U slučaju razlike u nominacijama zaprimljenima na jednoj i drugoj strani pojedine interkonekcije, primjenjuje se 'pravilo manjeg' te operator transportnog sustava putem elektroničke pošte o istome obavještava voditelja bilančne skupine na kojeg se primijenjeno pravilo odnosi.

(6) Voditelj bilančne skupine dužan je za pojedinu interkonekciju u nominaciji iz članka 82. ovih Mrežnih pravila za bilančnu skupinu koju organizira i vodi, uvrstiti isti iznos kojeg su operatori transportnih sustava susjednih država potvrdili u postupku uparivanja nominacija.

(7) U slučaju potrebe za promjenom nominacije količina plina iz stavka 1. ovog članka voditelj bilančne skupine dužan je, najmanje dva puna sata prije zahtijevane promjene, dostaviti operatoru transportnog sustava podatke o renominaciji količina plina koje će na pojedinoj interkonekciji predati u transportni sustav i/ili koje će na pojedinoj interkonekciji preuzeti iz transportnog sustava u plinskom danu na koji se renominacija odnosi.

(8) Podaci iz stavka 7. ovog članka dostavljaju se razrađeno za svaki sat plinskog dana po parovima korisnika transportnog sustava na obje strane interkonekcije, a najviše do iznosa ukupno ugovorenog kapaciteta na predmetnoj interkonekciji za predmetni plinski dan, nakon čega operator transportnog sustava provodi postupak uparivanja iz stavka 4. ovog članka.

Nominacija korištenja transportnog sustava

Članak 82.

(1) Voditelj bilančne skupine dužan je operatoru transportnog sustava svakodnevno dostavljati nominaciju za sve ulaze u transportni sustav i za sve izlaze iz transportnog sustava za koje su korisnici transportnog sustava, članovi bilančne skupine koju organizira i vodi, ugovorili kapacitet za naredni plinski dan, isključujući izlaz iz transportnog sustava koji je ulaz u sustav skladišta plina i ulaz u transportni sustav koji je izlaz iz sustava skladišta plina.

(2) Nominacija mora sadržavati planiranu dnevnu količinu prirodnog plina, iskazano po satima narednog plinskog dana u mjernoj jedinici kWh/h.

(3) Nominacija dnevnih količina iz stavka 1. ovog članka za pojedinog korisnika transportnog sustava, ne može biti veća od ukupno ugovorenog kapaciteta na pojedinom ulazu u transportni sustav, odnosno na pojedinom izlazu iz transportnog sustava za naredni dan.

(4) Ukupna nominacija za pojedini ulaz u transportni sustav i/ili za pojedini izlaz iz transportnog sustava, u pojedinom satu, iskazana u kWh/h, ne može biti veća od kapaciteta iz energetske suglasnosti.

(5) Nominaciju za izlaz iz transportnog sustava koji je ulaz u sustav skladišta plina i ulaz u transportni sustav koji je izlaz iz sustava skladišta plina, operatoru transportnog sustava dostavlja operator sustava skladišta plina nakon svake nominacije na sustavu skladišta plina.

Članak 83.

(1) Voditelj bilančne skupine dužan je nominaciju iz članka 82. ovih Mrežnih pravila dostaviti operatoru transportnog sustava putem SUKAP-a, a iznimno u slučaju nemogućnosti pristupa SUKAP-u, dužan je elektroničkom poštom dostaviti datoteku, propisanog sadržaja i formata, najkasnije do 14:00 sati tekućeg dana za naredni plinski dan ili naredne plinske dane. Format datoteke s podacima za nominaciju operator transportnog sustava objavljuje na internetskoj stranici u uputama za nominacije.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovog članka operator transportnog sustava obavještava voditelja bilančne skupine do 15:00 sati tekućeg dana, o prihvaćanju ili odbijanju nominacije za naredni plinski dan.

(3) Obavijest iz stavaka 2. i 12. ovog članka operator transportnog sustava prosljeđuje elektroničkom poštom.

(4) Voditelj bilančne skupine može osim nominacije za naredni plinski dan dostaviti nominacije za naredne dane tekućeg mjeseca.

(5) Operator transportnog sustava svakodnevno, radnim i neradnim danima, obrađuje nominacije za naredni plinski dan.

(6) Operator transportnog sustava može odbiti ili smanjiti nominaciju, ili renominaciju iz stavka 8. ovog članka, dostavljenu na osnovu ugovorenog prekidivog kapaciteta za pojedini ulaz u transportni sustav i/ili za pojedini izlaz iz transportnog sustava, ovisno o sumi zaprimljenih nominacija za pojedini ulaz u transportni sustav i sumi zaprimljenih nominacija za pojedini izlaz iz transportnog sustava.

(7) Voditelj bilančne skupine ima pravo dostaviti operatoru transportnog sustava renominaciju za plinski dan D u razdoblju od 16:00 sati plinskog dana D-1 do 03:00 plinskog dana D.

(8) Ako je na trgovinskoj platformi operatora tržišta plina zaključeno trgovanje lokacijskim proizvodom, voditelj bilančne skupine dužan je bez odlaganja dostaviti operatoru transportnog sustava renominaciju na ulazu u transportni sustav ili izlazu iz transportnog sustava, za koji je provedeno trgovanje.

(9) Ako voditelj bilančne skupine ne postupi sukladno stavku 8.ovog članka, operator transportnog sustava će trgovanje smatrati nevažećim te će o istome obavijestiti voditelja bilančne skupine, operatora tržišta plina i Agenciju u dnevnom i mjesečnom izvještaju.

(10) Voditelj bilančne skupine može renominirati iznos nominacije samo za sate koji slijede najmanje dva puna sata nakon trenutka podnošenja renominacije.

(11) Operator transportnog sustava obavještava u roku od jednog sata od zaprimanja renominacije iz stavka 10. ovog članka voditelja bilančne skupine o prihvatanju ili odbijanju renominacije za naredni plinski dan.

(12) Ako operator transportnog sustava odbije nominaciju ili renominaciju, obavještava voditelja bilančne skupine o razlozima odbijanja nominacije.

(13) Nominacija ili zadnja renominacija za određeni plinski dan koju prihvati operator transportnog sustava postaje obvezujuća za voditelja bilančne skupine.

(14) Nominirana dnevna količina plina, iskazana u mjernoj jedinici kWh, za naredni plinski dan jednaka je nuli u sljedećim slučajevima:

- ako voditelj bilančne skupine ne dostavi nominaciju,
- ako operator transportnog sustava odbije nominaciju, a voditelj bilančne skupine ne dostavi novu nominaciju,
- ako operator transportnog sustava odbije novu nominaciju.

(15) U slučaju da operator transportnog sustava odbije renominaciju, zadnja prihvaćena nominacija ili renominacija je važeća.

(16) U slučaju odstupanja od nominacije utvrđenom po isteku mjeseca, voditelj bilančne skupine dužan je za svaki plinski dan za koji je utvrđeno odstupanje na izlazima iz transportnog sustava za bilančnu skupinu koju organizira i vodi, platiti naknadu koju obračunava operator tržišta plina sukladno odredbama Pravila o organizaciji tržišta plina.

XIV. MJERNA PRAVILA I PRAVILA RASPODJELE KOLIČINA PLINA

Članak 84.

U cilju osiguranja tehničkih preduvjeta za preuzimanje plina u transportni sustav i isporuku plina iz transportnog sustava, sigurno vođenje transportnog sustava, korištenje ugovorenog kapaciteta, utvrđivanje količine preuzetog i isporučenog plina, obračun naknada vezanih uz korištenje transportnog sustava te obračun energije uravnoteženja, operator transportnog sustava osigurava sljedeće:

- mjerenje obujma plina,
- utvrđivanje kvalitete plina,
- održavanje opreme obračunskog mjernog mjesta, uključivo i zamjenu mjerne opreme,
- umjeravanje i ovjeravanje mjerila obračunskog mjernog mjesta,
- prikupljanje podataka o rezultatima mjerenja obujma plina na obračunskom mjernom mjestu,
- prikupljanje podataka o rezultatima utvrđivanja kvalitete plina,
- provjeru i potvrdu valjanosti prikupljenih podataka,
- obradu i pohranjivanje prikupljenih podataka,
- čuvanje dokumentacije obračunskog mjernog mjesta i dokumentacije opreme za utvrđivanje kvalitete plina.

Članak 85.

(1) Standardni referentni uvjeti za izračun volumena prirodnog plina u ovim Mrežnim pravilima su temperatura plina od 288,15 K (15°C) i tlak 101,325 kPa (1,01325 bar aps).

(2) Normalni referentni uvjeti za sve izračune energije prirodnog plina u ovim Mrežnim pravilima su temperatura plina od 273,15 K (0°C) i tlak 101,325 kPa (1,01325 bar aps).

(3) Pretvorba vrijednosti obujma ili ogrjevne vrijednosti na druge referentne uvjete provodi se korištenjem faktora konverzije u skladu s normom »HRN EN ISO 13443 - Prirodni plin - Standardni referentni uvjeti

(4) Preračunavanje iznosa ogrjevne vrijednosti iskazano u mjernoj jedinici MJ/m³ u mjernu jedinicu kWh/m³, pri istim referentnim uvjetima izvodi se dijeljenjem s 3,6 (kWh/m³), a tako dobivena vrijednost zaokružuje se na tri decimalna mjesta.

Obračunsko mjerno mjesto

Članak 86.

(1) Osnovne mjerene veličine na svim obračunskim mjernim mjestima su:

- obujam plina protekao kroz obračunsko mjerno mjesto u radnim uvjetima, izražen u m³
- tlak plina na obračunskom mjernom mjestu, izražen u bar
- temperatura plina na obračunskom mjernom mjestu, izražena u °C.

(2) Osnovna izračunata veličina na svim obračunskim mjernim mjestima je:

- obujam plina protekao kroz obračunsko mjerno mjesto, izražen u m³ pri standardnim uvjetima.

Obračunsko mjerno mjesto

naslov poglavlja briše se

Članak 87.

(1) Mjerenje protoklog obujma plina obavlja se neprekidno, na obračunskom mjernom mjestu, mjerilima čije su tehničke i radne karakteristike sukladne posebnim zakonima, propisima i normama kojima se uređuje područje mjeriteljstva te radnim uputama operatora transportnog sustava.

(2) Operator transportnog sustava, u cilju standardizacije, sukladno radnim uputama, za svako obračunsko mjerno mjesto određuje tehničke i druge značajke plinomjera i druge mjerne opreme, a prema posebnim zakonima, propisima i normama kojima se uređuje područje mjeriteljstva i ovim Mrežnim pravilima.

(3) Operator transportnog sustava će radne upute iz stavka 1. i 2. ovog članka na pisani zahtjev dostaviti nositelju energetske suglasnosti.

Članak 88.

(1) Plinomjer i druga mjerna oprema te oprema za pripremu plina i regulaciju tlaka na obračunskom mjernom mjestu, na izlazima iz transportnog sustava sastavni su dio transportnog sustava.

(2) Operator transportnog sustava održava o svom trošku plinomjer, drugu mjernu opremu i opremu za pripremu plina i regulaciju tlaka te je odgovoran za umjeravanje plinomjera i druge mjerne opreme, iz stavka 1. ovog članka .

(3) Plinomjer i druga mjerna oprema, iz stavka 1. ovog članka, moraju kod ugradnje imati valjani ovjerni pečat iz tekuće ili prethodne godine.

Članak 89.

(1) Ako obračunsko mjerno mjesto nije u vlasništvu operatora transportnog sustava, vlasnik je dužan:

a) osigurati usklađenost ugrađene opreme, njeno funkcioniranje i održavanje s tehničkim zahtjevima propisanim posebnim zakonom, propisima i normama kojima se uređuje područje mjeriteljstva i ovim Mrežnim pravilima te uputama operatora transportnog sustava,

b) omogućiti uključivanje opreme u sustav za daljinski nadzor i prikupljanje podataka operatora transportnog sustava,

c) operatoru transportnog sustava na svaki zahtjev bez odlaganja omogućiti pristup ugrađenoj opremi i uvid u prateću dokumentaciju održavanja,

d) operatora transportnog sustava pravovremeno informirati o stanju ispravnosti, svim poremećajima u radu, popravcima te o planiranim radovima održavanja opreme.

(2) Ako vlasnik obračunskog mjernog mjesta iz stavka 1. ovog članka ne omogući pristup obračunskom mjernom mjestu, operator transportnog sustava nakon dostavljene pisane obavijesti, ima pravo istome obustaviti isporuku plina.

(3) Operator transportnog sustava će upute iz stavka 1. točke a) ovog članka na pisani zahtjev dostaviti nositelju energetske suglasnosti.

Članak 90.

Operator transportnog sustava će na posebni zahtjev korisnika transportnog sustava, krajnjeg kupca, operatora distribucijskog sustava ili operatora zatvorenog distribucijskog sustava, očitati stanje plinomjera, na trošak podnositelja zahtjeva prema cjeniku nestandardnih usluga operatora transportnog sustava.

Članak 91.

(1) Obračunsko mjerno mjesto na ulazu u transportni sustav mora imati sljedeću mjernu opremu:

a) plinomjer,

b) uređaj za pretvorbu obujma plina s pripadajućim mjernim pretvornicima tlaka i temperature i priključcima za provjeru njegove ispravnosti, s funkcijom pohranjivanja podataka izmjerenih na satnoj osnovi te priključkom za prijenos podataka,

c) opremu za kontinuirano utvrđivanje kvalitete plina, s priključcima za provjeru ispravnosti te funkcijom pohranjivanja podataka izmjerenih na satnoj i dnevnoj osnovi te priključkom za prijenos podataka za obračunsko mjerno mjesto kapaciteta većeg od 20.000 kWh/h.

(2) Obračunsko mjerno mjesto na ulazu u transportni sustav kapaciteta manjeg od 20.000 kWh/h, mora imati standardizirani priključak za uzorkovanje prirodnog plina radi laboratorijskog utvrđivanja kemijskog sastava i ogrjevnosti plina.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovog članka vlasnik obračunskog mjernog mjesta dužan je o svom trošku uzimati uzorak plina jednom tjedno i provoditi ispitivanje uzoraka u ovlaštenom laboratoriju te izvještaj ovlaštenog laboratorija bez odlaganja dostaviti operatoru transportnog sustava.

Članak 92.

(1) Obračunsko mjerno mjesto na izlazu iz transportnog sustava mora imati sljedeću mjernu opremu:

a) plinomjer,

b) uređaj za pretvorbu obujma plina s pripadajućim mjernim pretvornicima tlaka i temperature i priključcima za provjeru njegove ispravnosti, s funkcijom pohranjivanja podataka izmjerenih na satnoj osnovi te priključkom za prijenos podataka i

c) standardizirani priključak za uzorkovanje prirodnog plina radi laboratorijskog određivanja sastava te ogrjevnosti prirodnog plina.

(2) Obračunsko mjerno mjesto na izlazu iz transportnog sustava može imati i opremu za utvrđivanje kvalitete prirodnog plina.

Oprema za mjerenje obujma plina

Članak 93.

(1) Plinomjer može biti sljedeće izvedbe:

a) turbinski plinomjer,

b) plinomjer s rotacijskim stapovima,

c) ultrazvučni plinomjer.

(2) Mjerenje proteklog obujma plina turbinskim plinomjerom i plinomjerom s rotacijskim stapovima, obavlja se u skladu s Pravilnikom o tehničkim i mjeriteljskim zahtjevima koji se odnose na mjerila;

Članak 94.

(1) Ultrazvučno mjerilo protoka mora imati najmanje četiri para mjernih senzora.

(2) Mjerenje proteklog obujma plina ultrazvučnim mjerilima protoka, obavlja se sukladno sljedećim propisima i standardima;

a) ISO 17089

b) AGA 9, Measurement of gas by Multipath Ultrasonic meters, 2003;

c) BS 7965, The Selection, Instalation, Operation and Calibration of Diagonal Path Transit Time Ultrasonic Flow Meters for Industrial Gas Applications, 2013.

Članak 95.

(1) Uređaj za pretvorbu obujma plina može biti:

a) korektor obujma plina,

b) računalo protoka.

(2) Korektor obujma plina ili računalo protoka je mjerna oprema s odgovarajućim računalnim programom koji prima podatke s plinomjera i mjernih pretvornika tlaka i temperature te izračunava obujam prirodnog plina pri standardnim uvjetima.

(3) Uređaju za pretvorbu obujma plina može biti pridružena oprema za određivanje sastava plina s mogućnošću neprekidnog osvježavanja podataka o sastavu plina i fizičkim svojstvima plina.

Članak 96.

(1) Na obračunskim mjernim mjestima na ulazima u transportni sustav koriste se turbinski plinomjeri i ultrazvučni plinomjeri.

(2) Na obračunskim mjernim mjestima na izlazima iz transportnog sustava primjenjuju se sljedeći kriteriji pri odabiru mjerne opreme:

a) za protoke do 500 m³/h u radnim uvjetima koriste se plinomjeri s rotacijskim stapovima ili turbinski plinomjer;

b) za protoke veće od 500 m³/h a manje od 30.000 m³/h u radnim uvjetima koriste se turbinski plinomjeri, plinomjeri s rotacijskim stapovima ili ultrazvučni plinomjeri;

c) za protoke veće od 30.000 m³/h u radnim uvjetima koriste se turbinski plinomjeri ili ultrazvučni plinomjeri.

Članak 97.

(1) Broj mjernih linija na obračunskom mjernom mjestu određuje se ovisno o dnevnim varijacijama protoka i najvećem dnevnom protoku na sljedeći način:

- a) ako jedno mjerilo može pokriti cijelo mjerno područje ugrađuje se jedna mjerna linija;
- b) ako jedno mjerilo ne može pokriti cijelo mjerno područje ugrađuju se dvije ili više mjernih linija različitog raspona;
- c) na obračunskom mjernom mjestu s maksimalnim dnevnim protokom većim od 1.000.000 m³/dan ugrađuje se i rezervna mjerna linija te usporedno mjerenje;
- d) rezervna mjerna linija i/ili usporedno mjerenje može se ugraditi i na obračunskom mjernom mjestu s maksimalnim dnevnim protokom manjim od 1.000.000 m³/dan, ako to traži korisnik transportnog sustava, a na čiji trošak će se ugraditi ili je nužno za pouzdanost rada sustava mjerenja ili transportnog sustava u cjelini.

(2) Prilikom izgradnje obračunskog mjernog mjesta gornja granica mjernog područja plinomjera mora biti veća od priključnog kapaciteta (iz energetske suglasnosti).

Prilagodba obračunskog mjernog mjesta

Članak 98.

(1) Operator transportnog sustava ima pravo o svom trošku, u slučaju da je iskorištenost priključnog kapaciteta priključka izvan granica mjernog područja obračunskog mjernog mjesta, prilagoditi obračunsko mjerno mjesto, sukladno stvarnoj iskorištenosti priključka, a sve u svrhu osiguranja točnosti mjerenja.

(2) U slučaju prilagodbe obračunskog mjernog mjesta iz razloga predviđenih stavkom 1. ovog članka, operator transportnog sustava će za takav priključak, nositelju energetske suglasnosti, izdati o svom trošku novu energetska suglasnost.

Ispitivanje mjerne opreme

Članak 99.

(1) Zakonita mjerila moraju udovoljavati mjeriteljskim propisima, biti ispitana, ovjerena, i označena propisanim oznakama.

(2) Priprema zakonitih mjerila za ovjeravanje obavlja se kod ovlaštenog tijela za pripremu zakonitih mjerila za ovjeravanje.

(3) Ovjeravanje zakonitih mjerila obavlja ovlašteno tijelo za ovjeravanje

(4) Mjerna oprema za mjerenje obujma proteklog plina može se koristiti u obračunske svrhe samo ukoliko ima valjanu ovjeru od ovlaštenog tijela za ovjeravanje.

(5) Ispitivanje mjerila može biti i češće s ciljem provjere rada mjerne opreme.

(6) Parametri vremena na mjernoj opremi utvrđuju se sukladno odredbama zakona kojim se uređuje računanje vremena. Kod uvođenja ljetnog i zimskog računanja vremena, parametri vremena na mjernoj opremi se ne mijenjaju.

Članak 100.

(1) Operator transportnog sustava vodi evidenciju mjerne opreme.

(2) Evidencija mjerne opreme sadrži sljedeće:

a) podatke o mjestu ugradnje mjerne opreme

naziv obračunskog mjernog mjesta

naziv mjerne linije

radni tlak mjerne linije

maksimalni protok mjerne linije

b) podatke o ugrađenom plinomjeru

tehničke karakteristike plinomjera

podatke o Ex certifikatu plinomjera

podatke o mjeriteljskoj ovjeri plinomjera

c) podatke o ugrađenom korektoru ili računalu protoka

tehničke karakteristike korektora ili računala protoka

podatke o Ex certifikatu korektora ili računala protoka

podatke o mjeriteljskoj ovjeri korektora ili računala protoka

d) podatke o opremi za utvrđivanje kvalitete plina

tehničke karakteristike kromatografa

podatke o Ex certifikatu kromatografa

certifikat kalibracijskog plina

e) podatke o mjernoj opremi u pričuvi.

Izvanredno ispitivanje plinomjera i/ili druge mjerne opreme za mjerenje obujma plina

Članak 101.

(1) Korisnik transportnog sustava, krajnji kupac, operator distribucijskog sustava, organizator zatvorenog distribucijskog sustava, proizvođač plina, operator sustava skladišta plina ili operator terminala za UPP može zatražiti izvanredno ispitivanje ispravnosti plinomjera i/ili druge mjerne opreme.

(2) Ako ispitivanje iz stavka 1. ovog članka pokaže neispravnost plinomjera i/ili druge mjerne opreme, troškove izvanrednog ispitivanja snosi operator transportnog sustava, a ako je plinomjer i/ili druga mjerna oprema ispravna, troškove izvanrednog ispitivanja snosi podnositelj zahtjeva u skladu s cjenikom nestandardnih usluga operatora transportnog sustava.

(3) U slučaju neispravnosti plinomjera i/ili druge mjerne opreme operator transportnog sustava zamijenit će plinomjer i/ili drugu mjernu opremu o vlastitom trošku te će ispraviti utvrđene količine plina za razdoblje od zaprimanja zahtjeva za izvanredno ispitivanje ispravnosti plinomjera i/ili druge mjerne opreme do zamjene mjerne opreme, primjenom pravila propisanih u članku 102 ovih Mrežnih pravila.

Članak 102.

U slučaju kvara mjerne opreme, operator transportnog sustava ispravlja podatke na jedan od sljedećih načina:

- a) koristeći podatke s plinomjera i korektora ili računala protoka usporednog mjerenja ako su na raspolaganju;
- b) koristeći podatke s plinomjera uz korekciju tlaka;
- c) na temelju prosječno preuzetog obujma prirodnog plina u prethodnim razdobljima, uz uvjet da je preuzimanje prirodnog plina u tim razdobljima približno jednako;
- d) na temelju podataka mjerenja proizvođača prirodnog plina, operatora distribucijskog sustava, operatora zatvorenog distribucijskog sustava, operatora sustava skladišta, operatora terminala za UPP, operatora mjesta za opskrbu UPP-om ili SPP-om ili krajnjeg kupca;
- e) na temelju usporedne analize trendova isporuke na izlazima sličnih karakteristika,
- f) na temelju laboratorijski utvrđenih rezultata ispitivanja mjerene opreme.

Zamjena mjerne opreme za mjerenje obujma plina

Članak 103.

(1) Operator transportnog sustava dužan je o zamjeni mjerne opreme obavijestiti proizvođača plina, operatora distribucijskog sustava, operatora zatvorenog distribucijskog sustava, ili krajnjeg kupca najkasnije tri dana prije izvođenja radova.

(2) Ako zamjena mjerne opreme iz stavka 1. ovog članka zahtijeva ograničenje ili obustavu isporuke plina operator transportnog sustava obavijestit će o zamjeni mjerne opreme i korisnika transportnog sustava.

(3) Prilikom zamjene mjerne opreme na obračunskom mjernom mjestu na kojem tijekom zamjene mjerne opreme nije moguće mjeriti obujam plina, preuzetim odnosno predanim obujmom plina smatrat će se obujam koji je jednak umnošku trenutnog protoka plina, utvrđenog na uređaju za pretvorbu obujma plina, neposredno prije početka zamjene mjerne opreme i vremena trajanja zamjene ili procjenom temeljem analize trendova potrošnje prije zamjene i vremena trajanja zamjene.

Utvrđivanje kvalitete plina

Članak 104.

(1) Kvaliteta plina utvrđuje se:

- a) određivanjem kemijskog sastava plina, molarni udio, %
- b) određivanjem sadržaja sumpornih spojeva u plinu, težinski udio, mg/m³,

c) mjerenjem točke rosišta vode i ugljikovodika, °C

(2) Izračunom se određuju sljedeći parametri kvalitete plina:

a) relativna gustoća plina, (zrak=1),

b) ogrjevna vrijednost, MJ/m³,

c) faktor stlačivosti »Z«,

d) Wobbe indeks, kJ/m³

e) metanski broj

(3) Utvrđivanje kvalitete plina obavlja se kontinuirano opremom za određivanje kemijskog sastava plina i opremom za mjerenje drugih parametara kvalitete plina ugrađenom na mjestima uzorkovanja plina ili povremeno, uzimanjem uzorka plina i analizom uzorka u akreditiranom laboratoriju.

(4) Učestalost analiza u slučaju kontinuiranog utvrđivanja kvalitete plina opremom ugrađenom na mjestima uzorkovanja određena je na način da uređaji za utvrđivanje kvalitete prirodnog plina provode minimalno jednu analizu uzorka plina na sat.

(5) U slučaju povremenog utvrđivanja kvalitete plina, uzimanje uzorka plina obavlja po potrebi, pri čemu uzorkovanje plina mora biti izvedeno tako da osigurava reprezentativan i pogodan uzorak radnog protoka za opremu za utvrđivanje kvalitete plina.

(6) Automatsko uzorkovanje plina za analizu provodi se u skladu s normom »HRN EN ISO 10715 - Prirodni plin - Upute za uzorkovanje« ili prema preporukama proizvođača mjerne opreme, ako norma nije primjenjiva.

(7) Određivanje sastava prirodnog plina provodi se u skladu s normom »HRN EN ISO 6974 - Prirodni plin - Određivanje sastava s određenom nesigurnošću plinskom kromatografijom

(8) Izračun relativne gustoće i ogrjevne vrijednosti plina provodi se u skladu s normom »HRN EN ISO 6976 - Prirodni plin - Izračunavanje toplinske vrijednosti, gustoće, relativne gustoće i Wobbeove značajke iz sastava

(9) Metanski broj izračunava se metodom u skladu s normom »HRN EN 16726 - Plinska infrastruktura - Kvaliteta plina - Grupa H

Oprema za utvrđivanje kvalitete plina

Članak 105.

(1) Oprema za utvrđivanje kvalitete plina sastoji se od plinskog procesnog kromatografa za određivanje kemijskog sastava plina.

a) plinskog procesnog kromatografa za određivanje kemijskog sastava plina

b) opreme za mjerenje drugih parametara kvalitete plina:

- procesnog analizatora točke rosišta vode

- procesnog analizatora točke rosišta ugljikovodika

- procesnog analizatora udjela sumpornih spojeva u plinu.

(2) Oprema za utvrđivanje kvalitete plina može se sastojati i od opreme za mjerenje drugih parametara kvalitete plina, i to:

- procesnog analizatora točke rosišta vode

- procesnog analizatora točke rosišta ugljikovodika

- procesnog analizatora udjela sumpornih spojeva u plinu.

(3) Oprema za utvrđivanje kvalitete plina mora biti izvedbe koja omogućava mjerenje i izračun vrijednosti najmanje sljedećih parametara:

- od C1 do C6+, molarni udio, %,

- sadržaja sumpornih spojeva u plinu, težinski udio, mg/m³,

- točke rosišta vode i točke rosišta ugljikovodika, °C

(4) Oprema za utvrđivanje kvalitete plina mora biti ugrađena poštujući preporuke proizvođača oprema te mora biti zaštićena od štetnih utjecaja okoline i vibracija.

(5) Za ulaze u transportni sustav kapaciteta većeg od 20.000 kWh/h kontinuirano utvrđivanje kvalitete plina obavlja se korištenjem opreme za određivanje kemijskog sastava plina, sadržaja sumpornih spojeva, točke rosišta vode i točke rosišta ugljikovodika, koju na obračunskom mjernom mjestu o svom trošku ugrađuje proizvođač, operator sustava skladišta ili operator terminala za UPP.

Članak 106.

(1) Kontinuirano utvrđivanje kvalitete plina i ogrjevne vrijednosti za izračun energije plina predane na izlazima iz transportnog sustava obavlja se korištenjem opreme za utvrđivanje kemijskog sastava plina koja je ugrađena na mjestima uzorkovanja iz članka 42. ovih Mrežnih pravila.

(2) Lokacije mjesta uzorkovanja plina na transportnom sustavu u svrhu praćenja kvalitete plina i u svrhu izračuna energije plina, određuje operator transportnog sustava na način da se za svaki priključak određuje više relevantnih mjesta uzorkovanja.

(3) Primarno relevantno mjesto uzorkovanja za pojedini priključak u promatranom danu je ono mjesto uzorkovanja koje je na transportnom sustavu smješteno uzvodno ili nizvodno na plinovodu najbliže promatranom priključku.

(4) U slučaju kada podaci sa primarnog relevantnog mjesta uzorkovanja nisu dostupni ili su neispravni, za utvrđivanje kvalitete plina i ogrjevne vrijednosti za izračun isporučene energije plina privremeno se koristi podatak o utvrđenoj kvaliteti plina sa prvog raspoloživog i ispravnog zamjenskog mjesta uzorkovanja.

(5) Operator transportnog sustava na internetskoj stranici objavljuje i redovito ažurira:

a) popis svih mjesta uzorkovanja iz stavka 2. ovog članka,

- b) popis svih priključaka sa pridruženim primarnim i zamjenskim relevantnim mjestima uzorkovanja
- c) pravila korištenja podataka o kvaliteti plina i ogrjevnim vrijednostima za izračun energije isporučenog plina, utvrđenima na mjestima uzorkovanja.

Redovno ispitivanje i kontrola opreme za utvrđivanje kvalitete plina

Članak 107.

- (1) Operator transportnog sustava odgovoran je za pravodobno, pouzdano i točno utvrđivanje parametara kvalitete prirodnog plina.
- (2) Operator transportnog sustava dužan je opremu za utvrđivanje kvalitete prirodnog plina održavati u ispravnom stanju.
- (3) Radne upute za provjeru ispravnosti opreme za utvrđivanje kvalitete prirodnog plina dio su sustava za upravljanje kvalitetom (ISO 9001) operatora transportnog sustava.
- (4) Ispravno funkcioniranje opreme za utvrđivanje kvalitete plina osigurava dnevna automatska kalibracija, koja se obavlja pomoću kalibracijskog plina.
- (5) Za kalibraciju opreme za utvrđivanje kvalitete prirodnog plina koristi se kalibracijski plin čiji je sastav što bliži prosječnom sastavu plina analiziranog na pojedinom mjestu uzorkovanja u prethodnoj godini.
- (6) U slučaju kada oprema za utvrđivanje kvalitete prirodnog plina nije u vlasništvu operatora transportnog sustava, operator transportnog sustava ima pravo zatražiti kontrolu opreme za utvrđivanje kvalitete prirodnog plina i sudjelovati u njenom provođenju.

Očitavanje obračunskih mjernih mjesta i izračun energije plina

Članak 107.a

- (1) Operator transportnog sustava svakodnevno, za svaki sat u plinskom danu D, očitava obračunska mjerna mjesta sustavom za daljinsko očitavanje obračunskog mjerenja obujma plina, u svrhu utvrđivanja satnih količina plina.
- (2) Operator transportnog sustava putem sustava za praćenje kvalitete plina u transportnom sustavu iz članka 39. ovih Mrežnih pravila, kontinuirano prikuplja podatke o sastavu plina i ogrjevnim vrijednostima plina na mjestima uzorkovanja na transportnom sustavu.
- (3) Za izračun obujma plina, iskazanog u mjernoj jedinici (Nm³/h) pri normalnim referentnim uvjetima, iznos obujma plina proteklog kroz pojedino obračunsko mjerno mjesto u jednom satu izražen u mjernoj jedinici (Sm³/h) pri standardnim referentnim uvjetima množi se s koeficijentom propisanim ISO normom u iznosu 0,9476. Izračunati obujam iskazuje se kao cjelobrojna vrijednost.
- (4) Za izračun energije plina, iskazane u mjernoj jedinici energije (kWh/h), iznos obujma plina izražen u mjernoj jedinici (Nm³/h) pri normalnim referentnim uvjetima množi se s iznosom prosječne gornje ogrjevne vrijednosti (kWh/m³) utvrđene za pojedini plinski dan za relevantno mjesto uzorkovanja plina. Izračunata energija plina iskazuje se kao cjelobrojna vrijednost.

(5) Prosječna dnevna donja ogrjevna vrijednost za mjesto uzorkovanja za plinski dan izračunava se kao aritmetička srednja vrijednost rezultata analiza svih pojedinačnih uzorkovanja plina unutar promatranog plinskog dana, izražena u mjernoj jedinici kWh/m³ i zaokružena na šest decimalnih mjesta.

(6) Dnevna količina plina, iskazana u mjernoj jedinici kWh/d, izračunava se kao zbroj satnih količina kWh/h.

(7) Ako zbog tehničkih razloga podaci iz sustava za daljinsko očitavanje obračunskog mjerenja nisu dostupni ili nisu potpuni, operator transportnog sustava u svim dnevnim izvještajima iz članaka 114., 120., 121. i 128. ovih Mrežnih pravila za pojedinu bilančnu skupinu za predmetni izlaz iz transportnog sustava koristi nominaciju korištenja transporta plina pojedinog korisnika transportnog sustava u bilančnoj skupini.

Pravila raspodjele zajednički izmjerenih količina

Članak 108.

(1) Za interkonekcije pravila raspodjele izmjerene količine plina po korisnicima transportnog sustava utvrđuju se bilateralnim sporazumom na interkonekciji.

(2) Operator transportnog sustava objavljuje na internetskoj stranici pravila za svaku pojedinu interkonekciju, utvrđena bilateralnim sporazumom na interkonekciji. U pravilima se navodi korištenje mjernih jedinica, pravila mjerenja te utvrđivanja i raspodjele dnevne količine plina.

Članak 109.

(1) Za ulaz u transportni sustav iz mreže proizvodnih plinovoda proizvođača prirodnog plina i za izlaz iz transportnog sustava prema krajnjem kupcu za koji je raspodijeljen kapacitet za dva ili više korisnika transportnog sustava ili je kapacitet raspodijeljen jednom korisniku transportnog sustava temeljem ugovorenog kapaciteta unutar dvije ili više bilančnih skupina, izmjerenu količina plina iz članka 107.a ovih Mrežnih pravila operator transportnog sustava raspodjeljuje korisnicima transportnog sustava proporcionalno udjelu pojedine zadnje prihvaćene nominacije u sumi svih prihvaćenih nominacija.

(2) Raspodjela izmjerenih količina plina na pojedinom ulazu u transportni sustav iz mreže proizvodnih plinovoda može se provoditi primjenom pravila koje su međusobno utvrdili proizvođač prirodnog plina, opskrbljivači plinom i trgovci plinom koji su korisnici transportnog sustava i voditelji bilančnih skupina.

(3) Raspodjela izmjerenih količina plina na pojedinom izlazu iz transportnog sustava prema krajnjem kupcu, može se provoditi primjenom pravila koje su međusobno utvrdili krajnji kupac, njegovi opskrbljivači plinom i trgovci plinom koji su korisnici transportnog sustava i voditelji bilančnih skupina.

(4) U slučaju iz stavka 2. i 3. ovog članka, raspodjelu izmjerenih količina plina provodi proizvođač prirodnog plina, odnosno **krajnji** kupac.

(5) Proizvođač prirodnog plina i **krajnji** kupac iz stavka 4. ovog članka dužni su pisanim putem obavijestiti operatora transportnog sustava da će provoditi raspodjelu izmjerenih količina plina

u skladu sa stavkom 2. i 3. ovog članka najkasnije jedan radni dan prije početka primjene pravila iz stavka 2. i 3. ovog članka.

(6) Proizvođač prirodnog plina i krajnji kupac iz stavka 4. ovog članka, dužni su pisanim putem obavijestiti operatora transportnog sustava o prestanku raspodjele izmjerenih količina plina iz stavka 5. ovog članka, najkasnije jedan radni dan prije prestanka primjene pravila iz stavka 2. i 3. ovog članka.

(7) Obavijest iz stavka 5. i 6. ovog članka mora sadržavati podatke o datumu početka, odnosno datumu prestanka primjene pravila iz stavka 2. i 3. ovog članka i moraju je potpisati sve uključene strane.

Članak 110.

Ako operator transportnog sustava ima s operatorom sustava skladišta ili operatorom terminala za UPP uspostavljen račun operativnog uravnoteženja, preuzete ili isporučene količine plina za korisnike pojedinog sustava smatraju se količine iz zadnje prihvaćene nominacije od strane operatora sustava skladišta plina ili terminala za UPP.

Članak 111.

članak brisan

Utvrđivanje količina plina za dnevni izvještaj

Članak 112.

(1) Operator transportnog sustava u plinskom danu D, za plinski dan D, raspodjeljuje izmjerene količine plina na ulazu u transportni sustav koji je ujedno izlaz iz mreže proizvodnih plinovoda proizvođača prirodnog plina i na izlazu iz transportnog sustava prema krajnjem kupcu, proporcionalno udjelu zadnje prihvaćene nominacije u sumi svih prihvaćenih nominacija na određenom priključku.

(2) Operator transportnog sustava u plinskom danu D, za plinski dan D, raspodjeljuje količine plina na ulazu u transportni sustav na interkonekciji i na izlazu iz transportnog sustava na interkonekciji, sukladno zadnjim prihvaćenim nominacijama za pojedinog korisnika transportnog sustava.

(3) Operator transportnog sustava u plinskom danu D, za plinski dan D, raspodjeljuje količine plina na izlazu iz transportnog sustava koji je ujedno i ulaz u sustav skladišta plina i na ulazu u transportni sustav koji je ujedno i izlaz iz sustava skladišta plina, sukladno zadnjim prihvaćenim nominacijama za pojedinog korisnika od strane operatora sustava skladišta plina.

Članak 113.

Operator transportnog sustava u plinskom danu D, za plinski dan D, raspodjeljuje izmjerene količine plina na izlazu iz transportnog sustava prema distribucijskom sustavu, proporcionalno udjelu zadnje prihvaćene nominacije pojedinog korisnika iz pojedine bilančne skupine u sumi svih zadnje prihvaćenih nominacija za pripadni izlaz iz transportnog sustava odnosno skupni izlaz iz transportnog sustava.

Članak 114.

Operator transportnog sustava dva puta u plinskom danu D, prvi puta u 12:00 sati za razdoblje od 6:00-10:00 te drugi puta u 20:00 sat za razdoblje od 6:00-18:00, omogućava voditelju bilančne skupine pristup dnevnom izvještaju koji sadrži sljedeće podatke:

- a) izmjerena satna količina plina, za svaki pojedini izlaz iz transportnog sustava na kojemu članovi bilančne skupine imaju ugovoren kapacitet, izraženo u kWh/h,
- b) zadnja potvrđena nominacija pojedinog korisnika transportnog sustava u bilančnoj skupini, iskazano u kWh/h,
- c) raspodijeljena količina plina po pojedinom korisniku transportnog sustava u bilančnoj skupini, iskazano u kWh/h,
- d) prihvaćene transakcije bilančne skupine na virtualnoj točki trgovanja, zaključena trgovanja proizvodima na trgovinskoj platformi operatora tržišta plina i aktivirana energija uravnoteženja za uslugu uravnoteženja, iskazano u kWh/h.

Članak 115.

članak brisan

Članak 116.

članak brisan

Članak 117.

Operator transportnog sustava svakodnevno, radnim i neradnim danima, do 9:00 sati, za prethodni plinski dan, zaprima od operatora transportnog sustava susjedne države dnevni izvještaj o utvrđenoj količini plina na interkonekciji, te raspodijeli utvrđene količine za pojedinog korisnika transportnog sustava za svaki smjer transporta plina na interkonekciji.

Članak 118.

Operator sustava skladišta plina dužan je svakodnevno, radnim i neradnim danima, najkasnije do 9:15 sati, za prethodni plinski dan, za svakog korisnika sustava skladišta plina u pojedinoj bilančnoj skupini dostaviti operatoru transportnog sustava podatke o korištenju kapaciteta sustava skladišta plina iskazano u mjernoj jedinici kWh/dan.

Članak 119.

(1) Operator transportnog sustava svaki radni dan, najkasnije do 10:00 sati, za prethodni plinski dan, daje na uvid proizvođaču prirodnog plina podatke o ukupno utvrđenoj energiji plina zasebno za svaki ulaz u transportni sustav koji je ujedno i izlaz iz mreže proizvodnih plinovoda proizvođača prirodnog plina.

(2) Proizvođač prirodnog plina dužan je svakodnevno, radnim i neradnim danima, najkasnije do 11:30 sati, za prethodni plinski dan dostaviti operatoru transportnog sustava podatke o korištenju ugovorenog kapaciteta transportnog sustava zasebno za svaki ulaz u transportni sustav koji je ujedno i izlaz iz proizvodnje prirodnog plina. Podatak o korištenju ugovorenog kapaciteta utvrđuje se na osnovu očitavanja obračunskih mjernih mjesta, iskazuje se za svaki sat prethodnog plinskog dana u mjernoj jedinici m³/sat.

Članak 119.a

(1) U slučaju iz članka 109. stavka 5. ovih Mrežni pravila, operator transportnog sustava daje na uvid proizvođaču prirodnog plina ili krajnjem kupcu podatke o ukupno utvrđenoj energiji plina za plinski dan D najkasnije do 11:00 sati plinskog dana D+1.

(2) U slučaju iz članka 109. stavka 5. ovih Mrežnih pravila proizvođač prirodnog plina ili krajnji kupac, svakodnevno, radnim i neradnim danima, najkasnije do 12:00 sati, dostavlja operatoru transportnog sustava podatke o raspodijeljenoj energiji plina za korisnike transportnog sustava u pojedinoj bilančnoj skupini za prethodni plinski dan.

(3) Ako proizvođač prirodnog plina ili krajnji kupac ne dostavi podatke iz stavka 2. ovog članka do 12:00 sati, operator transportnog sustava raspodjeljuje utvrđenu energiju plina proporcionalno udjelu pojedine zadnje prihvaćene nominacije u sumi svih zadnje prihvaćenih nominacija.

Članak 120.

članak brisan

Članak 120.a

(1) Operator transportnog sustava svakodnevno do 10:00 sati plinskog dana D+1, za plinski dan D, omogućuje operatoru distribucijskog sustava i organizatoru zatvorenog distribucijskog sustava pristup dnevnom izvještaju koji sadrži sljedeće podatke:

a) izmjerenu količinu plina i utvrđenu energiju plina za svaki pojedini izlaz iz transportnog sustava u distribucijski sustav tog operatora distribucijskog sustava, za svaki sat prethodnog dana, izraženu u kWh/h i m³/h,

b) prosječnu dnevnu gornju ogrjevnu vrijednost, za svaki pojedini izlaz iz transportnog sustava u distribucijski sustav tog operatora distribucijskog sustava, izraženu u kWh/m³.

(2) Operator transportnog sustava svakodnevno do 10:00 sati plinskog dana D+1, za plinski dan D, omogućuje operatoru tržišta plina pristup dnevnom izvještaju koji sadrži sljedeće podatke:

a) utvrđenu energiju plina za svaki pojedini izlaz iz transportnog sustava u distribucijski sustav, izraženu u kWh/d,

b) prosječnu dnevnu gornju ogrjevnu vrijednost, za svaki pojedini izlaz iz transportnog sustava u distribucijski sustav, izraženu u kWh/m³.

Članak 120.b

(1) Operator tržišta plina svakodnevno do 12:00 sati omogućava operatoru transportnog sustava pristup podacima o raspodjeli dnevno preuzete energije plina za svakog pojedinog korisnika transportnog sustava u pojedinoj bilančnoj skupini po svakom izlazu iz transportnog sustava koji je ujedno i ulaz u distribucijski sustav, izražene u kWh/d, a koju je proveo u skladu s Metodologijom iz Priloga II. ovih Mrežnih pravila i odredbama mrežnih pravila plinskog distribucijskog sustava.

(2) U slučaju da razmjena podataka između operatora transportnog sustava i operatora tržišta plina nije moguća ili da podaci iz stavka 1. ovog članka nisu raspoloživi, operator transportnog

sustava provodi raspodjelu proporcionalno udjelu zadnje prihvaćene nominacije pojedinog korisnika iz pojedine bilančne skupine u sumi svih zadnje prihvaćenih nominacija za pripadni izlaz iz transportnog sustava odnosno skupni izlaz iz transportnog sustava.

Članak 121.

(1) Operator transportnog sustava svakodnevno do 14:00 sati plinskog dana D+1 za plinski dan D omogućava voditelju bilančne skupine pristup dnevnom izvještaju koji sadrži sljedeće podatke:

- a) izmjerena satna količina plina, za svaki pojedini izlaz iz transportnog sustava na kojemu članovi bilančne skupine imaju ugovoren kapacitet, izraženo u kWh/h,
- b) potvrđena nominacija ili renominacija pojedinog korisnika transportnog sustava u bilančnoj skupini, iskazano u kWh/h,
- c) raspodijeljena količina plina po pojedinom korisniku transportnog sustava u bilančnoj skupini, iskazano u kWh/h,
- d) provedene transakcije bilančne skupine na virtualnoj točki trgovanja i zaključenih trgovanja proizvodima na trgovinskoj platformi operatora tržišta plina, iskazano u kWh/h,
- e) prosječna dnevna ogrjevna vrijednost po pojedinom priključku, izraženo u kWh/m³.

(2) Informacije o poduzetim radnjama uravnoteženja, odnosno podataka o ukupnoj količini plina objavit će operator tržišta plina.

(3) Operator transportnog sustava omogućava operatoru tržišta plina i Agenciji, svakodnevno do 14:00 sati plinskog dana D+1, pristup dnevnom izvještaju za plinski dan D, koji sadrži sljedeće podatke:

- a) ukupno ugovoreni kapacitet transportnog sustava pojedinog korisnika transportnog sustava u pojedinoj bilančnoj skupini, iskazano u kWh/h,
- b) zadnja potvrđena nominacija pojedinog korisnika transportnog sustava u pojedinoj bilančnoj skupini, iskazano u kWh/h,
- c) raspodijeljena količina plina, po pojedinom korisniku transportnog sustava u pojedinoj bilančnoj skupini, iskazano u kWh/h,
- d) provedene transakcije na virtualnoj točki trgovanja i trgovanja na trgovinskoj platformi operatora tržišta plina, iskazano u kWh/h,
- e) dnevno odstupanje pojedine bilančne skupine, iskazano u kWh,
- f) ukupno dnevno odstupanje svih bilančnih skupina, iskazano u kWh,
- g) korištenje usluge uravnoteženja, iskazano u kWh.

Utvrđivanje količina plina za mjesečni izvještaj

Članak 122.

Operator transportnog sustava najkasnije do petog dana u mjesecu, za prethodni mjesec, zaprima od operatora transportnog sustava susjedne države izvještaj o utvrđenoj dnevnoj

količini plina na interkonekciji za svaki plinski dan, te raspodijeli utvrđene količine za pojedinog korisnika transportnog sustava, iskazano u mjernoj jedinici kWh, za svaki smjer transporta plina na interkonekciji.

Članak 123.

Operator sustava skladišta plina dužan je, najkasnije do petog dana u mjesecu za prethodni mjesec, za svakog korisnika sustava skladišta plina dostaviti operatoru transportnog sustava podatke o korištenju kapaciteta sustava skladišta plina, iskazano u mjernoj jedinici kWh/dan, za svaki plinski dan prethodnog mjeseca.

Članak 123.a

(1) Operator transportnog sustava trećeg dana u tekućem mjesecu za prethodni mjesec, dostavlja proizvođaču prirodnog plina podatke o ukupno utvrđenoj energiji plina zasebno za svaki ulaz u transportni sustav koji je ujedno i izlaz iz mreže proizvodnih plinovoda proizvođača prirodnog plina.

(2) Proizvođač prirodnog plina, najkasnije do četvrtog dana u tekućem mjesecu za prethodni mjesec, dostavlja operatoru transportnog sustava podatke o korištenju ugovorenog kapaciteta transportnog sustava zasebno za svaki ulaz u transportni sustav koji je ujedno i izlaz iz mreže proizvodnih plinovoda proizvođača prirodnog plina. Podatak o korištenju ugovorenog kapaciteta utvrđuje se na temelju očitavanja obračunskih mjernih mjesta te se iskazuje za svaki plinski dan prethodnog mjeseca u m³/dan.

Članak 124.

(1) Proizvođač prirodnog plina dužan je, najkasnije do petog dana u mjesecu za prethodni mjesec, za svakog opskrbljivača plinom i trgovca plinom kojem prodaje prirodni plin dostaviti operatoru transportnog sustava podatke o korištenju ugovorenog kapaciteta transportnog sustava za svaki ulaz u transportni sustav koji je ujedno i izlaz iz mreže proizvodnih plinovoda proizvođača prirodnog plina, iskazano u mjernoj jedinici kWh, za svaki plinski dan prethodnog mjeseca.

(2) Ako proizvođač prirodnog plina ne dostavi podatke iz stavka 1. ovog članka, operator transportnog sustava raspodjeljuje izmjerene količine plina prema utvrđenim količinama plina za dnevni izvještaj, sukladno članku 119.a stavku 3. ovih Mrežnih pravila.

Članak 125.

(1) Operator transportnog sustava dostavit će trećeg radnog dana u tekućem mjesecu operatoru distribucijskog sustava i organizatoru zatvorenog distribucijskog sustava podatke ili omogućiti pristup podacima o izmjerenim dnevnim količinama plina za svaki plinski dan prethodnog mjeseca na svakom izlazu iz transportnog sustava u distribucijski sustav tog operatora distribucijskog sustava i organizatora zatvorenog distribucijskog sustava na kojemu su dva ili više korisnika transportnog sustava ugovorila kapacitet ili je jedan korisnik transportnog sustava kao član dvije ili više bilančnih skupina ugovorio kapacitet. Operatoru distribucijskog sustava dostavit će ili omogućiti pristup sljedećim podacima:

a) izmjerena dnevna količina plina, za svaki pojedini izlaz iz transportnog sustava u distribucijski sustav tog operatora distribucijskog sustava, za svaki dan prethodnog mjeseca, izraženo u kWh/d,

b) naziv korisnika na pojedinom izlazu iz transportnog sustava i naziv bilančne skupine,

c) utvrđena gornja ogrjevna vrijednost.

(2) Operator distribucijskog sustava i organizator zatvorenog distribucijskog sustava dužan je najkasnije do osmog dana u mjesecu, operatoru transportnog sustava dostaviti podatke o preuzetoj energiji plina na način koji je propisan odredbama Mrežnih pravila plinskog distribucijskog sustava.

(3) Za pojedinog korisnika u pojedinoj bilančnoj skupini, za koje je operator distribucijskog sustava i organizator zatvorenog distribucijskog sustava sukladno odredbama Mrežnih pravila plinskog distribucijskog sustava dostavio podatak o izmjerenoj mjesečnoj isporučenoj energiji plina, operator transportnog sustava izračunava iznos dnevno preuzete količine plina na način da izmjerenu mjesečno isporučenu energiju plina množi s udjelom dnevno preuzete energije na pojedinom izlazu iz transportnog sustava koji je ujedno ulaz u distribucijski sustav, za pojedini plinski dan, a koji se utvrđuje prema formuli:

$$U_{di} = Q_{di} / Q_m, \text{ (kWh)}$$

U_{di} - udio energije plina isporučene na pojedinom izlazu iz transportnog sustava koji je ujedno ulaz u distribucijski sustav, za plinski dan i ;

Q_{di} - energija plina isporučena na pojedinom izlazu iz transportnog sustava koji je ujedno ulaz u distribucijski sustav, u plinskom danu i (kWh);

Q_m - ukupna energija plina isporučena na pojedinom izlazu iz transportnog sustava koji je ujedno ulaz u distribucijski sustav, u mjesecu (kWh).

(4) U slučaju da obveznici iz stavka 2. ovoga članka ne dostave podatke iz stavka 3. ovog članka, operator transportnog sustava provodi raspodjelu proporcionalno udjelu zadnje prihvaćene nominacije pojedinog korisnika iz pojedine bilančne skupine u sumi svih zadnje prihvaćenih nominacija za pripadni izlaz iz transportnog sustava odnosno skupni izlaz iz transportnog sustava te o istom, bez odlaganja obavještava voditelje bilančnih skupina na koje ova raspodjela ima utjecaj, obveznike iz stavka 3. ovog članka i Agenciju.

Članak 125.a

(1) Operator transportnog sustava do trećeg radnog dana u tekućem mjesecu omogućuje operatoru distribucijskog sustava i organizatoru zatvorenog distribucijskog sustava pristup mjesečnom izvještaju za prethodni mjesec koji sadrži sljedeće podatke:

a) izmjerene dnevne količine plina i utvrđenu dnevnu energiju plina za svaki plinski dan prethodnog mjeseca na svakom izlazu iz transportnog sustava koji je ujedno ulaz u distribucijski sustav tog operatora distribucijskog sustava ili organizatora zatvorenog distribucijskog sustava, izraženo u kWh/d i m³/d,

b) utvrđenu prosječnu dnevnu gornju ogrjevnu vrijednost za svaki plinski dan prethodnog mjeseca na svakom izlazu iz transportnog sustava u distribucijski sustav tog operatora distribucijskog sustava ili organizatora zatvorenog distribucijskog sustava, izraženu u kWh/m³.

(2) Operator transportnog sustava do trećeg radnog dana u tekućem mjesecu za prethodni mjesec omogućava operatoru tržišta plina pristup mjesečnom izvještaju koji sadrži sljedeće podatke:

a) utvrđenu dnevnu energiju plina za svaki plinski dan prethodnog mjeseca na svakom izlazu iz transportnog sustava koji je ujedno ulaz u distribucijski sustav, izraženu u kWh/d,

b) utvrđenu prosječnu dnevnu gornju ogrjevnu vrijednost, za svaki plinski dan prethodnog mjeseca na svakom izlazu iz transportnog sustava koji je ujedno ulaz u distribucijski sustav, izraženu u kWh/m³.

(3) Ako operator distribucijskog sustava i operator zatvorenog distribucijskog sustava ima saznanja da podaci navedeni u izvještaju iz stavka 1. ovog članka nisu valjani, ima pravo o istome obavijestiti operatora transportnog sustava u roku od jednog radnog dana od zaprimanja izvještaja iz stavka 1. ovog članka te zatražiti dodatnu kontrolu podataka.(4) U slučaju da se utvrdi pogreška u podacima sukladno stavku 3. ovog članka, operator transportnog sustava će izraditi korekciju podataka iz stavka 1. ovog članka.

Članak 125.b

Operator tržišta plina do četvrtog radnog dana u tekućem mjesecu za prethodni mjesec, omogućava operatoru transportnog sustava pristup podacima o raspodjeli dnevno preuzete energije plina za svakog pojedinog korisnika transportnog sustava u pojedinoj bilančnoj skupini po svakom izlazu iz transportnog sustava koji je ujedno i ulaz u distribucijski sustav, za svaki pojedini dan prethodnog mjeseca, a koju je proveo u skladu s Metodologijom iz Priloga II. ovih Mrežnih pravila i odredbama mrežnih pravila plinskog distribucijskog sustava.

Članak 125.c

U slučaju da operator transportnog sustava ne zaprimi podatke o raspodjeli dnevno preuzete energije plina, iz članka 125.b ovih Mrežnih pravila, operator transportnog sustava izrađuje mjesečni izvještaj prema podacima iz dnevnih izvještaja.

Članak 126.

(1) Operator transportnog sustava će trećeg radnog dana u tekućem mjesecu dostaviti krajnjem kupcu podatke, ili omogućiti pristup podacima, o izmjerenim dnevnim količinama plina za svaki plinski dan prethodnog mjeseca na svakom izlazu iz transportnog sustava na koji je priključen sustava iskazano u mjernoj jedinici kWh/d, m³/dan i iznos pripadajuće ogrjevne vrijednosti.

(2) Operator transportnog sustava će trećeg radnog dana u tekućem mjesecu dostaviti krajnjem kupcu podatke ili omogućiti pristup podacima o izmjerenim dnevnim količinama plina za svaki plinski dan prethodnog mjeseca na svakom izlazu iz transportnog sustava za koji su utvrđena pravila raspodjele sukladno članku 109. stavku 3. ovih Mrežnih pravila. Omogućit će se pristup sljedećim podacima:

- a) izmjerena dnevna količina plina, za svaki pojedini izlaz iz transportnog sustava krajnjeg kupca, za svaki dan prethodnog mjeseca, izraženo u kWh/d,
- b) naziv korisnika na pojedinom izlazu iz transportnog sustava i naziv bilančne skupine,
- c) utvrđena gornja ogrjevna vrijednost.

(3) Krajnji kupac dužan je do četvrtog radnog dana u mjesecu dostaviti operatoru transportnog sustava podatke o korištenju ugovorenog kapaciteta transportnog sustava po korisnicima transportnog sustava i po bilančnim skupinama, pri čemu zbroj raspodijeljenih vrijednosti, za svaki dan, mora biti jednak izmjerenim količinama plina na pojedinom izlazu iz transportnog sustava iz stavka 2. ovog članka.

(4) Ako krajnji kupac ne dostavi podatke iz stavka 3. ovog članka, operator transportnog sustava raspodjeljuje izmjerene količine plina proporcionalno udjelu pojedine zadnje prihvaćene nominacije u sumi svih zadnje prihvaćenih nominacija za pripadni izlaz iz transportnog sustava.

Članak 127.

Operator transportnog sustava petog radnog dana u mjesecu dostavit će korisniku transportnog sustava koji plinom opskrbljuje krajnjeg kupca podatke o utvrđenim i raspodijeljenim količinama plina za krajnjeg kupca kojeg opskrbljuje, za svaki plinski dan u prethodnom mjesecu.

Članak 128.

(1) Operator transportnog sustava jedan radni dan nakon zaprimanja podataka iz članka 125.b ovih Mrežnih pravila, u tekućem mjesecu, omogućava voditelju bilančne skupine pristup mjesečnom izvještaju, koji sadrži sljedeće podatke za svaki plinski dan prethodnog mjeseca:

- a) potvrđena nominacija ili renominacija pojedinog korisnika transportnog sustava u bilančnoj skupini, iskazano u kWh/dan,
- b) raspodijeljena količina plina po pojedinom korisniku transportnog sustava u bilančnoj skupini, iskazano u kWh/dan,
- c) provedene transakcije bilančne skupine na virtualnoj točki trgovanja i trgovanja na trgovinskoj platformi operatora tržišta plina, iskazano u kWh/dan,
- d) dnevno odstupanje bilančne skupine, iskazano u kWh/dan
- e) utvrđenoj gornjoj ogrjevnoj vrijednosti.

(2) Operator transportnog sustava jedan radni dan nakon zaprimanja podataka iz članka 125.b ovih Mrežnih pravila u tekućem mjesecu, omogućava operatoru tržišta plina i Agenciji pristup mjesečnom izvještaju, koji sadrži sljedeće podatke:

- a) ukupno ugovoreni kapacitet transportnog sustav pojedinog korisnika transportnog sustava u pojedinoj bilančnoj skupini, iskazano u kWh/dan,
- b) potvrđena nominacija ili renominacija pojedinog korisnika transportnog sustava u pojedinoj bilančnoj skupini, iskazano u kWh/ dan,

- c) raspodijeljena količina plina po pojedinom korisniku transportnog sustava u pojedinoj bilančnoj skupini, iskazano u kWh/ dan,
- d) provedene transakcije bilančne skupine na virtualnoj točki trgovanja i trgovanja na trgovinskoj platformi operatora tržišta plina, iskazano u kWh/dan,
- e) dnevno odstupanje pojedine bilančne skupine, iskazano u kWh/dan,
- f) ukupno dnevno odstupanje svih bilančnih skupina, iskazano u kWh,
- g) korištenje usluge uravnoteženja, iskazano u kWh/dan.

XV. OBJAVA PODATAKA I RAZMJENA INFORMACIJA

Objava podataka

Članak 129.

Operator transportnog sustava objavljuje i ažurira podatke na internetskoj stranici sukladno uredbama Europske unije, zakonima kojima se uređuje energija, regulacija energetske djelatnosti i tržište plina te propisima donesenima na temelju tih zakona, kao i ovim Mrežnim pravilima

Razmjena podataka i komunikacija

Članak 130.

(1) Operator transportnog sustava razmjenjuje podatke na dnevnoj i mjesečnoj osnovi sa sljedećim sudionicima tržišta plina:

- a) operatorom transportnog sustava susjedne države,
- b) proizvođačem prirodnog plina,
- c) operatorom sustava skladišta plina,
- d) operatorom distribucijskog sustava,
- e) organizatorom zatvorenog distribucijskog sustava,
- f) korisnikom transportnog sustava,
- g) krajnjim kupcem,
- h) voditeljem bilančne skupine,
- i) operatorom tržišta plina.

(2) Operator transportnog sustava razmjenjuje sa sudionicima tržišta plina podatke koji su definirani odredbama ovih Mrežnih pravila, za postupke rezervacija, nominacija i izvještavanja, kao i ostale informacije u skladu s uredbama Europske unije i zakonom kojim se uređuje tržište plina.

(3) Razmjena podataka iz stavka 2. ovog članka odvija se putem SUKAP-a ili razmjenom datoteka elektroničkom poštom.

- (4) Operator transportnog sustava objavljuje na internetskoj stranici adresu elektroničke pošte za dostavu podataka i komunikaciju sa sudionicima tržišta.
- (5) Format, strukturu i sadržaj razmjenske datoteke iz stavka 3. ovog članka određuje operator transportnog sustava, a sudionici tržišta plina isto nemaju pravo mijenjati.
- (6) Kontakt podaci operatora transportnog sustava navedeni su na internetskoj stranici.
- (7) Za razmjenu podataka putem SUKAP-a, operator transportnog sustava će, na temelju sklopljenog ugovora o pristupu SUKAP-u omogućiti pojedinim sudionicima iz stavka 1. ovog članka pristup SUKAP-u te im dodijeliti korisnički račun, lozinku za pristup i korisnička prava.
- (8) Obrazac ugovora iz stavka 7. ovog članka, operator transportnog sustava objavljuje na internetskoj stranici.
- (9) Sudionici tržišta plina koji sklapaju ugovor o pristupu SUKAP-u s operatorom transportnog sustava, dužni su osigurati tehničke preduvjete za siguran i neometan pristup SUKAP-u.
- (10) Sudionici tržišta plina kojima je omogućen pristup SUKAP-u, dužni su osigurati da se korisničkim pravima iz stavka 7. ovog članka koriste isključivo osobe koje su na to ovlaštene u skladu s ugovorom o pristupu SUKAP-u i isključivo u svrhe za koje je pristup omogućen.
- (11) Sudionici tržišta plina kojima je omogućen pristup SUKAP-u, dužni su bez odgađanja obavijestiti operatora transportnog sustava o svakoj promjeni osoba iz stavka 10. ovog članka.
- (12) Operator transportnog sustava ima pravo opozvati odobreni pristup SUKAP-u ako je ugovor o pristupu SUKAP-u raskinut, ako se korisnička prava koriste protivno odredbama ugovora o pristupu SUKAP-u ili ovih Mrežnih pravila te ako su nastupile okolnosti zbog kojih više nisu osigurani tehnički uvjeti za pristup SUKAP-u.
- (13) Sudionici tržišta plina kojima je omogućen pristup SUKAP-u, odgovorni su za svu štetu koja bi mogla nastati operatoru transportnog sustava zbog neosiguravanja tehničkih preduvjeta za siguran i neometan pristup SUKAP-u, neovlaštenog korištenja SUKAP-a i nedostavljanja podataka u skladu s stavcima 10. i 11. ovog članka.

XVI. OGRANIČENJE I OBUSTAVA ISPORUKE PLINA

Članak 131.

- (1) Operator transportnog sustava ima pravo ograničiti ili obustaviti isporuku plina kada su ispunjeni uvjeti propisani zakonom kojim se uređuje tržište plina, Općim uvjetima korištenja usluge transporta plina kao i iz drugih razloga propisanih ovim Mrežnim pravilima ili drugim zakonima i propisima kojima se uređuje energija i regulacija energetske djelatnosti.
- (2) Operator transportnog sustava može provesti ograničenje ili obustavu isporuke plina planirano uz prethodnu najavu ili po hitnom postupku.
- (3) Operator transportnog sustava dužan je obavijestiti sudionike tržišta plina na koje se obustava isporuke plina odnosi, Ministarstvo i Agenciju o obustavi isporuke plina krajnjem kupcu na zahtjev korisnika transportnog sustava ili obustavi isporuke plina korisniku

transportnog sustava zbog neispunjenja ugovornih obveza prema operatoru transportnog sustava, najkasnije dva dana prije obustave isporuke plina.

Obustava isporuke plina na zahtjev korisnika transportnog sustava

Članak 132.

(1) Korisnik transportnog sustava može od operatora transportnog sustava zahtijevati da obustavi isporuku plina krajnjem kupcu, pod uvjetom da:

- a) je korisnik transportnog sustava jedini opskrbljivač koji opskrbljuje krajnjeg kupca plinom,
- b) krajnji kupac nije ispunio svoju novčanu obvezu prema korisniku transportnog sustava,
- c) je korisnik transportnog sustava pisanim putem obavijestio krajnjeg kupca o namjeravanoj obustavi isporuke plina i vremenu obustave te mu ostavio rok, koji ne može biti kraći od sedam dana od primitka obavijesti, za kontroliranu obustavu isporuke plina.

(2) Iznimno od stavka 1. točke a) ovoga članka, na izlazu iz transportnog sustava na kojem uslugu transporta plina koriste dva ili više korisnika transportnog sustava, moguće je provesti obustavu isporuke plina krajnjem kupcu uz suglasnost svih korisnika transportnog sustava koji koriste uslugu transporta plina na tom izlazu.

(3) Korisnik transportnog sustava je dužan operatoru transportnog sustava dostaviti nalog za obustavu isporuke plina u pisanom obliku, preporučenom poštom s povratnicom najkasnije 48 sati prije tražene obustave isporuke plina.

(4) Nalog iz stavka 3. ovog članka mora sadržavati:

- a) podatke o nazivu krajnjeg kupca, točno vrijeme i mjesto obustave isporuke plina;
- b) dokaz da je istekao rok iz opomene za plaćanje koju je korisnik transportnog sustava uputio krajnjem kupcu;
- c) dokaz da je krajnji kupac zaprimio pisanu obavijest iz stavka 1. točke (c) ovog članka.

(5) Ako nalog za obustavu ne sadrži sve podatke iz stavka 4. ovog članka, rok od 48 sati za obustavu isporuke plina počinje teći od dana kad je operator transportnog sustava zaprimio uredan i potpun nalog korisnika transportnog sustava.

(6) Obustava isporuke plina krajnjem kupcu obavlja se trenutnim zatvaranjem zapornih uređaja na priključku u prisutnosti ovlaštenog predstavnika korisnika transportnog sustava, pri čemu ovlašteni predstavnici korisnika transportnog sustava i operatora transportnog sustava potpisuju odgovarajući zapisnik u kojem se navode vrijeme i mjesto obustave isporuke plina, stanje brojila te postojanje plombe na obilaznom vodu.

(7) Ponovna uspostava isporuke plina obavlja se postupnim ili trenutnim otvaranjem zapornih uređaja na priključku, na zahtjev i uz prisutnosti ovlaštenog predstavnika korisnika transportnog sustava, pri čemu ovlašteni predstavnici korisnika transportnog sustava i operatora transportnog sustava potpisuju odgovarajući zapisnik u kojem se navode vrijeme i mjesto uspostave isporuke plina, stanje brojila te postojanje plombe na obilaznom vodu.

(8) U slučaju iz stavka 7. ovoga članka, korisnik transportnog sustava dužan je dostaviti operatoru transportnog sustava potpisanu izjavu krajnjeg kupca o spremnosti za siguran prihvrat plina.

(9) Operator transportnog sustava oslobađa se odgovornosti za štetu koja bi mogla nastati krajnjem kupcu ili trećoj osobi uslijed obustave ili ponovne uspostave isporuke plina u skladu s ovim člankom. U slučaju da operator transportnog sustava nadoknadi štetu krajnjem kupcu ili trećoj osobi, ima pravo od korisnika transportnog sustava zahtijevati isplatu odgovarajuće naknade.

(10) Operator transportnog sustava može, od korisnika transportnog sustava koji zahtijeva obustavu isporuke plina krajnjem kupcu, zatražiti da mu preda sredstvo osiguranja plaćanja za potrebe podmirenja zahtjeva koje bi krajnji kupac ili treće osobe mogli imati prema operatoru transportnog sustava zbog obustave isporuke plina.

(11) Ako korisnik transportnog sustava ne preda traženo sredstvo osiguranja plaćanja, operator transportnog sustava ima pravo odbiti obustaviti isporuku plina krajnjem kupcu.

Ograničenje ili prekid isporuke plina u slučaju kvara ili havarije na transportnom sustavu

Članak 133.

(1) U slučaju kvara ili havarije na transportnom sustavu, koji ugrožava sigurnost ljudi i imovine operator transportnog sustava ima pravo trenutno obustaviti isporuku plina, uz telefonsku obavijest korisniku transportnog sustava, operatoru distribucijskog sustava, organizatoru zatvorenog distribucijskog sustava operatoru sustava skladišta, operatoru terminala za UPP ili krajnjem kupcu, na koje se obustava odnosi, te naknadnu obavijest pisanim putem.

(2) U slučaju kvara ili havarije na priključenom sustavu operator distribucijskog sustava, organizator zatvorenog distribucijskog sustava operator sustava skladišta, operator terminala za UPP ili krajnji kupac, upućuje operatoru transportnog sustava obavijest o kvaru na priključenom sustavu i zahtjev za obustavu isporuke plina, telefonski u dispečerski centar, uz naknadnu obavijest pisanim putem. Po primitku obavijesti operator transportnog sustava o vremenu obustave isporuke plina obavijestit će korisnike transportnog sustava na koje obustava ima utjecaja.

(3) U slučaju kvara ili havarije na priključenom sustavu, za koje operator transportnog sustava ima provjerene informacije da za posljedicu imaju ili bi mogle imati ugroženost života i zdravlja ljudi ili nastanak materijalne štete na imovini, operator transportnog sustava bez odlaganja privremeno odvaja priključeni sustav od transportnog sustava.

(4) Sve obavijesti iz ovog članka moraju sadržavati najmanje sljedeće podatke: vrijeme u kojem će isporuka plina biti obustavljena, razlozi obustave, predviđeno trajanje obustave isporuke plina, kontakt osobe.

(5) Operator transportnog sustava uspostaviti će nakon završetka otklanjanja kvara iz stavaka ovog članka redovan rad transportnog sustava te o će navedenome obavijestiti korisnike transportnog sustava na koje je obustava isporuke plina imao utjecaja.

Članak 134.

(1) Operator transportnog sustava ima pravo ograničiti ili prekinuti ugovoreni transport plina u slučaju prekoračenja tehničkog kapaciteta na pojedinom ulazu u transportni sustav ili na pojedinom izlazu iz transportnog sustava.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovog članka, operator transportnog sustava obavijestit će korisnike transportnog sustava, na koje se ograničenje ili prekid odnosi, 24 sata unaprijed.

Članak 135.

(1) Prije uspostave ponovne isporuke plina operator distribucijskog sustava, organizator zatvorenog distribucijskog sustava, operator sustava skladišta, operator terminala za UPP, proizvođač prirodnog plina ili krajnji kupac dužan je dostaviti u dispečerski centar operatora transportnog sustava pisano očitovanje o spremnosti za siguran prihvata plina.

(2) Operator transportnog sustava nije odgovoran za moguće štete i posljedice koje korisnik transportnog sustava, krajnji kupac, operator distribucijskog sustava, organizator zatvorenog distribucijskog sustava, operator sustava skladišta, operator terminala za UPP ili krajnji kupac može imati uslijed ograničenja isporuke odnosno prekida transporta plina iz ovog poglavlja ovih Mrežnih pravila.

XVII. NEOVLAŠTENA POTROŠNJA PLINA

Članak 136.

(1) U slučaju neovlaštene potrošnje plina u smislu zakona kojim se uređuje tržište plina, operator transportnog sustava ima pravo obustaviti isporuku plina krajnjem kupcu bez prethodne obavijesti.

(2) O obustavi isporuke plina iz stavka 1. ovog članka, operator transportnog sustava dužan je, u roku od 24 sata od početka obustave, obavijestiti korisnika transportnog sustava koji opskrbljuje plinom krajnjeg kupca.

(3) U slučaju neovlaštene potrošnje plina, krajnji kupac dužan je operatoru transportnog sustava platiti naknadu za korištenje transportnog sustava i naknadu za isporučeni plin, u roku od osam dana od izdavanja računa.

(4) Ako operator transportnog sustava može ustanoviti početak neovlaštene potrošnje plina, naknada za neovlaštenu potrošnju plina obračunava se prema utvrđenom vremenu neovlaštene potrošnje plina.

(5) Naknada za korištenje transportnog sustava u slučaju neovlaštene potrošnje plina određuje se prema priključnom kapacitetu iz energetske suglasnosti i tarifnim stavkama za korištenje kapaciteta na dnevnoj razini.

(6) Novčana obveza za isporučeni plin kod neovlaštene potrošnje plina određuje se prema priključnom kapacitetu iz energetske suglasnosti za to obračunsko mjerno mjesto za dane za koje je utvrđena neovlaštena potrošnja plina i prema marginalnoj kupovnoj cijeni koju utvrđuje operator tržišta plina za predmetni plinski dan i objavljuje na internetskoj stranici.

(7) U slučaju neovlaštene potrošnje plina, operator transportnog sustava ima pravo zamijeniti plinomjer i/ili drugu mjernu opremu ili izmjestiti obračunsko mjerno mjesto, o trošku krajnjeg kupca.

(8) Operator transportnog sustava uspostaviti će ponovnu isporuku plina u dogovoru s korisnikom transportnog sustava tek nakon što krajnji kupac podmiri sva dospjela dugovanja iz ovog članka, uključujući troškove zamjene plinomjera i/ili druge mjerne opreme.

XVIII. POSTUPCI UPRAVLJANJA ZAGUŠENJIMA NA INTERKONEKCIJI

Članak 137.

(1) Postupci upravljanja zagušenjima primjenjuju se u svrhu smanjenja ugovornog zagušenja na interkonekciji.

(2) Operator transportnog sustava u slučaju ugovornog zagušenja primjenjuje postupke upravljanja zagušenjem u svrhu vraćanja nekorištenog kapaciteta na tržište te ga nudi korisnicima transportnog sustava u redovnom postupku ugovaranja kapaciteta na interkonekciji.

(3) U svrhu upravljanja ugovornim zagušenjem, operator transportnog sustava ovisno o zahtjevu ili odobrenju Agencije može primijeniti neki od sljedećih postupaka upravljanja zagušenjima:

a) Povrat ugovorenog stalnog kapaciteta

b) Oduzimanje dugoročno ugovorenog nekorištenog stalnog kapaciteta

c) Ponuda dodatnog stalnog kapaciteta i otkup ugovorenog stalnog kapaciteta

d) Mehanizam »koristi ili izgubi« za stalni kapacitet za dan unaprijed

(4) Operator transportnog sustava će Agenciji dostavljati izvješće o ugovornom zagušenju za razdoblje od 1. travnja do 30. rujna najkasnije do 1. studenog svake godine, a za razdoblje od 1. listopada do 31. ožujka najkasnije do 1. svibnja svake godine.

(5) Izvješće iz stavka 4. ovog članka mora najmanje sadržavati analizu ugovornog zagušenja u promatranom razdoblju te analizu primijenjenih mjera upravljanja ugovornim zagušenjem.

(6) Operator transportnog sustava primjenjuje neki od postupaka upravljanja zagušenjem neovisno o drugim postupcima upravljanja zagušenjem temeljem zahtjeva ili odobrenja Agencije.

Povrat ugovorenog stalnog kapaciteta

Članak 138.

(1) U slučaju kada postoji ugovorno zagušenje na interkonekciji, korisnik transportnog sustava može operatoru transportnog sustava vratiti ugovoreni stalni kapacitet koji mu nije potreban, izuzev kapaciteta temeljem dnevnih i unutar dnevnih standardnih kapacitetnih proizvoda.

(2) U slučaju stavka 1. ovog članka, korisnik transportnog sustava dostavlja operatoru transportnog sustava zahtjev za povrat ugovorenog stalnog kapaciteta najkasnije tri dana prije dana od kojeg namjerava vratiti kapacitet.

(3) Korisnik transportnog sustava koji želi vratiti kapacitet dužan je prenijeti prava korištenja kapaciteta na sekundarnom tržištu operatoru transportnog sustava

(4) Operator transportnog sustava vraćeni kapacitet nudi i raspodjeljuje korisnicima transportnog sustava u redovnom postupku ugovaranja kapaciteta na interkonekciji.

(5) U slučaju kada korisnik transportnog sustava želi vratiti kapacitete iz godišnjeg, tromjesečnog i mjesečnog standardnog kapacitetnog proizvoda, a potražnja za kapacitetom je manja od sume svih ugovorenih kapaciteta koje želi vratiti, operator transportnog sustava prvo raspodjeljuje kapacitet proizvoda kojeg je korisnik transportnog sustava ugovorio kao mjesečni, zatim kao tromjesečni, a zadnje raspodjeljuje kapacitet iz godišnjeg standardnog kapacitetnog proizvoda.

(6) Korisnik transportnog sustava zadržava sva prava i obveze iz ugovora o transportu plina na interkonekciji u odnosu na kapacitet iz zahtjeva za povrat kapaciteta sve do trenutka kada operator transportnog sustava dostavi obavijest o raspodijeli kapaciteta na interkonekciji drugom korisniku transportnog sustava.

(7) U odnosu na kapacitet koji je naznačen u zahtjevu za povrat, a koji nije raspodijeljen drugom korisniku transportnog sustava, korisnik transportnog sustava koji je podnio zahtjev za povrat kapaciteta zadržava sva prava i obveze iz ugovora o transportu plina na interkonekciji.

(8) Operator transportnog sustava dostavlja obavijest iz stavka 6. ovoga članka korisniku transportnog sustava koji je podnio zahtjev za povrat kapaciteta.

(9) Smatra se da je operator transportnog sustava dao suglasnost na povrat raspodijeljenog kapaciteta u trenutku dostave obavijesti iz stavka 6. korisniku transportnog sustava koji je podnio zahtjev za povrat kapaciteta.

(10) Prava i obveze između operatora transportnog sustava i korisnika transportnog sustava koji je vratio kapacitet uređuju se Ugovorom o povratu kapaciteta.

(11) Sastavni dio Ugovora o povratu ugovorenog stalnog kapaciteta su:

a) zahtjev za povrat ugovorenog stalnog kapaciteta iz stavka 2. ovog članka

b) obavijest o raspodijeli kapaciteta transportnog sustava na interkonekciji kojom je vraćeni kapacitet raspodijeljen drugom korisniku transportnog sustava.

(12) U slučaju kada dva ili više korisnika transportnog sustava dostave zahtjev za povrat kapaciteta, a potražnja za kapacitetom je manja od ukupno ponuđenog kapaciteta, operator transportnog sustava raspodijelit će kapacitet prema redoslijedu zaprimljenih zahtjeva za povrat kapaciteta.

Oduzimanje dugoročno ugovorenog nekorištenog stalnog kapaciteta

Članak 139.

(1) Operator transportnog sustava može oduzeti dugoročno ugovoreni nekorišteni stalni kapacitet korisniku transportnog sustava sukladno odredbama Uredbe 715/2009.

(2) Operator transportnog sustava u slučaju ugovornog zagušenja dostavlja Agenciji podatke o dnevnom korištenju ugovorenog stalnog kapaciteta za korisnike transportnog sustava kod kojih postoji sustavno nekorišteni kapacitet u rokovima iz članka 137. stavka 4.

(3) Operator transportnog sustava, sukladno zahtjevu Agencije, u cijelosti ili djelomično oduzima nekorišteni ugovoreni stalni kapacitet te o istome, bez odgode, dostavlja obavijest o oduzimanju kapaciteta korisniku transportnog sustava kojem je oduzet ugovoreni stalni kapacitet.

(4) Operator transportnog sustava će, bez odgađanja, oduzeti kapacitet ponuditi korisnicima transportnog sustava u redovnom postupku ugovaranja kapaciteta na interkonekciji.

(5) Korisnik transportnog sustava kojem je oduzet ugovoreni stalni kapacitet zadržava sva prava i obveze iz ugovora o transportu plina na interkonekciji u odnosu na oduzeti kapacitet do trenutka raspodjele kapaciteta drugom korisniku transportnog sustava.

(6) Operator transportnog sustava će obavijestiti korisnika transportnog sustava kojem je kapacitet oduzet o raspodjeli kapaciteta drugom korisniku transportnog sustava.

(7) U odnosu na kapacitet koji je naznačen u obavijesti o oduzimanju kapaciteta, a koji nije raspodijeljen drugom korisniku transportnog sustava, korisnik transportnog sustava kojem je kapacitet oduzet zadržava sva prava i obveze iz ugovora o transportu plina na interkonekciji.

(8) Korisnik transportnog sustava nakon zaprimanja obavijesti iz stavka 3. ovoga članka nema pravo prodati oduzeti kapacitet na sekundarnom tržištu.

Ponuda dodatnog stalnog kapaciteta i otkup ugovorenog stalnog kapaciteta

Članak 140.

(1) Operator transportnog sustava će u slučaju ugovornog zagušenja, na temelju sustava poticaja kojeg objavljuje Agencija i izvješća iz članka 137. stavka 4. razviti program ponude dodatnog stalnog kapaciteta i otkupa ugovorenog stalnog kapaciteta te ga objaviti na službenoj internetskoj stranici.

(2) Operator transportnog sustava može u slučaju ugovornog zagušenja predložiti Agenciji primjenu programa ponude dodatnog stalnog kapaciteta i otkupa ugovorenog stalnog kapaciteta u slučaju kada je temeljem statističkih podataka utvrđeno da su zadovoljeni sljedeći uvjeti:

a) u zadnjih pet plinskih godina utvrđeno je ugovorno zagušenje za isti vremenski period,

b) u razdoblju od tri uzastopne plinske godine, na pojedinoj interkonekciji ugovoren je prekidivi kapacitet transportnog sustava te isti nije bio prekinut i

c) u zadnjih pet plinskih godina neiskorišteno je najmanje 10 % (deset posto) tehničkog kapaciteta na pojedinoj interkonekciji.

(3) Operator transportnog sustava će po odobrenju Agencije, ponuditi dodatni stalni kapacitet korisnicima transportnog sustava, uzimajući u obzir kriterije propisane Uredbom 715/2009.

(4) Operator transportnog sustava nudi dodatni stalni kapacitet kao spojeni kapacitet u mjeri u kojoj je to moguće, ovisno o dogovoru sa susjednim operatorom transportnog sustava.

(5) U slučaju kada nakon raspodjele dodatnog kapaciteta, operator transportnog sustava utvrdi da je ukupan zbroj nominacija svih korisnika transportnog sustava za pojedini plinski dan veći od iznosa tehničkog kapaciteta, ponuditi će korisnicima transportnog sustava otkup ugovorenog stalnog kapaciteta.

(6) Pravila otkupa ugovorenog stalnog kapaciteta definira su programom iz stavka 1. ovoga članka, pri čemu ista moraju biti nediskriminirajuća, transparentna i zasnovana na tržišnoj osnovi.

Postupak »koristi ili izgubi« za stalni kapacitet za dan unaprijed

Članak 141.

(1) Operator transportnog sustava primjenjuje pravila postupka »koristi ili izgubi« za stalni kapacitet za dan unaprijed temeljem odluke Agencije.

(2) Pravila iz ovoga članka primjenjuju se na korisnika transportnog sustava koji na pojedinoj interkonekcijskoj točki ima rezerviran kapacitet u iznosu od 10 % ili više u odnosu na prosječni tehnički kapacitet u prethodnoj plinskoj godini.

(3) Nakon zaprimanja nominacija operator transportnog sustava sukladno članku 81. stavku 1. ovih Mrežnih pravila provodi postupak oduzimanja kapaciteta primjenom sljedećih pravila:

a) korisniku čija je nominacija do 80 % ugovorenog kapaciteta bit će oduzeto 10 % ugovorenog kapaciteta

b) korisniku čija je nominacija viša od 80 % ukupno ugovorenog kapaciteta bit će oduzeto pola nenominiranog iznosa.

(4) U slučaju iz stavka 3. ovog članka oduzeti kapacitet bit će ponuđen na redovitoj dnevnoj aukciji zajedno sa slobodnim kapacitetom za svaku pojedinu interkonekciju.

(5) Ako je po završetku aukcije ugovoreni kapacitet manji od slobodnoga kapaciteta, oduzeti kapacitet bit će vraćen korisniku transportnog sustava. Ako je ugovoren veći kapacitet od slobodnoga kapaciteta, ali manji od tehničkoga kapaciteta, preostali iznos oduzetoga kapaciteta koji nije ugovoren bit će vraćen korisniku transportnog sustava proporcionalno udjelu oduzetoga kapaciteta pojedinoga korisnika transportnog sustava u ukupno oduzetom kapacitetu svih korisnika transportnog sustava.

(6) O slučaju iz stavaka 3. i 5. ovog članka voditelj bilančne skupine i korisnik transportnog sustava bit će obaviješteni automatskim porukama iz SUKAP sustava.

(7) Oduzeti dio ugovorenoga kapaciteta koji nije vraćen u skladu sa stavkom 5. ovog članka bit će dodijeljen korisniku transportnog sustava kao prekidivi kapacitet.

(8) Cijena prekidivog kapaciteta iz stavka 7. ovog članka ne umanjuje se bez obzira na broj prekida.

(9) U slučaju iz stavka 3. ovog članka, operator transportnog sustava ograničava renominaciju stalnoga kapaciteta na interkonekciji prema sljedećim pravilima:

a) korisniku čija je nominacija od 20 % do 80 % od ugovorenoga kapaciteta renominacija je dozvoljena do najviše 90 %, a najmanje do 10 % ugovorenoga kapaciteta

b) korisniku čija je nominacija viša od 80 % od ugovorenoga kapaciteta renominacija je dozvoljena do najviše pola nenominiranoga kapaciteta, a najmanje do 10 % ugovorenoga kapaciteta

c) korisniku čija je nominacija do 20 % od ugovorenoga kapaciteta renominacija je dozvoljena do najviše 90 %, a najmanje pola od nominirane količine plina.

“XIX. IZMJENE I DOPUNE MREŽNIH PRAVILA TRANSPORTNOG SUSTAVA

Članak 142.

(1) Izmjene i dopune ovim Mrežnih pravila provode se na prijedlog operatora transportnog sustava ili na zahtjev Agencije po proceduri jednakoj kao i za donošenje.

(2) Sve izmjene i dopune ovih Mrežnih pravila, koje utječu na izmjenu informacijskog sustava za upravljanje kapacitetima transportnog sustava, mogu stupiti u primjenu tek nakon roka nužnog za prilagodbu informacijskog sustava, a kojeg određuje operator transportnog sustava.

XX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 143.

članak brisan

Dodatna pravila za ugovaranje i korištenje prekidivog kapaciteta na interkonekciji
Hrvatska - Mađarska u smjeru iz Hrvatske u Mađarsku

Članak 144.

članak brisan

Članak 145.

Danom stupanja na snagu ovih Mrežnih pravila prestaju važiti Mrežna pravila transportnog sustava od 31. ožujka 2017. godine (klasa: PL-17/1246, urbroj: UP/TV-17-2), Izmjene i dopune Mrežnih pravila transportnog sustava od 28. prosinca 2017. godine (klasa: PL-17/4577; urbroj: U/IP1-17-3) te Izmjene i dopune Mrežnih pravila transportnog sustava od 2. ožujka 2018. godine (klasa: PL-18/0696; urbroj: U/IP1-17-18-4).

Članak 146.

Ova Mrežna pravila stupaju na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

PRILOG I.

OPĆI UVJETI KORIŠTENJA USLUGE TRANSPORTA PLINA (u daljnjem tekstu: OU)

Predmet

Članak 1.

(1) Ovim OU uređuju se međusobna prava i obveze operatora transportnog sustava (u daljnjem tekstu: Operator) i korisnika transportnog sustava (u daljnjem tekstu: Korisnik) koja nisu uređena ugovorom o transportu plina, odnosno ugovorom o transportu plina na interkonekciji.

(2) Ovi OU sastavni su dio ugovora o transportu plina, odnosno ugovora o transportu plina na interkonekciji sklopljenog između Operatora i Korisnika (u daljnjem tekstu: Ugovor).

(3) Obveze Korisnika iz ugovora koje Korisnik sklapa s drugim sudionicima na tržištu plina, isključiva su odgovornost Korisnika i ni na koji način ne utječu na prava i obveze Operatora iz Ugovora.

(4) Ako nešto drugo nije određeno Ugovorom ili ovim OU, na međusobna prava i obveze Operatora i Korisnika na odgovarajući način primjenjuju se odredbe Mrežnih pravila transportnog sustava (u daljnjem tekstu: Mrežna pravila).

Definicije

Članak 2.

Ako nešto drugo nije određeno ovim OU, pojmovi i izrazi koji se koriste u ovim OU imaju značenja utvrđena Mrežnim pravilima, uredbama Europske unije te zakonima kojima se uređuje energija, regulacija energetske djelatnosti i tržište plina, kao i propisima donesenima na temelju tih zakona.

Prava i obveze Operatora transportnog sustava

Članak 3.

(1) Operator ima pravo:

a) naplatiti naknadu za korištenje transportnog sustava za uslugu transporta plina koja je predmet Ugovora;

b) ograničiti ili prekinuti pružanje usluge transporta plina koja je predmet Ugovora pod uvjetima i na način propisan ovim OU, Mrežnim pravilima i zakonom koji se uređuje tržište plina;

c) odbiti zahtjev za rezervaciju kapaciteta, u skladu s Mrežnim pravilima

d) odbiti nominaciju, renominaciju i izmjenu prihvaćene nominacije, ako:

- je ista veća od ugovorenog kapaciteta,

- nije usklađena s privremenim ograničenjima ugovorenog kapaciteta propisanim zakonom ili Mrežnim pravilima, ili

- nije dostavljena u za to propisanom roku;

e) odbiti dati suglasnost za prijenos ugovorenog kapaciteta ili prijenos prava korištenja ugovorenog kapaciteta kod trgovanja ugovorenim kapacitetom na sekundarnom tržištu, u skladu s Mrežnim pravilima;

f) odbiti preuzeti u transportni sustav plin koji ne zadovoljava uvjete kvalitete, tlaka i/ili druge uvjete propisane Općim uvjetima opskrbe plinom i Mrežnim pravilima.

(2) Osim prava iz stavka 1. ovog članka, Operator koji je s Korisnikom sklopio ugovor o transportu plina, ima pravo:

a) naplatiti naknadu za prekoračenje ugovorenog kapaciteta,

b) naplatiti naknadu za odstupanje od najavljene ogrjevnice vrijednosti plina i

c) naplatiti naknadu za odstupanje od standardne kvalitete plina.

(3) Operator je obvezan:

a) dati na raspolaganje Korisniku ugovoreni kapacitet u skladu s obavijesti o raspodjeli kapaciteta;

b) preuzeti količine plina koje Korisnik preda u transportni sustav na ulazu u transportni sustav na kojem je Korisniku raspodijeljen kapacitet transportnog sustava, pod uvjetom da:

- plin zadovoljava uvjete kvalitete prirodnog plina propisane Općim uvjetima opskrbe plinom i Mrežnim pravilima,

- su količine plina sukladne najavi korištenja transportnog sustava,

- tlačni uvjeti odgovaraju tlačnim uvjetima iz energetske suglasnosti,

c) voditi evidenciju o količinama plina koje je preuzeo od Korisnika na ulazu u transportni sustav, te o istome izvještavati Korisnika u skladu s Mrežnim pravilima,

d) isporučiti količine plina koje Korisnik preda u transportni sustav, na temelju potvrđenih nominacija na izlazu iz transportnog sustava na kojem je Korisniku raspodijeljen kapacitet transportnog sustava,

a) voditi evidenciju o količinama plina koje je isporučio za Korisnika na izlazu iz transportnog sustava te o istome izvještavati Korisnika u skladu s Mrežnim pravilima.

(4) Operator ima i druga prava i obveze propisane uredbama Europske unije, zakonima kojima se uređuje energija, regulacija energetske djelatnosti i tržište plina te propisima donesenima na temelju tih zakona.

Prava i obveze korisnika transportnog sustava

Članak 4.

(1) Korisnik ima pravo:

a) na pristup transportnom sustavu u skladu s Ugovorom, ovim OU, Mrežnim pravilima, zakonom kojim se uređuje tržište plina i uredbama Europske unije;

b) koristiti ugovoreni kapacitet u skladu s Ugovorom, ovim OU, Mrežnim pravilima i uredbama Europske unije;

c) predavati plin u transportni sustav i/ili preuzimati plin iz transportnog sustava u skladu s nominacijom ;

d) trgovati ugovorenim kapacitetom i/ili pravom korištenja ugovorenog kapaciteta na sekundarnom tržištu u skladu s odredbama Mrežnih pravila i uredbama Europske unije.

(2) Korisnik je obvezan:

a) dostaviti Operatoru ugovoreno sredstvo osiguranja plaćanja i drugu dokumentaciju u skladu s Ugovorom, ovim OU i Mrežnim pravilima;

- b) podmiriti u potpunosti, po dospijeću, račune koje izdaje Operator na ime naknade za korištenje transportnog sustava, kao i druge obveze plaćanja koje proizlaze iz Ugovora i ovih OU;
- c) osigurati da plin koji predaje u transportni sustav zadovoljava uvjete kvalitete određene Općim uvjetima opskrbe plinom i Mrežnim pravilima;
- d) predati u transportni sustav količine plina koje su u skladu s nominacijom;
- e) obavijestiti Operatora o svakoj promjeni okolnosti koje su prethodile sklapanju Ugovora ili su bitne za provedbu Ugovora;
- f) ograničiti ili obustaviti isporuku plina u transportni sustav ako mu Operator dostavi obavijest o ograničenju ili prekidu pružanja usluge transporta plina na temelju Ugovora, ovih OU, Mrežnih pravila ili drugih prisilnih propisa,
- g) na zahtjev Operatora, dostaviti informacije koje su Operatoru potrebne za ispunjavanje obveza iz Ugovora, ovih OU, Mrežnih pravila, zakona i drugih podzakonskih propisa;
- h) pridržavati se uputa dispečerskog centra Operatora;
- i) osigurati tehničke uvjete za komunikaciju s Operatorom.

(3) Osim obaveza iz stavka 2. ovog članka, Korisnik koji je s Operatorom sklopio ugovor o transportu plina, obavezan je:

- a) osigurati da plin koji predaje u transportni sustav zadovoljava tlačne uvjete određene Mrežnim pravilima i energetsom suglasnošću za priključenje na transportni sustav;
- b) preuzeti iz transportnog sustava količine plina koje je predao ili su za njega predane u transportni sustav u skladu s nominacijom.

(4) Korisnik ima i druga prava i obveze propisane uredbama Europske unije, zakonima kojima se uređuje energija, regulacija energetske djelatnosti i tržište plina te podzakonskim propisima donesenima na temelju tih zakona.

Naknada za korištenje transportnog sustava

Članak 5.

- (1) Korisnik je obavezan plaćati Operatoru naknadu za korištenje transportnog sustava.
- (2) Korisnik plaća naknadu iz stavka 1. ovog članka bez obzira je li zaista koristio uslugu transporta plina u iznosu koji odgovara ugovorenom kapacitetu, dijelu ugovorenog kapaciteta ili uslugu transporta plina nije uopće koristio.
- (3) Naknada iz stavka 1. ovog članka obračunava se u skladu s važećom Metodologijom utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina i Odlukom o iznosu tarifnih stavki za transport plina koja je na snazi u trenutku pružanja usluge transporta plina.
- (4) Obračun i račun iz ovog članka Operator dostavlja Korisniku najkasnije do 15. dana u tekućem mjesecu za prethodni mjesec.

(5) Korisnik je račun iz ovog članka dužan platiti u roku od 20 dana od zadnjeg dana obračunskog razdoblja za koje je račun ispostavljen, uplatom na poslovni račun Operatora.

(6) Ako posljednji dan roka iz stavka 5. ovog članka pada na neradni dan, kao posljednji dan roka računa se sljedeći radni dan.

(7) Obveza plaćanja smatra se izvršenom na dan kada novac bude proknjižen na poslovnom računu Operatora.

(8) Za svaki dan kašnjenja u plaćanju naknade iz stavka 1. ovog članka, Korisnik je obavezan platiti, pored dužne glavnice i zakonsku zateznu kamatu važeću u relevantno vrijeme. Zatezna kamata počinje teći prvi dan nakon dospijeca računa. Rok za plaćanje zatezne kamate je 8 dana od primitka obračuna ili najkasnije do datuma navedenog na obračunu.

Prekoračenje ugovorenog kapaciteta iz ugovora o transportu plina

Članak 6.

(1) Korisnik ima pravo koristiti kapacitet transportnog sustava kojeg je ugovorio.

(2) Ako Korisnik prekorači ugovoreni kapacitet, dužan je platiti naknadu za prekoračenje ugovorenog kapaciteta.

(3) Na obračun i plaćanje naknade iz stavka 2. ovog članka, na odgovarajući način primjenjuju se odredbe članka 5. ovih OU.

(4) Ako bi prekoračenje iz stavka 1. ovog članka imalo za posljedicu prekoračenje tehničkog kapaciteta transportnog sustava na pojedinom ulazu u transportni sustav i/ili izlazu iz transportnog sustava, Operator ima pravo ograničiti ili prekinuti uslugu transporta plina.

(5) U slučaju iz stavka 4. ovog članka, Korisnik odgovara Operatoru za svu štetu koja je nastala kao posljedica prekoračenja tehničkog kapaciteta. Ako su prekoračenje tehničkog kapaciteta uzrokovala dva ili više Korisnika zajedno, svaki Korisnik odgovara razmjerno udjelu njegove nominacije u zbroju svih nominacija na pojedinom ulazu u transportni sustav i/ili izlazu iz transportnog sustava.

Sredstva osiguranja plaćanja

Članak 7.

(1) Korisnik je dužan Operatoru dostaviti sredstvo osiguranja plaćanja u skladu s ovim OU, u svrhu osiguranja ispunjenja obveza Korisnika prema Operatoru, koje nastaju na temelju Ugovora i u vezi s tim ugovorom.

(2) Sredstvo osiguranja plaćanja iz stavka 1. ovog članka sastavni je dio Ugovora.

(3) Ako nešto drugo nije propisano ovim OU, sredstvo osiguranja plaćanja iz stavka 1. ovog članka može biti dostavljeno:

a) u obliku bezuvjetne, neopozive, bez prava prigovora i na prvi poziv naplative bankarske garancije ili

b) polaganjem novčanog depozita na poseban transakcijski račun operatora transportnog sustava (depozitni račun).

(4) Bankarska garancija mora biti izdana od strane prvorazredne banke, prihvatljive Operatoru i mora sadržavati najmanje:

a) broj garancije,

b) rok valjanosti garancije, uključujući rok unovčenja,

c) iznos do kojeg garant jamči,

d) predmet osiguranja s naznakom broja svakog Ugovora na koji se predmetna bankarska garancija odnosi

e) garancijsku klauzulu »na prvi poziv« ili »bez prigovora«,

f) podatke o garantu (tvrtka, matični broj, porezni broj, sjedište),

g) datum i mjesto izdavanja garancije i

h) potpis ovlaštene osobe.

(5) Bankarska garancija mora biti izdana u pisanom obliku na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu. Ako Korisnik dostavi bankarsku garanciju na stranom jeziku, uz izvornik bankarske garancije mora dostaviti ovjereni prijevod na hrvatskom jeziku.

(6) Bankarska garancija mora vrijediti za cijelo razdoblje za koje je ugovoren standardni kapacitetni proizvod te najmanje 60 dana nakon završetka tog razdoblja.

(7) Ako je Korisnik ugovorio dva ili više godišnjih standardnih kapacitetnih proizvoda, za razdoblje od dvije ili više plinskih godina, dužan je za prvi godišnji standardni kapacitetni proizvod dostaviti sredstvo osiguranja plaćanja u iznosu i rokovima propisanimi člankom 8. i 9. ovih OU. Za ostale ugovorene godišnje standardne kapacitetne proizvode Korisnik je dužan prije početka svake naredne plinske godine, obnoviti i/ili nadopuniti sredstvo osiguranja plaćanja sukladno rokovima i iznosima propisanimi u članku 8. i 9. ovih OU.

8) Bankarska garancija koja je dostavljena kao sredstvo osiguranja plaćanja obnavlja se:

a) dostavljanjem nove bankarske garancije, ili

b) produženjem važenja postojeće bankarske garancije i, prema potrebi, dopunom iznosa sukladno iznosima propisanimi u članku 8. i 9. ovih OU.

(9) Ako Korisnik ne obnovi ili ne nadopuni sredstvo osiguranja plaćanja sukladno stavku 7. i 8. ovoga članka, Operator ima pravo naplatiti postojeću bankarsku garanciju i sredstva položiti na poseban račun. Kamate na novčana sredstva položena na posebnom računu ne isplaćuju se Korisniku, već se pripisuju iznosu ukupnog depozita. Operator ima pravo koristiti deponirana sredstva kao sredstvo osiguranja plaćanja za naplatu svih potraživanja koja proizlaze iz ugovora o transportu plina.

(10) U slučaju kad Korisnik u svrhu osiguranja ispunjenja obveza polaže novčani depozit koji služi kao sredstvo osiguranja plaćanja, Operator će u pogledu svakog Korisnika, u svoje ime i za svoj račun, otvoriti poseban depozitni račun. Korisniku pripadaju kamate na novčana sredstva položena na depozitnom računu, umanjene za troškove održavanja depozitnog računa.

Troškovi otvaranja i održavanja depozitnog računa obračunavaju se Korisniku kao mjesečna naknada.

(11) Smatra se da je Korisnik dostavio sredstvo osiguranja plaćanja kad Operator na adresi sjedišta zaprimi izvornik bankarske garancije, odnosno kad su novčana sredstva proknjižena na depozitnom računu te je Operatoru omogućeno raspolaganje tim sredstvima.

(12) Ako Korisnik ne ispuni ili zakasni s ispunjenjem neke od svojih obaveza iz Ugovora, Operator ima pravo koristiti bilo koje sredstvo osiguranja plaćanja koje mu je predao Korisnik, radi podmirenja bilo koje tražbine nastale na temelju Ugovora i u vezi s Ugovorom.

(13) Ako je Operator koristio zaprimljeno sredstvo osiguranja plaćanja radi naplate potraživanja iz Ugovora ili u vezi s Ugovorom, Korisnik je dužan u roku od pet radnih dana od korištenja pojedinog sredstva osiguranja plaćanja, dostaviti novo sredstvo osiguranja plaćanja.

(14) Stavak 13. ovog članka primjenjuje se na odgovarajući način i na obveze Korisnika koje nastanu nakon prestanka ili raskida Ugovora kao posljedica neispunjenja obveza Korisnika iz tog ugovora.

(15) Operator će vratiti sredstvo osiguranja plaćanja Korisniku na njegov zahtjev, ako je Korisnik uredno ispunio sve svoje obveze iz Ugovora i u vezi s Ugovorom.

(16) Ako Korisnik ne dostavi, ne nadopuni ili ne obnovi sredstvo osiguranja plaćanja u skladu s ovim OU, Operator ima pravo ograničiti, odnosno prekinuti uslugu transporta plina i raskinuti Ugovor u skladu s ovim OU. Time se ne dovode u pitanje ostala prava Operatora na temelju Ugovora, ovih OU ili Mrežnih pravila.

Sredstva osiguranja plaćanja iz ugovora o transportu plina

Članak 8.

(1) Korisnik je dužan Operatoru dostaviti sredstvo osiguranja plaćanja temeljem ugovora o transportu plina u skladu s člankom 7. ovih OU, a najmanje u sljedećem iznosu, uvećanom za PDV (ovisno o bonitetu Korisnika):

a) za godišnji standardni kapacitetni proizvod - u iznosu od 10% ili 30% ukupne godišnje naknade za ugovoreni godišnji standardni kapacitetni proizvod,

b) za tromjesečni standardni kapacitetni proizvod - u iznosu od 10% ili 30% naknade za svaki ugovoreni tromjesečni standardni kapacitetni proizvod, odnosno u iznosu od 10% ili 30% ukupne naknade za sve ugovorene tromjesečne standardne kapacitente proizvode, ako je Korisnik ugovorio četiri takva proizvoda za razdoblje od četiri tromjesečja i

c) za mjesečni standardni kapacitetni proizvod - u iznosu ukupne mjesečne naknade za svaki ugovoreni mjesečni standardni kapacitetni proizvod.

(2) Korisnik transportnog sustava dužan je dostaviti sredstvo osiguranja plaćanja u skladu s ovim člankom, bez odgađanja po primitku obavijesti o raspodjeli kapaciteta, a najkasnije do početka ugovornog razdoblja.

(3) Po primitku sredstva osiguranja plaćanja, Operator će Korisniku izdati Potvrdu o sredstvu osiguranja plaćanja, u kojoj je naznačen oblik i iznos sredstva osiguranja plaćanja i koja čini Prilog 2. ugovora o transportu plina.

(4) Iznimno od stavka 1.ovoga članka, Korisnik nije dužan dostaviti sredstvo osiguranja plaćanja, ako je iznos sredstva osiguranja plaćanja za pojedini godišnji, tromjesečni, mjesečni ili dnevni proizvod, manji od 1.000,00 kuna.

(5) U slučaju iz stavka 4. ovog članka Operator zadržava pravo u bilo kojem trenutku zahtijevati od Korisnika dostavu sredstva osiguranja plaćanja sukladno ovome članku.

(6) Iznimno od stavka 1. točke a) i b) ovog članka, Korisnik koji prvi put sklapa ugovor o transportu plina s Operatorom, dužan je dostaviti sredstvo osiguranja plaćanja najmanje u sljedećem iznosu, uvećanom za PDV:

a) za godišnji standardni kapacitetni proizvod - u iznosu od 50% ukupne godišnje naknade za ugovoreni godišnji standardni kapacitetni proizvod i

b) za tromjesečni standardni kapacitetni proizvod - u iznosu od 50% naknade za svaki ugovoreni tromjesečni standardni kapacitetni proizvod, odnosno u iznosu od 50% ukupne naknade za sve ugovorene tromjesečne standardne kapacitente proizvode, ako je Korisnik ugovorio četiri takva proizvoda za razdbolje od četiri tromjesečja.

(7) Iznimno od članka 7. i stavka 1. ovog članka, ako je Korisnik u posljednjih 12 mjeseci uredno i u roku izvršavao svoje obveze iz ugovora o transportu plina, može uz prethodnu suglasnost Operatora, kao sredstvo osiguranja plaćanja dostaviti običnu zadužnicu ovjerenu od javnog bilježnika:

a) za godišnji standardni kapacitetni proizvod - na iznos od 50% ukupne godišnje naknade za ugovoreni godišnji standardni kapacitetni proizvod,

b) za tromjesečni standardni kapacitetni proizvod - na iznos od 50% naknade za svaki ugovoreni tromjesečni standardni kapacitetni proizvod, odnosno na iznosu od 50% ukupne naknade za sve ugovorene tromjesečne standardne kapacitente proizvode, ako je Korisnik ugovorio četiri takva proizvoda za razdbolje od četiri tromjesečja i

c) za mjesečni standardni kapacitetni proizvod - na iznos ukupne mjesečne naknade za svaki ugovoreni mjesečni standardni kapacitetni proizvod.

(8) Ako Korisnik želi ugovoriti dnevni standardni kapacitetni proizvod, a nema istovremeno ugovoren godišnji, tromjesečni ili mjesečni standardni kapacitetni proizvod, dužan je najkasnije tri radna dana prije podnošenja zahtjeva za rezervaciju kapaciteta, Operatoru dostaviti sredstvo osiguranja plaćanja u obliku novčanog depozita u iznosu ukupne mjesečne naknade za dnevni standardni proizvod koji namjerava ugovoriti.

Sredstva osiguranja plaćanja iz ugovora o transportu plina na interkonekciji

Članak 9.

(1) Korisnik koji želi sudjelovati na aukciji godišnjih ili tromjesečnih standardnih kapacitetnih proizvoda dužan je, najkasnije 3 radna dana prije početka aukcije Operatoru dostaviti aukcijsko

jamstvo, u obliku bankarske garancije ili novčanog depozita, u iznosu od 10% ukupne naknade, bez PDV-a, za sve godišnje odnosno tromjesečne kapacitetne proizvode koje namjerava ugovoriti na predmetnoj aukciji.

(2) Korisnik koji želi sudjelovati na aukciji tromjesečnih standardnih kapacitetnih proizvoda, a prethodno je Operatoru dostavio sredstvo osiguranja plaćanja za ranije ugovorene standardne kapacitetne proizvode, može ranije dostavljeno sredstvo osiguranja plaćanja koristiti umjesto aukcijskog jamstva, ako raspoloživi iznos ranije dostavljenog sredstva osiguranja plaćanja odgovara potrebnom iznosu aukcijskog jamstva.

Ako je Korisnik dostavio sredstvo osiguranja plaćanja u obliku bankarske garancije, moraju biti ispunjeni i sljedeći uvjeti:

a) tromjesečni standardni kapacitetni proizvodi koji se namjeravaju ugovoriti odnose se na isti ugovor o transportu plina na interkonekciji, na temelju kojeg je dostavljena bankarska garancija i

b) rok važenja ranije dostavljene bankarske garancije odgovara roku važenja aukcijskog jamstva iz stavka 3. ovog članka.

Za potrebe ispunjavanja uvjeta iz ovog stavka, Korisnik može nadopuniti iznos i/ili produžiti rok važenja dostavljenog sredstva osiguranja plaćanja.

(3) Ako je Korisnik dostavio aukcijsko jamstvo u obliku bankarske garancije, ta bankarska garancija mora vrijediti do početka plinske godine na koju se odnosi prvi godišnji standardni kapacitetni proizvod koji namjerava ugovoriti na aukciji, odnosno do početka tromjesečnog razdoblja na koje se odnosi prvi tromjesečni standardni kapacitetni proizvod koji namjerava ugovoriti. Odredbe članka 7. stavka 4. i 5. na odgovarajući način primjenjuju se na bankarsku garanciju koja se dostavlja kao aukcijsko jamstvo.

(4) Operator će Korisniku vratiti aukcijsko jamstvo kad mu Korisnik dostavi sredstvo osiguranja plaćanja za prvi ugovoreni godišnji standardni kapacitetni proizvod, odnosno prvi ugovoreni tromjesečni kapacitetni proizvod, sve u skladu sa stavkom 7., 8. i 9. ovog članka.

(5) Ako je Korisnik dostavio aukcijsko jamstvo u obliku novčanog depozita, isto može prenamijeniti u sredstvo osiguranja plaćanja nadoplatom do vrijednosti potrebne za sredstvo osiguranja plaćanja sukladno rokovima i iznosima iz stavka 8. i 9. ovog članka.

Ako Korisnik ne dopuni novčani depozit u skladu s rokovima i iznosima iz stavka 8. i 9. ovog članka, smatrat će se da nije dostavio sredstvo osiguranja plaćanja.

(6) Korisnik koji je u posljednjih 12 mjeseci uredno i u roku izvršavao svoje obveze iz ugovora o transportu plina na interkonekciji, može umjesto dostavljanja novog sredstva osiguranja plaćanja, obnoviti već dostavljeno sredstvo osiguranja plaćanja, u skladu s rokovima i iznosima iz stavaka 8. i 9. ovog članka.

(7) U slučaju prenamjene, odnosno obnavljanja sredstva osiguranja plaćanja, Korisnik je dužan Operatoru dostaviti potpisan i ovjeren pisani zahtjev, koji čini Prilog 3. Ugovora o transportu

plina na interkonekciji. Operator transportnog sustava objavljuje obrazac zahtjeva na internetskoj stranici.

(8) Korisnik je dužan Operatoru dostaviti sredstvo osiguranja plaćanja u sljedećem roku:

a) za godišnji standardni kapacitetni proizvod - najkasnije tri radna dana prije početka plinske godine na koju se odnosi ugovoreni proizvod,

b) za tromjesečni standardni kapacitetni proizvod - najkasnije tri radna dana prije početka tromjesečnog razdoblja na koje se odnosi ugovoreni proizvod,

c) za mjesečni standardni kapacitetni proizvod - najkasnije jedan radni dan prije početka aukcije,

d) za dnevni standardni kapacitetni proizvod - najkasnije jedan radni dan prije početka aukcije i

e) za unutarnevni standardni kapacitetni proizvod - najkasnije jedan radni dan prije početka aukcije.

(9) Korisnik je dužan Operatoru dostaviti sredstvo osiguranja plaćanja najmanje u sljedećem iznosu uvećanom za PDV:

a) za godišnji standardni kapacitetni proizvod - u iznosu od tri mjesečne naknade za godišnji standardni kapacitetni proizvod koji je ugovorio,

b) za tromjesečni standardni kapacitetni proizvod - u iznosu od dvije mjesečne naknade za tromjesečni standardni kapacitetni proizvod koji je ugovorio,

c) za mjesečni standardni kapacitetni proizvod - u iznosu mjesečne naknade za standardni kapacitetni proizvod koji namjerava ugovoriti,

d) za dnevni standardni kapacitetni proizvod - u iznosu mjesečne naknade za dnevni standardni kapacitetni proizvod koji namjerava ugovoriti,

e) za unutarnevni standardni kapacitetni proizvod - u iznosu mjesečne naknade za unutarnevni standardni kapacitetni proizvod koji namjerava ugovoriti.

(10) Iznimno od stavka 9. ovoga članka Korisnik koji nije rezident nije dužan sredstvo osiguranja plaćanja uvećati za iznos PDV-a.

(11) Ako Korisnik dostavi Operatoru sredstvo osiguranja plaćanja u iznosu većem od onog propisanog ovim člankom, Operator će mu na njegov zahtjev vratiti razliku:

a) uplatom razlike na poslovni račun Korisnika, ako je sredstvo osiguranja plaćanja dostavljeno u obliku novčanog depozita, i/ili

b) vraćanjem dostavljene bankarske garancije, pod uvjetom da je Korisnik dostavio novu bankarsku garanciju ili položio novčana sredstva na depozitni račun, barem u iznosu iz stavka 9. ovog članka.

(12) Pri dostavljanju aukcijskog jamstva, odnosno sredstva osiguranja plaćanja, Korisnik je dužan dostaviti potpisanu i ovjerenu Izjavu o aukcijskom jamstvu/sredstvu osiguranja plaćanja na interkonekciji (Izjava INT), koja predstavlja Prilog 2. ugovoru o transportu plina na interkonekciji.

U Izjavi INT Korisnik mora naznačiti oblik aukcijskog jamstva, odnosno sredstva osiguranja plaćanja koje dostavlja te dati Operatoru uputu o raspodjeli iznosa dostavljenog aukcijskog jamstva, odnosno sredstva osiguranja plaćanja po pojedinoj aukcijskog platformi.

Operator transportnog sustava objavljuje obrazac Izjave INT na internetskoj stranici.

(13) Korisnik ima pravo promijeniti raspodjelu iznosa iz stavka 12. ovog članka, pod uvjetom da o novoj raspodjeli pisanim putem obavijesti Operatora najkasnije tri sata prije aukcije na kojoj namjerava sudjelovati.

(14) Na temelju dostavljenih Priloga iz stavaka 7. i 12. ovog članka te dostavljenog aukcijskog jamstva, odnosno sredstva osiguranja plaćanja utvrđuje se kreditni limit Korisnika na pojedinoj aukcijskog platformi.

(15) Korisnik može sudjelovati na aukcijama do iznosa kreditnog limita iz stavka 14. ovog članka.

(16) Korisniku koji je na aukciji ugovorio određeni standardni kapacitetni proizvod, raspoloživi iznos aukcijskog jamstva ili sredstva osiguranja plaćanja umanjuje se na odgovarajući način, sukladno stavku 9. ovog članka te se sukladno tome umanjuje i kreditni limit.

Korisnik može sudjelovati na sljedećoj aukciji s tako umanjenim kreditnim limitom.

(17) Korisnik može povećati kreditni limit na pojedinoj aukcijskoj platformi dostavljanjem novog aukcijskog jamstva, odnosno sredstva osiguranja plaćanja ili dopunom postojećeg, sukladno rokovima i iznosima iz stavaka 8. i 9. ovog članka.

Ugovorna kazna

Članak 10.

(1) Korisnik je dužan platiti Operatoru ugovornu kaznu u slučaju da zakasni s ispunjenjem ili ne ispuni sljedeće obveze:

a) ako ne dostavi sredstvo osiguranja plaćanja na način i prema uvjetima iz Ugovora i ovih OU, ili

b) ako ne obnovi sredstvo osiguranja plaćanja na način i prema uvjetima iz Ugovora i ovih OU.

(2) Ugovorna kazna iz stavka 1. ovog članka iznosi 1 % od vrijednosti ukupne naknade za korištenje kapaciteta transportnog sustava koji je ugovoren po pojedinom proizvodu za koji je postojala obveza dostave sredstva osiguranja plaćanja.

Iznos ukupne naknade za korištenje ugovorenog kapaciteta, koja služi kao osnova za izračun ugovorne kazne iz ugovora o transportu plina, ne uključuje naknadu za isporučenu količinu plina na izlazima iz transportnog sustava.

(3) Operator će obavijestiti Korisnika o iznosu ugovorne kazne iz stavka 1. ovog članka, u pisanom obliku, preporučenom poštom s povratnicom ili na drugi način koji Operatoru omogućava da sa sigurnošću utvrdi datum primitka obavijesti od strane Korisnika.

(4) Obveza plaćanja ugovorne kazne iz ovog članka dospijeva u roku od 15 dana od dana primitka obavijesti iz stavka 3. ovog članka.

(5) Operator i Korisnik suglasni su da visina ugovorne kazne iz ovog članka odgovara vrijednosti zaštićenog dobra.

(6) Operator ima pravo na naplatu ugovorne kazne i nakon što primi ispunjenje obveze, ako bez odgađanja obavijesti Korisnika da zadržava svoje pravo na ugovornu kaznu.

(7) U slučajevima iz stavka 1. ovog članka, Operator je ovlašten od Korisnika zahtijevati ugovornu kaznu i kad njezin iznos premašuje visinu štete koju je pretrpio zbog neispunjenja ili kašnjenja u ispunjenju obveza iz stavka 1. ovog članka, kao i kad nije pretrpio nikakvu štetu.

(8) Ako je šteta koju je je Operator pretrpio zbog neispunjenja ili kašnjenja u ispunjenju obveza iz stavka 1. ovog članka veća od iznosa ugovorne kazne, on ima pravo zahtijevati razliku do potpune naknade štete.

Ograničenje, odnosno prekid usluge transporta plina

Članak 11.

(1) Ako Korisnik ne ispuni ili zakasni s ispunjenjem bilo koje obveze iz Ugovora ili ovih OU, Operator ima pravo ograničiti ili prekinuti pružanje usluge transporta plina počevši najranije 30 dana od dana dospijea obveze Korisnika, ako drugačije nije određeno Ugovorom ili ovim OU.

(2) U slučaju kad ukupan dospjeli dug Korisnika odgovara visini najmanje dvije mjesečne naknade za korištenje transportnog sustava, Operator ima pravo ograničiti ili prekinuti pružanje usluge transporta plina počevši najranije pet dana od dana dospijea mjesečne naknade koja dospijeva kasnije.

(3) U slučaju povreda obveza iz članka 7., 8. i 9. ovih OU, Operator ima pravo ograničiti ili potpuno prekinuti pružanje usluge transporta plina počevši najranije pet radnih dana nakon proteka rokova za dostavu sredstava osiguranja plaćanja.

(4) Prekid ili ograničenje pružanja usluge transporta plina može trajati sve dok Korisnik u cijelosti ne ispuni obvezu zbog čije povrede je pružanje usluge transporta plina ograničeno ili prekinuto.

(5) U slučaju ograničenja ili prekida usluge transporta plina u skladu s ovim člankom, Operator je obavezan prethodno obavijestiti Korisnika o namjeravanom ograničenju ili prekidu, najkasnije 24 sata prije ograničenja ili prekida.

(6) Ako Operator temeljem ovog članka ograniči ili prekine pružanje usluge transporta plina, Korisnik je dužan Operatoru platiti iznos cjelokupne naknade za korištenje transportnog sustava za razdoblje u kojem je Operator prekinuo ili ograničio pružanje usluge transporta

plina, a koju bi trebao platiti da je usluga transporta plina pružena kako je ugovorena. Time se ne dovode u pitanje druga prava Operatora na temelju Ugovora, ovih OU ili Mrežnih pravila.

(7) Korisnik se oslobađa obveze plaćanja naknade iz stavka 6. ovog članka, ako je do neispunjenja ili neurednog ispunjenja obveze zbog kojeg je usluga transporta plina ograničena ili prekinuta, došlo uslijed više sile.

(8) Korisnik je suglasan da razlozi navedeni u ovom članku predstavljaju opravdane razloge za ograničenje ili prekid pružanja usluge transporta plina.

(9) Operator ne odgovara za štetu koja bi mogla nastati Korisniku ili trećim osobama zbog ograničenja ili prekida pružanja usluge transporta plina u skladu s ovim člankom.

(10) Korisnik u potpunosti preuzima odgovornost za štetu koja bi mogla nastati trećim osobama zbog ograničenja ili prekida pružanja usluge transporta plina u skladu s ovim člankom.

(11) Operator ima pravo ograničiti ili prekinuti pružanje usluge transporta plina i u drugim slučajevima predviđenima Mrežnim pravilima, uredbama Europske unije, zakonima kojima se uređuje energija, regulacija energetske djelatnosti i tržište plina te propisima donesenima na temelju tih zakona, na način i pod uvjetima predviđenima tim propisima.

Odgovornost za štetu

Članak 12.

(1) Operator odgovara za štetu koja nastane kao posljedica namjere ili krajnje nepažnje.

(2) Operator odgovara, u skladu sa stavkom 1. ovog članka, samo za običnu štetu, i to u iznosu koji ne može biti veći od 10% vrijednosti ugovorenog kapaciteta. Operator ne odgovara za izmaklu korist niti za neimovinsku štetu.

(3) Operator ne odgovara za štetu koja je nastala kao posljedica kvara na aukcijskim platformama, trgovinskoj platformi operatora tržišta plina ili na informacijskom sustavu za upravljanje kapacitetima transportnog sustava, kao ni za štetu koja je nastala kao posljedica radnji trećih osoba ili događaja izvan kontrole Operatora, uključujući višu silu.

Viša sila

Članak 13.

(1) Ugovorne strane oslobađaju se odgovornosti za neispunjenje ili zakašnjelo ispunjenje svojih obveza, ako je do neispunjenja, odnosno zakašnjelog ispunjenja došlo zbog nastupa više sile, u smislu Zakona o energiji, ako se viša sila odnosi na funkcioniranje transportnog sustava i/ili raspoloživost kapaciteta transportnog sustava.

Viša sila koja se na bilo koji način odnosi na plin (uključujući primjerice kvalitetu, raspoloživost ili nestašicu plina) ne oslobađa Operatora ni Korisnika obveza preuzetih Ugovorom.

(2) U slučaju nastupa više sile, ugovorna strana pogođena višom silom mora bez odlaganja obavijestiti drugu ugovornu stranu o nastupu okolnosti za koje smatra da predstavljaju višu silu i o koracima koje poduzima radi ublažavanja, odnosno otklanjanja posljedica više sile.

(3) Ako, zbog više sile, zakašnjenje u ispunjenju, odnosno nemogućnost ispunjena ugovornih obveza jedne stranke traje dulje od 30 dana uzastopno ugovorne će stranke, čim je prije moguće, pristupiti pregovorima kako bi pronašle rješenje prihvatljivo objema ugovornim strankama.

Ako stranke ne postignu dogovor u roku od 15 dana, svaka stranka ima pravo jednostrano raskinuti Ugovor unutar daljnjeg roka od 15 dana, na način propisan člankom 14. ovih OU i bez ostavljanja naknadnog roka za ispunjenje.

Prijenos ugovora

Članak 14.

(1) Ni Korisnik ni Operator ne mogu ni djelomično niti u cijelosti prenijeti Ugovor bez prethodnog pisanog odobrenja druge ugovorne strane.

(2) Korisnik koji je prenio Ugovor na drugog korisnika transportnog sustava, jamči Operatoru da će korisnik transportnog sustava koji je primio Ugovor, ispuniti sve obveze koje proizlaze iz Ugovora.

(3) Korisnik koji je prenio Ugovor i Korisnik koji je primio Ugovor solidarno odgovaraju Operatoru za obveze iz Ugovora.

(4) Korisnik koji je prenio Ugovor, dužan je Operatoru podmiriti sve tražbine na ime naknade za korištenje transportnog sustava, naknade za prekoračenje kapaciteta, kao i sve druge tražbine koje su nastale do trenutka prijenosa Ugovora.

(5) Korisnik koji je primio Ugovor dužan je Operatoru dostaviti sredstvo osiguranja plaćanja u skladu s člankom 7. i 8. ovih OU.

(4) Prijenos pojedinih prava iz Ugovora na sekundarnom tržištu provodi se u skladu s Mrežnim pravilima i uredbama Europske unije.

Raskid ugovora

Članak 15.

(1) Ugovorne strane imaju pravo u bilo kojem trenutku sporazumno raskinuti Ugovor. Raskid mora biti u pisanom obliku.

(2) Svaka ugovorna strana ima pravo jednostrano raskinuti Ugovor putem pisane obavijesti o raskidu upućene drugoj ugovornoj strani preporučenom pošiljkom s povratnicom, u slučaju da druga ugovorna strana u bilo kojem pogledu ne ispunjava bilo koju od svojih obveza iz Ugovora ili ovih OU.

(3) Ako nešto drugo nije određeno Ugovorom ili ovim OU, ugovorna strana koja raskida Ugovor dužna je u obavijesti o raskidu drugoj ugovornoj strani ostaviti naknadni rok za ispunjenje, koji ne može biti kraći od 15 dana od dana primitka pisane obavijesti o raskidu.

(4) Ako druga ugovorna strana ne ispravi propust u ostavljenom naknadnom roku za ispunjenje, smatra se da je Ugovor raskinut po samom zakonu s prvim idućim danom nakon isteka naknadnog roka za ispunjenje.

(5) Korisnik ima pravo jednostrano raskinuti Ugovor, bez navođenja razloga, putem pisane obavijesti o raskidu dostavljene Operatoru preporučenom pošiljkom s povratnicom ili na neki drugi način koji omogućava da se sa sigurnošću utvrdi datum primitka obavijesti, uz otkazni rok od 60 dana od dana kad je Operator zaprimio obavijest o raskidu.

(6) U slučaju iz stavka 5. ovog članka, Korisnik je obvezan Operatoru naknaditi štetu u iznosu koji odgovara vrijednosti ukupne naknade za korištenje transportnog sustava za ugovoreni kapacitet koji se odnosi na razdoblje od nastupa raskida Ugovora do isteka ugovornog razdoblja.

Obveza naknade štete dostiže u roku od 15 dana od kad je Korisnik zaprimio pisanu obavijest Operatora o iznosu naknade štete.

(7) Iznimno od stavka 6. ovog članka, ako u trenutku raskida Korisnik nema ugovoreni kapacitet za razdoblje od nastupa raskida Ugovora do isteka ugovornog razdoblja, nije obvezan naknaditi štetu Operatoru.

(8) Ako Korisnik raskine Ugovor u skladu sa stavkom 5. ovog članka, Operator ima pravo prodati na primarnom tržištu kapacitet iz raskinutog Ugovora koji se odnosi na razdoblje od raskida Ugovora do isteka ugovornog razdoblja.

(9) Operator ima pravo jednostrano raskinuti Ugovor i u sljedećim slučajevima:

a) ako Korisnik nije platio dospjele mjesečne naknade za korištenje transportnog sustava ili bilo koji drugi dospjeli iznos po Ugovoru u visini dvije mjesečne naknade, a taj propust nije ispravljen unutar naknadnog roka od 15 dana od primitka pisane opomene zbog neplaćanja i o namjeri da se iz tog razloga raskine Ugovor;

b) ako Korisnik ne dostavi ugovoreno sredstvo osiguranja plaćanja na način i prema uvjetima iz Ugovora i ovih OU, a taj propust nije ispravljen unutar naknadnog roka od pet radnih dana od primitka pisane obavijesti o raskidu;

c) ako Korisnik ne obnovi ugovoreno sredstvo osiguranja plaćanja na način i prema uvjetima iz Ugovora i ovih OU, a taj propust nije ispravljen unutar naknadnog roka od pet radnih dana od primitka pisane obavijesti o raskidu;

d) ako Korisnik ne dopuni nedostatno sredstvo osiguranja plaćanja na način i prema uvjetima iz Ugovora i ovih OU, a taj propust nije ispravljen unutar naknadnog roka od pet radnih dana od primitka pisane obavijesti o raskidu.

(11) Iznimno, Operator ima pravo jednostrano raskinuti Ugovor bez ostavljanja naknadnog roka za ispunjenje, u sljedećim slučajevima:

a) ako je Korisnik u Ugovoru dao netočne ili neistinite izjave ili jamstva;

b) ako članovi ili dioničari Korisnika donesu odluku o prestanku društva Korisnika;

c) ako je podnesen prijedlog za otvaranje predstečajnog ili stečajnog postupka protiv Korisnika;

d) ako je nadležni sud donio pravomoćno rješenje o otvaranju predstečajnog ili stečajnog ili prethodnog stečajnog postupka protiv Korisnika;

e) ako Korisnik prestane s plaćanjem svih ili neke grupe svojih obveza ili objavi namjeru da to učini;

f) ako Korisnik prestane s poslovanjem te ova okolnost potraje pet uzastopnih dana ili ukupno 20 dana u bilo kojoj kalendarskoj godini.

(12) U slučaju raskida Ugovora i ne dovodeći u pitanje druga prava koja Operator ima po zakonu, Mrežnim pravilima i OU, Korisnik je dužan platiti Operatoru naknadu za korištenje transportnog sustava u odnosu na uslugu transporta plina pruženu do trenutka nastupa raskida Ugovora.

(13) Osim obveze iz stavka 12. ovog članka, Korisnik koji je s Operatorom sklopio ugovor o transportu plina dužan je Operatoru platiti i naknadu za eventualno prekoračenje ugovorenog kapaciteta u odnosu na uslugu transporta plina pruženu do trenutka raskida predmetnog ugovora.

Dostava obavijesti

Članak 16.

(1) Ako Ugovorom ili ovim OU nije drugačije propisano, dostava svih obavijesti i drugih priopćenja između Operatora i Korisnika obavljat će se primarno elektroničkom poštom ili u ostalim slučajevima pisanim putem preporučenom pošiljkom s povratnicom, putem kurirske službe ili na ruke i telefaksom. Dostava se obavlja na adrese, brojeve telefona i telefaksa naznačene u Ugovoru, a ako takvi podaci iz bilo kojeg razloga nisu navedeni u Ugovoru, tada na one naznačene u zahtjevu za rezervaciju kapaciteta.

(2) Ako ovim OU nije drugačije propisano, smatrat će se da je dostava uredno izvršena:

a) ako se dostava obavlja putem elektroničke pošte: na dan kad je na e-mail adresu pošiljatelja stigla potvrda o uspješnoj isporuci elektroničke pošte. Ako takva potvrda primitka stigne nakon 16:00 sati bilo kojeg dana, obavijest će se smatrati primljenom u 8:00 sati idućeg radnog dana nakon dana primitka potvrde;

b) ako se dostava obavlja na ruke: na datum naznačen na obavijesti ili drugom priopćenju uz potpis adresata iz Ugovora, kojim on potvrđuje primitak (uručenje) pošiljke;

c) ako se dostava obavlja poštom ili kurirskom službom: protekom dva radna dana od dana predaje pismena pošti ili kurirskoj službi;

d) ako se dostava obavlja putem telefaksa: na dan kada je na telefaks potvrdi navedeno uspješno slanje pismena na broj telefaksa naznačen u Ugovoru, odnosno zahtjevu za rezervaciju kapaciteta. Ako takva potvrda primitka stigne nakon 16:00 sati bilo kojeg dana, obavijest će se smatrati primljenom u 8:00 sati idućeg radnog dana nakon dana primitka potvrde.

(3) Svaka ugovorna strana ima pravo promijeniti podatke (adrese, brojeve telefona i telefaksa) za dostavu obavijesti i drugih priopćenja naznačene u Ugovoru, odnosno zahtjevu za rezervaciju kapaciteta, te će ova promjena biti obvezujuća, pod uvjetom da o promjeni prethodno obavijesti drugu ugovornu stranu pisanim putem preporučenom pošiljkom s povratnicom.

Jamstva
Članak 17.

Korisnik izjavljuje i jamči:

- a) da ima sva ovlaštenja, suglasnosti i potrebne dozvole da tijekom trajanja Ugovora obavlja energetska djelatnost temeljem koje ostvaruje pravo na pristup transportnom sustavu;
- b) da su potpisnik Ugovora kao i sve osobe koje u ime Korisnika preuzimaju obveze, izdaju naloge, podnose zahtjeve i daju izjave u vezi s izvršenjem prava i obveza iz Ugovora i ovih OU, ovlašteni na poduzimanje takvih radnji te da njihove radnje obvezuju Korisnika;
- c) da prihvaća kao obvezujuće obavijesti o raspodjeli kapaciteta i iznosu naknada za ugovoreni proizvod;
- d) da su sredstva osiguranja plaćanja koja predaje Operatoru valjana te da na njima ne postoji pravo treće osobe koje bi na bilo koji način isključivalo, umanjivalo ili ograničavalo prava Operatora.

Povjerljivost podataka
Članak 18.

- (1) Ugovorne strane suglasno utvrđuju da se podaci iz Ugovora i u vezi s Ugovorom smatraju poslovnom tajnom i da se kao takvi neće otkrivati ili učiniti dostupnima trećim stranama bez prethodnog pisanog odobrenja druge strane, niti koristiti u svrhe koje prelaze okvire izvršenja Ugovora.
- (2) Ugovorna strana koja je neovlašteno učinila dostupnom informaciju iz stavka 1. ovog članka, odgovorna je drugoj ugovornoj strani za time pretrpljenu štetu.
- (3) Iznimno od stavka 1. ovog članka, prethodna pisana suglasnost druge ugovorne strane neće biti potrebna u slučaju kad ugovorna strana otkriva informacije iz stavka 1. ovog članka:
  - a) povezanom društvu u smislu zakona kojim se uređuju trgovačka društva, pod uvjetom da osigura da se povjerljivi podaci čuvaju u tajnosti, ili
  - b) tijelu državne uprave, tijelu jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave, regulatornom tijelu ili drugoj pravnoj osobi s javnim ovlastima, koja je zakonom ovlaštena tražiti takve podatke;, ili
  - c) u mjeri u kojoj je potrebno sukladno važećim zakonima i podzakonskim propisima, na zahtjev suda ili drugog tijela u upravnom, sudskom ili sličnom postupku, ili
  - d) povezanom operatoru transportnog sustava, pod uvjetom da će koristiti razumne napore kako bi osigurala da se podaci čuvaju u tajnosti.
- (4) Obveza čuvanja povjerljivosti podataka iz stavka 1. ovog članka ne odnosi se na:
  - a) informacije koje su u trenutku izlaganja ugovornoj strani, već bile javno objavljene ili su na drugi način postale dostupne javnosti,

b) informacije koje su nakon izlaganja primatelju informacija, objavljene ili su učinjene dostupnima javnosti na neki drugi način, ali ne radnjom ili propustom ugovorne strane koja ih je primila.

(5) Obveza čuvanja povjerljivosti podataka iz stavka 1. ovog članka ostaje na snazi i nakon prestanka ili raskida Ugovora.

Nevaljanost pojedinih odredbi ugovora

Članak 19.

(1) U slučaju da je pojedina odredba Ugovora ili ovih OU utvrđena ništetnom ili poništena, to neće utjecati na valjanost Ugovora, koji ostaje na snazi.

(2) Ugovorne strane su suglasne da će u slučaju iz stavka 1. ovog članka, pristupiti pregovorima u dobroj vjeri kako bi nevaljanu odredbu Ugovora ili ovih OU zamijenile, u mjeri u kojoj je to moguće, novom odredbom koja je valjana i provediva te odražava stvarne namjere stranaka.

Jezik ugovora i mjerodavno pravo

Članak 20.

(1) Ugovor i ovi OU sastavljeni su na hrvatskom jeziku.

(2) Ako je sklopljen Ugovor na hrvatskom i engleskom jeziku, a postoje nepodudarnosti između hrvatske i engleske inačice, mjerodavna je inačica na hrvatskom jeziku.

(3) Operator na internetskoj stranici objavljuje neslužbeni prijevod ovih OU na engleskom jeziku isključivo u informativne svrhe. U slučaju nepodudarnosti između hrvatske i engleske inačice ovih OU, mjerodavna je inačica na hrvatskom jeziku.

(4) Za Ugovor i ove OU mjerodavno je hrvatsko pravo.

Rješavanje sporova

Članak 21.

(1) Ugovorne strane suglasne su da će sve eventualne sporove koji proizlaze iz ili se odnose na Ugovor, uključujući sporove koji se odnose na njegovo tumačenje, povrede, valjanost ili prestanak, pokušati riješiti mirnim putem.

(2) Ako stranke ne uspiju spor riješiti mirnim putem, za rješavanje svih sporova između Operatora i Korisnika transportnog sustava nadležan će biti stvarno nadležan sud u Zagrebu.

Promijenjene okolnosti

Članak 22.

(1) Korisnik razumije da se propisi vezani uz energetske djelatnosti razvijaju te prihvaća da se, ako za vrijeme trajanja Ugovora dođe do izmjene važećih zakona ili podzakonskih propisa, takva promjena mora primijeniti na sve Ugovore koji su na snazi u vrijeme stupanja na snagu predmetne promjene. i ima prednost u primjeni ispred ovih OU.

(2) Ako je zbog promjene iz stavka 1. ovog članka potrebno izmijeniti i/ili dopuniti ove OU, Operator ima pravo izmijeniti i/ili dopuniti ove OU u skladu s postupkom propisanim zakonom kojim se uređuje tržište plina.

Završne odredbe

Članak 23.

(1) Ovi OU primjenjuju se na Ugovore sklopljene prije stupanja na snagu ovih OU.

(2) Operator ima pravo izmijeniti i dopuniti ove OU kao sastavni dio Mrežnih pravila, u skladu s postupkom propisanim zakonom kojim se uređuje tržište plina.

PRILOG II.

METODOLOGIJA ZA PREDVIĐANJE PREUZIMANJA PLINA I RASPODJELU ENERGIJE PLINA NA IZLAZIMA IZ TRANSPORTNOG SUSTAVA KOJI SU ULAZ U DISTRIBUCIJSKI SUSTAV (u daljnjem tekstu: Metodologija)

Članak 1.

(1) Ovom Metodologijom utvrđuju se način predviđanja preuzimanja plina i način raspodjele energije plina na izlazima iz transportnog sustava koji su ujedno ulazi u distribucijske sustave ili zatvorene distribucijske sustave.

(2) U slučaju kad su transportni sustav i hidraulička cjelina pojedinog distribucijskog sustava međusobno povezani preko skupnog izlaza u smislu ovih Mrežnih pravila, predviđanje preuzimanja plina i raspodjela energije plina obavlja se za taj skupni izlaz.

(3) Ova Metodologija ne primjenjuje se za distribucijski sustav ili pojedinu hidrauličku cjelinu distribucijskog sustava u koji se preuzima plin isključivo iz mreže proizvodnih plinovoda.

Članak 2.

Odredbe ove Metodologije primjenjuju predviđajuća strana, operator tržišta plina, operator transportnog sustava, operator distribucijskog sustava i organizator zatvorenog distribucijskog sustava.

1. Predviđanje preuzimanja prirodnog plina

Članak 3.

(1) Predviđajuća strana provodi predviđanje preuzimanja plina u dva koraka.

(2) U prvom koraku predviđaju se ukupna preuzimanja plina za plinski dan D na pojedinom izlazu iz transportnog sustava koji je ujedno ulaz u distribucijski sustav ili zatvoreni distribucijski sustav.

(3) U drugom koraku predviđaju se preuzimanja plina za dan D za pojedinog korisnika transportnog sustava u pojedinoj bilančnoj skupini (u daljnjem tekstu: KTS-BS).

Članak 4.

(1) Predviđanje ukupnih preuzimanja plina provodi se primjenom jedinstvenih standardnih profila potrošnje na pojedinom izlazu iz transportnog sustava koji je ujedno ulaz u distribucijski sustav ili zatvoreni distribucijski sustav, na sljedeći način:

gdje je:

PD predviđeno preuzimanje plina za plinski dan D za izlaz iz transportnog sustava koji je ujedno ulaz u distribucijski sustav ili zatvoreni distribucijski sustav (kWh)

G prosječno dnevno preuzimanje plina na pojedinom izlazu iz transportnog sustava koji je ujedno ulaz u distribucijski sustav ili zatvoreni distribucijski sustav (kWh)

a, b, c i d parametri modela predviđanja iz članka 5. ove Metodologije

TD prognozirana prosječna dnevna temperatura za plinski dan D za koji se izračunava predviđanje, izražena u °C.

(2) Ako je $PD < 0$, tada je $PD = 0$.

(3) Prosječno dnevno preuzimanje plina (G) izračunava se za svaki pojedini izlaz iz transportnog sustava koji je ujedno ulaz u distribucijski sustav ili zatvoreni distribucijski sustav, kao ukupno preuzimanje plina u protekloj plinskoj godini podijeljeno s brojem dana plinske godine.

Članak 5.

(1) Operator transportnog sustava, kao predviđajuća strana, na internet stranici objavljuje:

a) podatke o pripadnosti pojedinog izlaza iz transportnog sustava koji je ujedno ulaz u distribucijski sustav ili zatvoreni distribucijski sustav, pojedinoj meteorološkoj zoni (MZ01 - MZ18) i

b) parametre a, b, c i d modela predviđanja za pojedinu meteorološku zonu

(2) Operator transportnog sustava, kao predviđajuća strana, pribavlja podatke o prognoziranoj prosječnoj dnevnoj temperaturi za dan D za svaku meteorološku zonu od Državnog hidrometeorološkog zavoda, u danu D-1 te dva puta u danu D.

Članak 6.

Drugi korak postupka predviđanja iz članka 4. stavka 1. ove Metodologije, provodi se na način da se predviđanja ukupnih preuzimanja plina za dan D iz članka 4. raspodjeljuju pojedinom KTS-BS proporcionalno njegovom udjelu u ukupno preuzetim količinama plina za dan D-3, na pojedinom izlazu iz transportnog sustava koji je ujedno ulaz u distribucijski sustav ili zatvoreni distribucijski sustav.

2. Raspodjela energije plina

Članak 7.

Raspodjelu utvrđene energije plina na izlazu iz transportnog sustava koji je ujedno ulaz u distribucijski sustav ili zatvoreni distribucijski sustav, na KTS-BS provodi operator tržišta plina za svaki plinski dan na temelju sljedećih podataka:

- utvrđena dnevna energija plina na izlazima iz transportnog sustava koji su ulazi u distribucijski sustav ili zatvoreni distribucijski sustav,

- pripadnosti pojedinog obračunskog mjernog mjesta (dalje: OMM) opskrbljivaču, korisniku transportnog sustava i bilančnoj skupini,

- izmjerena potrošnja plina obračunskih mjernih mjesta s dnevnim mjerenjem (OMM DM) na distribucijskim sustavima,

- dnevni gubitak plina na distribucijskom sustavu,

- koeficijenti udjela kategorije kupca i tarifnog modela u pojedinoj hidrauličkoj cjelini distribucijskog sustava ili zatvorenog distribucijskog sustava za obračunska mjerna mjesta bez dnevnog mjerenja (OMM BDM)

- udjeli potrošnje kupaca iz kategorije kućanstvo koji koriste opskrbu u obvezi javne usluge i udjeli potrošnje ostalih kupaca na OMM DM zajedničkih kotlovnica za koje postoji potreba raspodjele isporučene energije plina na dvije bilančne skupine.

Članak 8.

(1) Koeficijent udjela kategorije kupca i tarifnog modela (dalje: koeficijent udjela) izražava prosječni udio koji OMM BDM promatrane kategorije kupca unutar jednog tarifnog modela ima u godišnjoj potrošnji plina svih OMM BDM unutar hidrauličke cjeline distribucijskog sustava ili zatvorenog distribucijskog sustava.

(2) Koeficijent udjela izračunava se odvojeno za kupca iz kategorije kućanstvo i odvojeno za kategoriju kupca koji nije kućanstvo unutar svakog pojedinog tarifnog modela.

(3) Za potrebe izračuna koeficijenta udjela iz stavka 2. ovog članka, obračunska mjerna mjesta preko kojih se plinom opskrbljuju zajedničke kotlovnice svrstavaju se u onu kategoriju kupaca koja ima udio potrošnje na tom obračunskom mjernom mjestu veći od 50 %.

(4) Koeficijent udjela izračunava se prema formuli:

gdje je:

$K_{m,n}$ - koeficijent udjela kategorije kupca m i tarifnog modela n

m kategorija kupca (kupac iz kategorije kućanstvo ili kupac koji nije kućanstvo)

n tarifni model (TM1 do TM5)

$\sum G_{m,n}$ suma godišnje potrošnje svih kupaca bez dnevnog mjerenja iz promatrane hidrauličke cjeline distribucijskog sustava ili zatvorenog distribucijskog sustava, iz kategorije kupaca m i tarifnog modela n (kWh).

$j_{m,n}$ - broj OMM BDM iz kategorije kupaca m i tarifnog modela n unutar promatrane hidrauličke cjeline distribucijskog sustava ili zatvorenog distribucijskog sustava

GDS - ukupna godišnja potrošnja svih OMM BDM iz tarifnih modela TM1 do TM5 unutar promatrane hidrauličke cjeline distribucijskog sustava ili zatvorenog distribucijskog sustava (kWh), iz prethodne kalendarske godine.

(5) Koeficijent udjela zaokružuje se na 10 decimalnih mjesta.

Članak 9.

(1) Koeficijent udjela svakodnevno izračunava operator tržišta plina za svaku pojedinu hidrauličku cjelinu svakog distribucijskog sustava ili zatvorenog distribucijskog sustava, temeljem podataka koji su dostupni u registru obračunskih mjernih mjesta i kontinuirano se ažuriraju sukladno odredbama općih uvjeta opskrbe plinom.

(2) Operator tržišta plina izračunava dnevne gubitke plina za plinski dan D za svaku promatranu hidrauličku cjelinu svakog distribucijskog sustava ili zatvorenog distribucijskog sustava prema sljedećoj formuli:

$$Q_{gp} = MOTS \times G_p$$

gdje je:

Q_{gp} - količina gubitaka plina za plinski dan D (kWh)

MOTS - ukupna energija plina utvrđena za plinski dan D na izlazu iz transportnog sustava koji je ujedno ulaz u distribucijski sustav ili zatvoreni distribucijski sustav (kWh)

G_p - stopa gubitaka plina iz prethodnog razdoblja obračuna gubitaka za distribucijski sustav ili zatvoreni distribucijski sustav kojem pripada hidraulička cjelina, a koja je utvrđena sukladno odredbama Mrežnih pravila plinskog distribucijskog sustava.

(3) Operator tržišta plina izračunava dnevnu energiju plina preuzetu na svim OMM BDM unutar hidrauličke cjeline distribucijskog sustava ili zatvorenog distribucijskog sustava prema sljedećoj formuli:

$$Q_{BDM} = MOTS - Q_{gp} - \sum Q_{DM}$$

gdje je:

Q_{BDM} - energija plina za plinski dan D preuzeta na svim OMM BDM unutar hidrauličke cjeline distribucijskog sustava ili zatvorenog distribucijskog sustava (kWh)
MOTS - ukupna energija plina utvrđena za plinski dan D na izlazu iz transportnog sustava koji je ujedno ulaz u distribucijski sustav ili zatvoreni distribucijski sustav (kWh)

Q_{gp} - količina gubitaka plina za plinski dan D za hidrauličku cjelinu distribucijskog sustava ili zatvorenog distribucijskog sustava (kWh)

$\sum Q_{DM}$ - ukupna količina plina koju je operator distribucijskog sustava izmjerio, ili u slučaju kvara na OMM DM procijenio, sukladno odredbama Mrežnih pravila plinskog distribucijskog sustava, za plinski dan D, na svim OMM DM unutar hidrauličke cjeline distribucijskog sustava ili zatvorenog distribucijskog sustava (kWh)

(4) Operator tržišta plina izračunava za plinski dan D udio svakog OPS-BS u energiji plina preuzetog na svim OMM BDM unutar hidrauličke cjeline distribucijskog sustava ili zatvorenog distribucijskog sustava prema sljedećoj formuli:

gdje je

Uk udio para k KTS-BS u energiji plina za plinski dan D preuzetog na svim OMM BDM unutar hidrauličke cjeline distribucijskog sustava ili zatvorenog distribucijskog sustava

k oznaka para KTS-BS hidrauličke cjeline distribucijskog sustava ili zatvorenog distribucijskog sustava

jk,m,n broj OMM BDM iz kategorije kupaca m i tarifnog modela n unutar promatrane hidrauličke cjeline distribucijskog sustava ili zatvorenog distribucijskog sustava, za svaki k par KTS-BS

Km,n koeficijent udjela kategorije kupca m i tarifnog modela n

m kategorija kupca (kupac iz kategorije kućanstvo ili kupac koji nije kućanstvo)

n tarifni model 1 do 5 (TM1 do TM5)

(5) Operator tržišta plina raspodjeljuje energiju plina prezetu na svim OMM BDM unutar hidrauličke cjeline distribucijskog sustava ili zatvorenog distribucijskog sustava, za svaki plinski dan D, za svakog KTS-BS prema sljedećoj formuli:

$$QBDM,k = QBDM \times Uk$$

gdje je:

k oznaka para KTS-BS hidrauličke cjeline

QBDM,k energija plina preuzeta na svim OMM BDM unutar hidrauličke cjeline distribucijskog sustava ili zatvorenog distribucijskog sustava, raspodijeljena k paru KTS-BS

QBDM energija plina za plinski dan D preuzeta na svim OMM BDM unutar hidrauličke cjeline distribucijskog sustava ili zatvorenog distribucijskog sustava (kWh)

Uk udio k para KTS-BS u energiji plina za plinski dan D preuzetom na svim OMM BDM unutar hidrauličke cjeline

(6) Operator tržišta plina izračunava ukupnu raspodijeljenu energiju plina za svaki KTS-BS, unutar hidrauličke cjeline distribucijskog sustava ili zatvorenog distribucijskog sustava, isključujući gubitke plina, prema sljedećoj formuli:

$$Qk = QBDM,k + QDM,k$$

gdje je:

Qk ukupna raspodijeljena energija plina za svaki k par KTS-BS, isključujući gubitke plina

QBDM,k energija plina preuzeta na svim OMM BDM unutar hidrauličke cjeline distribucijskog sustava ili zatvorenog distribucijskog sustava, raspodijeljena k paru KTS-BS

QDM,k energija plina izmjerena na svim OMM DM za k par KTS-BS

(7) Gubici plina iz stavka 2. ovog članka raspodjeljuju se paru KTS-BS kojemu pripada opskrbljivač kojemu operator distribucijskog sustava, sukladno mrežnim pravilima distribucijskog sustava plaća naknadu za gubitke plina u distribucijskom sustavu.

Članak 10.

Podaci o raspodijeljenoj energiji plina iz članka 9. ove Metodologije, a koji se koriste za mjesečne izvještaje u skladu s odredbama ovih Mrežnih pravila, smatraju se konačnim izvještajem na temelju kojeg operator tržišta plina izrađuje obračune u skladu s pravilima o

organizaciji tržišta plina, a operator transportnog sustava obračun naknade za korištenje transportnog sustava u skladu s ovim Mrežnim pravilima.